

ຄູ່ມືແນະນຳກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນ ຊົນລະປະທານ

ທັນວາ 2024

ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ-ຄມສ ໄດ້ຮັບເງິນທຶນ ຈາກ ເງິນສະໜັບສະໜູນ ຈາກ ບັນດາປະເທດ
ສະມາຊິກ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ໃນນັ້ນມີ: ອົດສະຕາລີ, ສະຫະພາບເອີຣົບ, ຟິນແລນ, ຟແລນເດີ/ແບນຊິກ,
ຝຣັ່ງ, ເຢຍລະມັນ, ຍີ່ປຸ່ນ, ລຸກຊຳບວກ, ເນເທີແລນ, ນິວຊີແລນ, ສວີເດນ, ສະວິດເຊີແລນ, ແລະ ສະຫະລັດອາ
ເມຣິກາ.

ຄູ່ມືແນະນຳກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນ ຊົນລະປະທານ

ທັນວາ 2024

ສະຫງວນລິຂະສິດ © ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ, 2024

ພິມຈຳໜ່າຍຄັ້ງທຳອິດ (2024)

ສະຫງວນລິຂະສິດບາງສ່ວນ.

ສິ່ງພິມນີ້ ເປັນຜົນງານ ຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ-ຄມສ (Mekong River Commission-MRC). ໂດຍໄດ້ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມເຮັດທຸກຢ່າງ ເພື່ອນຳສະເໜີຂໍ້ມູນທີ່ຖືກຕ້ອງ, ແຕ່ ຄມສ ບໍ່ຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂໍ້ມູນ ທີ່ປະກົດຢູ່ໃນສິ່ງພິມນີ້. ຂອບເຂດ, ສີ, ການເອີ້ນຊື່ ແລະ ຂໍ້ມູນອື່ນໆ ທີ່ ສະແດງຢູ່ໃນແຜນທີ່ໃດໜຶ່ງ ບໍ່ໄດ້ໝາຍເຖິງການຕັດສິນໃດໆ ຈາກຝ່າຍ ຄມສ ກ່ຽວກັບ ສະຖານະພາບທາງດ້ານ ກົດໝາຍ ຂອງອານາເຂດໃດໆ ຫຼື ການຍັງຢືນ ຫຼື ການຍອມຮັບຂອບເຂດດັ່ງກ່າວ.

ບໍ່ມີຂໍ້ຄວາມໃດ ໃນສິ່ງພິມນີ້ ຈະຖືເປັນຂໍ້ຈຳກັດ ຫຼື ການສະຫຼະສິດທິພິເສດ ແລະ ຄວາມຄຸ້ມຄອງຂອງ ຄມສ, ເຊິ່ງທັງໝົດນີ້ ໄດ້ຮັບການສະຫງວນໄວ້ສະເພາະ.

ສິ່ງພິມນີ້ອາດຈະຖືກຜະລິດຄືນໃໝ່, ທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນ ແລະ ໃນຮູບແບບໃດໆກໍໄດ້ ເພື່ອຈຸດປະສົງ ທາງການສຶກສາ ຫຼື ບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດພິເສດ ຈາກເຈົ້າຂອງລິຂະສິດ ຖ້າມີການລະບຸ ວ່າ ເປັນແຫຼ່ງທີ່ມາ ມີການແຈ້ງໃຫ້ ຄມສ, ກອງເລຂາ ຄມສ ຈະຂອບໃຈເປັນຢ່າງຍິ່ງ ຫາກໄດ້ຮັບສຳເນົາຂອງສິ່ງ ພິມໃດໆ ກໍຕາມທີ່ໃຊ້ສິ່ງພິມນີ້ເປັນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ. ສິ່ງພິມນີ້ ບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ ເພື່ອການຂາຍ ຫຼື ເພື່ອຈຸດປະສົງທາງ ການຄ້າໃດໆ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ເປັນລາຍລັກອັກສອນ ຈາກ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ.

ຫົວຂໍ້: ຄຸ້ມຄອງແຜນນຳ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ
ກຊປທ DOI: 10.52107/mrc.COWQTW

ຄຳສຳຄັນ: ຊົນລະປະທານ/ໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານ/ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນ/ການຂຸດໂຊມ/ໄລຍະເວລາການໃຊ້ງານຍາວ
ຂຶ້ນ/ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ/ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ

ສຳລັບ ຈຸດປະສົງໃນການຄົ້ນຄວ້າ, ອາດອ້າງອີງເຖິງເອກະສານສະບັບນີ້ວ່າ:
ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ (2024) ຄຸ້ມຄອງແຜນນຳ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ.
ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ: ສຳນັກງານ ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ (ກອງເລຂາ ຄມສ). ກຊປທ
DOI: 10.52107/mrc.COWQTW

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສິ່ງພິມ ຂອງ ຄມສ ແລະ ຜະລິດຕະພັນດິຈິຕອລ ຄມສ ສາມາດເບິ່ງໄດ້ທີ່
<http://www.mrcmekong.org/publications/>

ຖ້າມີຄຳຖາມ ກ່ຽວກັບ ລິຂະສິດ ແລະ ໃບອະນຸຍາດ ສາມາດຕິດຕໍ່ໄດ້ທີ່:
ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ
ສູນຂໍ້ມູນ ແລະ ການຮຽນຮູ້
184 ຖະໜົນຟ້າງຸ່ມ, ໜ່ວຍ 18, ບ້ານສີຖານເໜືອ, ເມືອງສີໂຄດຕະບອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ 01000,
ສປປລາວ,
ໂທລະສັບ: +856-21 263 263, ອີເມລ: mrcs@mrcmekong.org, www.mrcmekong.org

ການອ້າງອີງ

ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງ. (2024). ຄູ່ມືແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ. ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ: ສຳນັກງານກອງເລຂາ ຄມສ. ກຊປທ DOI: 10.52107/mrc.COWQTW

ຜູ້ແຕ່ງ

ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ:

ທ່ານ ທິຣະວັດ ສຳພາວະມະນາ, ຫົວໜ້າພະແນກແຜນການ;
ທ່ານ ໂສເພຍຣິນ ເຊຍ ຫົວໜ້າ ຂະແໜງວາງແຜນອ່າງແມ່ນໍ້າ;
ທ່ານ ປອ ສິນໄຊ ວົງພະຈັນ, ຊ່ຽວຊານດ້ານ ກະສິກຳ ແລະ ຊົນລະປະທານ

ຊ່ຽວຊານດ້ານວິຊາການ:

ຊ່ຽວຊານດ້ານວິຊາການຂອງກອງເລຂາ ຄມສ
ທ່ານ ຮິເດຟູມິ ມູຣາຊິຕະ, ທີ່ປຶກສາທາງວິຊາການ ດ້ານກະສິກຳ ແລະ ຊົນລະປະທານ

ສາລະບານ

ສາລະບານຮູບ.....	v
ສາລະບານຕາຕະລາງ.....	vii
ກ່ອງຂໍ້ຄວາມ	vii
ຄໍາຫຍໍ້ ແລະ ຕົວອັກສອນຫຍໍ້.....	viii
ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້.....	1
1. ພາກສະເໜີ	3
1.1 ຄວາມເປັນມາ	3
1.2 ຈຸດປະສົງ.....	3
ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ 1	4
1.3 ກຸ່ມເປົ້າໝາຍຜູ້ຊົມໃຊ້.....	4
2 ເຫດຜົນໃນການນາເອົາການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານ ມາໃຊ້ ສາລັບໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານ ຊົນລະປະທານ ໃນປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ	5
2.1 ຄວາມອຸດໄລຂອງໂຄງສ້າງພື້ນຖານດ້ານການຊົນລະປະທານ.....	5
2.2 ຍ້ອນຫຍັງ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານ ສໍາລັບ ໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານ ຈຶ່ງມີຄວາມ ຈໍາ ເປັນ ໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ?.....	6
3 ວິທີການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານ	8
3.1 ພາບລວມຂອງການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ.....	8
3.1.1 ແນວຄວາມຄິດພື້ນຖານ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ	8
3.1.2 ວົງຈອນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ	8
3.1.3 ຕົວຊີ້ວັດສະພາບຄວາມສົມບູນ	10
3.1.4 ການຄຸ້ມຄອງປະສິດທິຜົນຂອງໂຄງສ້າງ	10
3.1.5 ການປະເມີນຄວາມສໍາຄັນ.....	11
3.1.6 ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ	12
3-2 ການປະຕິບັດງານ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາ ຕາມບົກກະຕິ ລວມທັງການຕິດຕາມກວດກາ	14
3.3 ການວິເຄາະປະສິດທິພາບ	15
3.3.1 ການລວບລວມຂໍ້ມູນ.....	17
3.3.2 ການສັງເກດທົ່ວໄປ	17
3.3.3 ການກວດກາສະເພາະຈຸດ	17
3.3.4 ໄລຍະເວລາຂອງການວິເຄາະປະສິດທິພາບ	19
3.3.5 ການປະເມີນລະດັບຄວາມສົມບູນ	20
3.4 ຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ	20
3.5 ການຄາດຄະເນການອຸດໄລມ	22
4. ການພິຈາລະນາດ້ານ ບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ	23
5 ບັນດາຂໍ້ແນະນໍາ	25

ອະທິບາຍຄຳສັບ	26
ເອກະສານອ້າງອີງ.....	27
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ I: ໂຄງຮ່າງຂອງລະບົບ ADCA ແລະ ວິທີການໃຊ້ງານ	28
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ II: ຮູບຕົວຢ່າງ ການຊຸດໂຊມ ຄວາມສົມບູນ ຂອງໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານ	45
ເຂື່ອນດິນ (Earth Dam).....	45
ຫົວງານ (Headworks).....	47
ໂຄງສ້າງຄອນກຣີດ (Concrete Structures).....	48
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ III: ເກນມາດຕະຖານ ໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ສຳລັບ ການປະເມີນລະດັບຄວາມ ສົມບູນ/ແຂງແຮງ ຂອງ ຄອງສິ່ງນໍ້າ ຄອນກຣີດເສີມເຫຼັກ.....	54
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ IV: ການທົດລອງນໍາຮ່ອງ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນ ດ້ານຊົນລະປະທານ ໃນ ສປປ ລາວ	55

ສາລະບານຮູບ

ຮູບທີ 1 ຮອຍແຕກແຫງຢູ່ຕາມຄອງເໝືອງ.....	5
ຮູບທີ 2 ປະຕູນ້ຳເປັນໜ່ວຍ.....	5
ຮູບທີ 3 ທໍ່ຂອງລະບົບສູບນ້ຳເປັນໜ່ວຍ	6
ຮູບທີ 4 ວຽກເຫຼັກທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ	6
ຮູບທີ 5 ຮອຍແຫງທີ່ປະຕູນ້ຳ	6
ຮູບທີ 6 ປະເດັນບັນຫາ ທີ່ບໍ່ມີການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ	7
ຮູບທີ 7 ວົງຈອນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ສຳລັບ ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ.....	9
ຮູບທີ 8 ຮູບ ການປົກປັກຮັກສາປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ໂດຍໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດສະພາບຄວາມ ສົມບູນ.....	11
ຮູບທີ 9 ຕົວຢ່າງການປະເມີນລະດັບຄວາມສຳຄັນໃນລະບົບຊົນລະປະທານ ໜຶ່ງລະບົບ	12
ຮູບທີ 10 ຄວາມສຳພັນ ລະຫວ່າງ ຄວາມສົມບູນ, ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ.....	13
ຮູບທີ 11 ແຜນວາດລຳດັບຂັ້ນຕອນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ.....	16
ຮູບທີ 12 ແຜນທີ່ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໃນລະບົບສະມາຄົມທີ່ປົກສາການພັດທະນາກະສິກຳ... 21	21
ຮູບທີ 13 ຂໍ້ມູນຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໃນລະບົບ ສະມາຄົມທີ່ປົກສາການພັດທະນາກະສິກຳ	22
ຮູບທີ 14 ຕົວຢ່າງເສັ້ນໂຄ້ງ (ເສັ້ນສະແດງ) ການຄາດຄະເນຄວາມຊຸດໂຊມ	23
ຮູບທີ 15 ຮູບສະຖາປັດຕິຍະກຳໃນລະບົບສະມາຄົມທີ່ປົກສາການພັດທະນາກະສິກຳ ກັບກຸ່ມໃຫ້ບໍລິການສາກົນ	29
ຮູບທີ 16 ຮູບໂຄງສ້າງຂໍ້ມູນ.....	30
ຮູບທີ 17 ໜ້າຫຼັກຂອງລະບົບສະມາຄົມທີ່ປົກສາການພັດທະນາກະສິກຳ.....	30
ຮູບທີ 18 ແຜນທີ່ພື້ນຖານ.....	31
ຮູບທີ 19 ເຄື່ອງໝາຍສະພາບຄວາມສົມບູນ	31
ຮູບທີ 20 ການປະກົດຂຶ້ນ ຂອງເຄື່ອງໝາຍ.....	32
ຮູບທີ 21 ລາຍການ ລະບົບຂໍ້ມູນພູມສັນຖານ.....	33
ຮູບທີ 22 ລາຍການ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ	33
ຮູບທີ 23 ລາຍການ ການເຊື່ອມຕໍ່	33
ຮູບທີ 24 ປຸ່ມ ລະບົບຈຸດທີ່ຕັ້ງໂລກ.....	34
ຮູບທີ 25 ການປະກົດຂຶ້ນ ຂອງເຄື່ອງໝາຍ.....	34
ຮູບທີ 26 ປຸ່ມ “ເພີ່ມໃສ່”	35
ຮູບທີ 27 ແບບຟອມປ້ອນຂໍ້ມູນ	36
ຮູບທີ 28 ການນຳ ຟາຍລ໌ ຮູບພາບ ແລະ ວິດີໂອ ເຂົ້າ	37
ຮູບທີ 29 ການປ້ອນບັນທຶກຂໍ້ມູນ ເຂົ້າ	37
ຮູບທີ 30 ປຸ່ມ ສິ່ງ.....	38
ຮູບທີ 31 ໜ້າຈໍສະແດງຜົນ ການປ້ອນຂໍ້ມູນສຳເລັດ.....	38
ຮູບທີ 32 ເຄື່ອງໝາຍ ດ້ວຍການປ້ອນຂໍ້ມູນໃນແຜນທີ່	39
ຮູບທີ 33 ການຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນ	39
ຮູບທີ 34 ໜ້າຈໍຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນ	40
ຮູບທີ 35 ການຊອກຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນ	40
ຮູບທີ 36 ເຄື່ອງໝາຍຂອງເປົ້າໝາຍ ປະກົດຂຶ້ນ.....	41

ຮູບທີ 37 ປຸ່ມ ຜົນລັບ ພິດິເອບ.....	41
ຮູບທີ 38 ຜົນລັບ ພິດິເອບ.....	41
ຮູບທີ 39 ປຸ່ມ ຜົນລັບ ເອັກແຊວ	42
ຮູບທີ 40 ຜົນລັບ ເອັກແຊວ	42
ຮູບທີ 41 ໜ້າຈໍແກ້ໄຂຂໍ້ມູນ	43
ຮູບທີ 42 ແບບຟອມແກ້ໄຂ.....	43
ຮູບທີ 43 ໜ້າຈໍຢືນຢັນການແກ້ໄຂ	44
ຮູບທີ 44 ໜ້າຈໍການລຶບຂໍ້ມູນ	44
ຮູບທີ 45 ໜ້າຈໍຢືນຢັນ ການລຶບ	45
ຮູບທີ 46 ລະດັບ s-2: ຮອຍແຕກຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ຍາວບໍລິເວນສັນເຂື່ອນ.....	45
ຮູບທີ 47 ລະດັບ s-3: ຮູ ຫຼື ການຫຍຸບຢູ່ບໍລິເວນເປັນເນີນ ຂອງເຂື່ອນ	46
ຮູບທີ 48 ລະດັບ s-2: ການເຊາະເຈື່ອນຕາມເປັນເນີນ ຂອງເຂື່ອນ	46
ຮູບທີ 49 ລະດັບ s-1: ການຍຸບ ຂອງການປ້ອງກັນເປັນເນີນອ່າງເກັບນໍ້າຂອງເຂື່ອນ.....	46
ຮູບທີ 50 ລະດັບ s-3: ການແຕກຂອງການປ້ອງກັນເປັນເນີນ ຂອງເຂື່ອນ.....	47
ຮູບທີ 51 ລະດັບ s-1: ຄູຫົວງານຍຸບ.....	47
ຮູບທີ 52 ລະດັບ s-3: ຮອຍແຕກຢູ່ບໍລິເວນປະຕູລະບາຍນໍ້າ ຫົວງານ	47
ຮູບທີ 53 ລະດັບ s-2: ຮອຍແຕກ ໃຫຍ່ ແລະ ຍາວ ທີ່ເຂື່ອນກັນນໍ້າ.....	48
ຮູບທີ 54 ລະດັບ s-3: ການແຕກ ທີ່ເຂື່ອນກັນນໍ້າ	48
ຮູບທີ 55 ລະດັບ s-2: ການແຕກຢ່າງຮ້າຍແຮງ ຂອງໂຄງສ້າງຄອນກຣີດເສີມເຫຼັກ.....	48
ຮູບທີ 56 ລະດັບ s-2: ການແຕກຢ່າງຮ້າຍແຮງຢູ່ໃນທີ່ສິ່ງຄອນກຣີດ.....	49
ຮູບທີ 57 ລະດັບ s-3: ຮອຍແຕກ ແລະ ການເປັນໜ້ຽງ ຂອງເຫຼັກເສັ້ນພາຍໃນຄອນກຣີດ.....	49
ຮູບທີ 58 ລະດັບ s-3: ປະຕິກິລິຍາ ຄວາມເປັນດ່າງ-ຊີລິກາ ໃນຄອນກຣີດ	49
ຮູບທີ 59 ລະດັບ s-3: ປະຕູລະບາຍນໍ້າເປັນໜ້ຽງ	50
ຮູບທີ 60 ລະດັບ s-2: ປະຕູເປັນໜ້ຽງ.....	50
ຮູບທີ 61 ລະດັບ s-3: ຊຸດຍົກປະຕູລະບາຍນໍ້າເປັນໜ້ຽງ.....	50
ຮູບທີ 62 ລະດັບ s-2: ການຮົ່ວຊຶມຂອງນໍ້າຈາກປະຕູ	51
ຮູບທີ 63 ລະດັບ s-3: ການເຊາະເຈື່ອນຕາມຄອງສິ່ງນໍ້າ	51
ຮູບທີ 64 ລະດັບ s-2: ການເຊາະເຈື່ອນຢ່າງຮ້າຍແຮງຕາມຄອງສິ່ງນໍ້າ	51
ຮູບທີ 65 ລະດັບ s-1: ການພັງທະລາຍຂອງຄັນຄູດິນ ຄອງສິ່ງນໍ້າ	52
ຮູບທີ 66 ລະດັບ s-3: ຮອຍແຕກຂອງຄອນກຣີດ ຕາມຄອງສິ່ງນໍ້າ	52
ຮູບທີ 67 ລະດັບ s-3: ຮອຍແຕກຂອງຄອນກຣີດ ຕາມຄອງສິ່ງນໍ້າ.....	52
ຮູບທີ 68 ລະດັບ s-3: ການເປັນໜ້ຽງຢູ່ທີ່ລູກປີນ ຂອງໃດສູບນໍ້າ	53
ຮູບທີ 69 ລະດັບ s-2: ການເປັນໜ້ຽງຢ່າງຮຸນແຮງທີ່ລູກປີນຂອງໃດສູບນໍ້າ.....	53
ຮູບທີ 70 ຈຸດ ວິເຄາະປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງການຊົນລະປະທານຫ້ວຍບັກ ໃນລະບົບສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການ ພັດທະນາກະສິກໍາ.....	56
ຮູບທີ 71 ຈຸດ ວິເຄາະປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງການຊົນລະປະທານຫ້ວຍຊາຍ ໃນລະບົບສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການ ພັດທະນາກະສິກໍາ.....	56
ຮູບທີ 72 ຕົວຢ່າງຜົນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ທີ່ບັນທຶກໃນລະບົບສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການພັດທະນາກະສິກໍາ	57

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງ 1 ຕົວຊີ້ວັດຄວາມສົມບູນ, ສະພາບຂອງໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ແລະ ການດຳເນີນການທີ່ເໝາະສົມ	10
ຕາຕະລາງ 2 ລຳດັບຄວາມສຳຄັນຂອງໂຄງສ້າງພື້ນຖານດ້ານການຊີນລະປະທານ.....	12
ຕາຕະລາງ 3 ລາຍການສຳຫຼວດມາດຕະຖານ ສຳລັບໂຄງສ້າງຄອນກຣີດ.....	17
ຕາຕະລາງ 4 ລາຍການສຳຫຼວດມາດຕະຖານສຳລັບອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງຈັກ.....	18
ຕາຕະລາງ 5 ຕົວຢ່າງຂອງຄວາມຖີ່ ທີ່ແນະນຳສຳລັບການວິນິດໄສປະສິດທິພາບຂອງໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ...	19

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມ

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ 1	4
---------------------------------------	---

ຄໍາຫຍໍ້ ແລະ ຕົວອັກສອນຫຍໍ້

ADCA	ສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການພັດທະນາກະສິກໍາຂອງປະເທດຍີ່ປຸ່ນ
AI	ປັນຍາປະດິດ
BCP	ແຜນຄວາມຕໍ່ເນື່ອງທາງທຸລະກິດ
DOI	ກົມຊົນລະປະທານ
GIS	ລະບົບຂໍ້ມູນພູມສາດ
GPS	ລະບົບລະບຸຕໍາແໜ່ງຢູ່ໂລກ
IAM	ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານ
MAF	ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້
O&M	ການດໍາເນີນງານ ແລະ ການບໍາລຸງຮັກສາ
OJT	ການຝຶກອົບຮົມພາກປະຕິບັດໃນບ່ອນເຮັດວຽກ
UAV	ຍົນບໍ່ມີຄົນຂັບ

ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້

ນັບຕັ້ງແຕ່ຊຸມປີ 1970 ເປັນຕົ້ນມາ ປະເທດສະມາຊິກ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ (ປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ) ໄດ້ມີການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານຫຼາຍແຫ່ງ ສິ່ງຜົນໃຫ້ພື້ນທີ່ຊົນລະປະທານຂະຫຍາຍຕົວ, ປະລິມານການຜະລິດດ້ານກະສິກຳເພີ່ມຂຶ້ນ, ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນເຂດຊົນນະບົດ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ຮັບປະ ກັນຄວາມໝັ້ນຄົງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ.

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໂຄງສ້າງດ້ານຊົນລະປະທານ ຈຳນວນຫຼາຍທີ່ໄດ້ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໄດ້ຊຸດໂຊມລົງ ຕາມການເວລາ ແລະ ໂຄງສ້າງທີ່ມີປະສິດທິພາບການເຮັດວຽກຕໍ່າລົງ ແມ່ນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

ເມື່ອພິຈາລະນາຈຳນວນສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ/ອຸປະກອນຊົນລະປະທານ ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ, ເຫັນວ່າ ງົບປະມານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໃນການປັບປຸງ ແລະ ພື້ນຟູສິ່ງກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານທີ່ຊຸດໂຊມ ແມ່ນຍັງຈຳກັດຫຼາຍ. ສະນັ້ນ, ການບຳລຸງຮັກສາຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ການເຮັດໜ້າທີ່ພື້ນຟູ ເພື່ອໃຫ້ອາຍຸການເຮັດວຽກ ຂອງຊົນລະປະທານຍາວຂຶ້ນ ແມ່ນບັນຫາຮີບດ່ວນໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ.

ຂໍ້ແນະນຳສະບັບນີ້ ແນະນາການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໂດຍອີງໃສ່ເທັກໂນໂລຢີ ທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ແລະ ໃຊ້ງານໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ, ເຊິ່ງໃນອະດີດ ຂະແໜງຊົນລະປະທານ ຂອງຍີ່ປຸ່ນໄດ້ປະເຊີນກັບບັນຫາຂ້າງເທິງນີ້ມາກ່ອນປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ ແລ້ວ. ວິທີການນີ້, ໄດ້ກວມເອົາແນວຄວາມຄິດພື້ນຖານຂອງ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ, ການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ, ການວິນິດໄສການເຮັດວຽກ, ການນຳໃຊ້ຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ການຄາດຄະເນ ການເສື່ອມສະພາບ.

ໂດຍສະເພາະ, ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ, ການພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ແມ່ນຄວາມຕ້ອງການທີ່ສຳຄັນ. ໂດຍຖານຂໍ້ມູນ ຈະບັນທຶກ ແລະ ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນພາກສະໜາມທີ່ໄດ້ຈາກການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການວິນິດໄສປະສິດທິພາບ ລວມທັງປະຫວັດການສ້ອມແປງ ຂອງໂຄງສ້າງຕ່າງໆ, ເຊິ່ງຖານຂໍ້ມູນນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດສະແດງສະຖານະການ ແລະ ການປ່ຽນແປງ ຂອງໂຄງສ້າງຕາມໄລຍະເວລາ ໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ, ເຊິ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງ ສຳລັບ ການວາງແຜນ ແລະ ສະເໜີຂໍ້ງົບປະມານຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ຖານຂໍ້ມູນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຍັງສະໜັບສະໜູນ ການວາງແຜນງົບປະມານ ເຊິ່ງຫຼັກຖານ ແລະ ການກຳນົດມາດຕະການ ຫຼື ວິທີທາງແກ້ໄຂ ສຳລັບ ໂຄງສ້າງທີ່ຊຸດໂຊມ ໂດຍບົດແນະນຳສະບັບນີ້ ຍັງໄດ້ນຳສະເໜີຕົວຢ່າງຂອງລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ທີ່ມີການໃຊ້ງານແລ້ວໃນບາງປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ.

ການບັນທຶກ ແລະ ການເກັບຮັກສາຜົນໄດ້ຮັບທີ່ຜ່ານມາຂອງການວິນິດໄສການເຮັດວຽກ ແລະ ລະດັບສຽງຂອງສະຖານທີ່ຊົນລະປະທານໃນຖານຂໍ້ມູນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ເຮັດໃຫ້ສາມາດກວດສອບໄດ້ວ່າເຫດຜົນຂອງການຕັດສິນຂອງລະດັບສຽງແມ່ນສົມເຫດສົມຜົນຫຼືບໍ່ໂດຍການປຽບທຽບສະຖານະປັດຈຸບັນຂອງສະຖານທີ່ຊົນລະປະທານກັບບັນທຶກທີ່ຜ່ານມາຂອງການວິນິດໄສການເຮັດວຽກ, ຊຶ່ງຈະນຳໄປສູ່ການປັບປຸງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຂອງເຕັກໂນໂລຊີ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການສະສົມຂໍ້ມູນ ແລະ ປະສົບການໃນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຈະເປັນຊັບສິນດ້ານວິຊາການທີ່ສຳຄັນ ສຳລັບອົງການຈັດຕັ້ງ.

ຈຸດສໍາຄັນອີກອັນໜຶ່ງ, ດ້ວຍໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ທີ່ມີຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍ ຢູ່ໃນປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດໃຫ້ພາກລັດເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ໃນການດໍາເນີນງານ ແລະ ການບໍາລຸງຮັກສາທັງໝົດໄດ້ ໂດຍລໍາພັງ. ດ້ວຍເຫດນີ້, ການຮ່ວມມືກັບຊາວກະສິກອນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ຊົມໃຊ້ນໍ້າ ລວມທັງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ແມ່ຍິງ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍ. ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ແມ່ຍິງໃນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນ ຊົນລະປະທານ ຄາດວ່າຈະໃຫ້ຜົນກະທົບທີ່ດີ ທາງດ້ານນະໂຍບາຍຫຼາຍຢ່າງ ໃນການປັບປຸງສິ່ງໂຄງສ້າງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ພິຈາລະນາເຖິງການດໍາເນີນງານ ແລະ ການບໍາລຸງຮັກສາ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ຫຼາຍຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງຈະເປັນການປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ອາຍຸການໃຊ້ງານ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ຍາວຂຶ້ນ, ໂດຍ ຜ່ານດໍາເນີນງານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ລະອຽດ ຫຼາຍຂຶ້ນ.

ໃນການນໍາເອົາການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໄປໝູນໃຊ້ນັ້ນ, ຄວນໃຫ້ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາ ບົດແນະນໍາໃຫ້ເໝາະສົມກັບສະພາບການພັດທະນາລະບົບຊົນລະປະທານ ແລະ ຂໍ້ຈໍາກັດຂອງຕົນ ຜ່ານການສະສົມຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການ ຈາກການປະຕິບັດຕົວຈິງ, ເຊິ່ງໃນປະຈຸບັນ, ບົດ ແນະນະສະບັບນີ້ ຖືເປັນ "ເອກະສານມີຊີວິດຊີວາ ຫຼື ເອກະສານໃໝ່ (Living Document)" ທີ່ຕ້ອງມີການທົບ ທວນ ແລະ ປັບປຸງ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

ຄາດວ່າການນໍາໃຊ້ບົດແນະນໍາ ສໍາລັບ ຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໃນປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ ຈະນໍາ ມາສູ່ການບໍາລຸງຮັກສາ ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມເໝາະສົມ, ແລະ ມີບົດບາດ ສໍາຄັນ ໃນການຮັບປະກັນການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານ ແບບຍືນຍົງ.

1. ພາກສະເໜີ

1.1 ຄວາມເປັນມາ

ໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ-ຄມສ (Mekong River Commission-MRC) ໄດ້ມີການກໍ່ສ້າງໂຄງການຊົນລະປະທານເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ຕັ້ງແຕ່ຊຸມປີ 1970 ເປັນຕົ້ນມາ, ເຊິ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ພື້ນທີ່ຊົນລະປະທານຂະຫຍາຍຕົວ, ປະລິມານການຜະລິດກະສິກຳເພີ່ມຂຶ້ນ, ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ດີຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ມີການຄ້າປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ຫຼາຍຂຶ້ນ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໂຄງສ້າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານຈຳນວນຫຼາຍທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນໃນໄລຍະເວລາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ຊຸດໂຊມລົງຕາມການເວລາ, ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານທີ່ມີປະສິດທິພາບຕໍ່າລົງ ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ.

ໃນຂະນະທີ່ມີໂຄງສ້າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານ ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ, ແຕ່ງົບປະມານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ສຳລັບ ການປັບປຸງ ແລະ ສ້ອມແປງໂຄງສ້າງພື້ນຖານດ້ານຊົນລະປະທານທີ່ຊຸດໂຊມນັ້ນ ຊ້ຳພັດມີຈຳກັດຫຼາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ການບຳລຸງຮັກສາຢ່າງມີປະສິດທິພາບ-ປະສິດທິຜົນ ລວມທັງການເຮັດວຽກ ແລະ ການເຮັດໃຫ້ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ມີອາຍຸການໃຊ້ງານຍາວຂຶ້ນ, ຈຶ່ງເປັນບັນຫາອັນຮີບດ່ວນ ໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ.

ໃນອະດີດທີ່ຜ່ານມາ, ຂະແໜງຊົນລະປະທານ ໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ໄດ້ປະເຊີນກັບບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ. ຍີ່ປຸ່ນໄດ້ພັດທະນາເຕັກໂນໂລຢີ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ (IAM) ຂຶ້ນມາເພື່ອນຳມາໃຊ້ໃນການບຳລຸງຮັກສາປະສິດທິພາບ ແລະ ຍືດອາຍຸການໃຊ້ງານ ຂອງໂຄງສ້າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

ຈາກການຍົກຕົວຢ່າງ ການດຳເນີນງານຢູ່ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ, ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ ເອງ ກໍຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການບຳລຸງຮັກສາ ເພື່ອຮັກສາປະສິດທິພາບໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານຂອງຕົນ ໃຫ້ສາມາດສະໜອງນ້ຳຊົນລະປະທານແກ່ພື້ນທີ່ປູກຝັງ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ໂດຍການນຳເອົາເຕັກໂນໂລຢີ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ມາໃຊ້ໃນການຄຸ້ມຄອງ ຢ່າງເໝາະສົມ ເພື່ອຍືດອາຍຸການໃຊ້ງານ ຂອງໂຄງສ້າງພື້ນຖານດ້ານຊົນລະປະທານເຫຼົ່ານັ້ນ.

1.2 ຈຸດປະສົງ

ຈຸດປະສົງຂອງບົດແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ການແນະນຳຂັ້ນພື້ນຖານ ໃນການຮັກສາປະສິດທິພາບຂອງລະບົບຊົນລະປະທານ ໃຫ້ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຍືດອາຍຸການໃຊ້ງານ ໂດຍອາໄສຂະບວນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຫຼື (IAM).

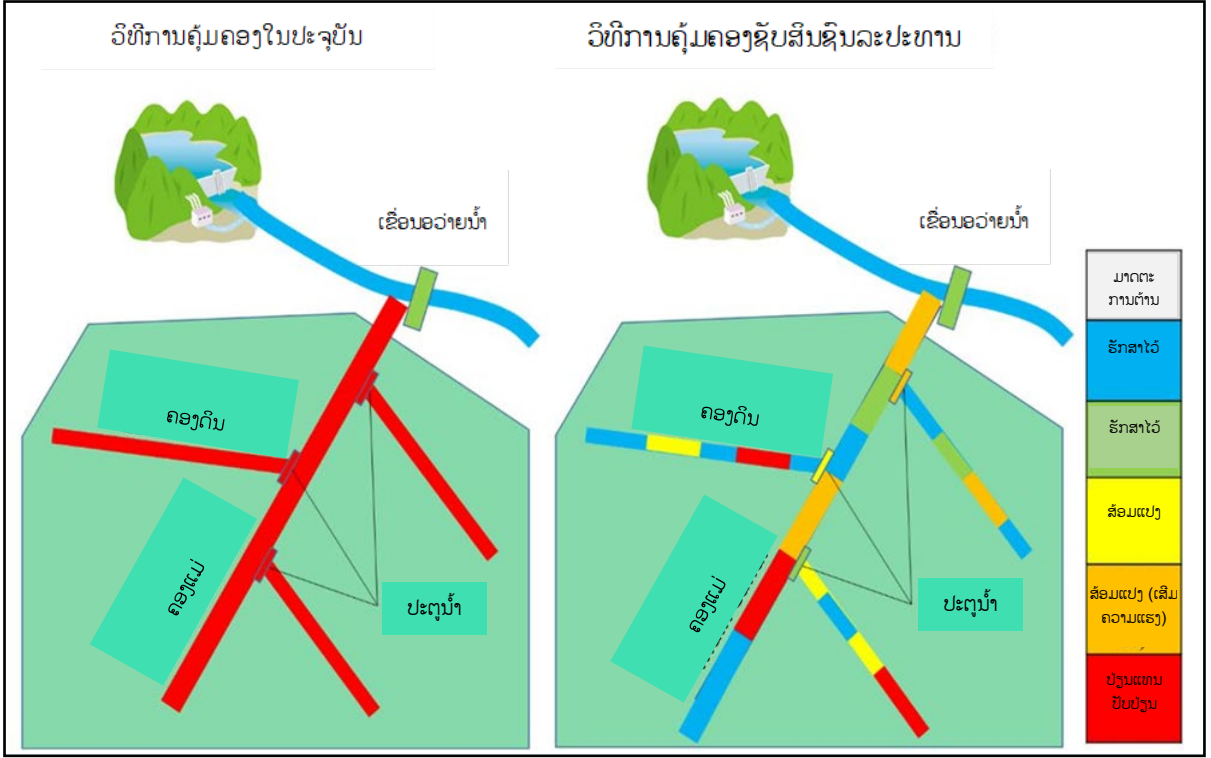
ຈຸດປະສົງຂອງບົດແນະນຳສະບັບນີ້ແມ່ນເພື່ອ: (I) ສະແດງລາຍການພື້ນຖານທີ່ວິສະວະກອນຊົນລະປະທານ ຫຼື ພະນັກງານລັດ ຄວນພິຈາລະນາ ໃນເວລາດຳເນີນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ສຳລັບໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ; (II) ຊ່ວຍໃຫ້ວິສະວະກອນຊົນລະປະທານ ຫຼື ພະນັກງານລັດ ສາມາດສະເໜີ ຫຼື ຮ້ອງຂໍງົບປະມານທີ່ຈຳເປັນ ສຳລັບ ການສ້ອມ ແປງ, ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ພື້ນຟູ ຫຼື ປັບປຸງໂຄງສ້າງດ້ານການຊົນລະປະທານ ໂດຍມີຫຼັກຖານສະໜັບສະໜູນທີ່ຊັດເຈນ, (III) ສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາຄວາມຮູ້ດ້ານວິຊາການ ແລະ ຄວາມຊຳນານ/ຊ່ຽວຊານ ຂອງວິສະວະກອນຊົນລະປະທານ, ພະນັກງານລັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດດຳເນີນການບຳລຸງຮັກສາ ປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງສ້າງດ້ານຊົນລະປະທານໄດ້ ຢ່າງເໝາະສົມ.

ສິ່ງສຳຄັນຕ້ອງຮັບຊາບວ່າ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ບໍ່ມີວິທີການແບບດຽວ ທີ່ສາມາດໃຊ້ໄດ້ໃນທຸກປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ. ວິທີການການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ທີ່ລະບຸໄວ້ ໃນບົດແນະນຳນີ້ ເປັນຄຳແນະນຳທົ່ວໄປ, ເຊິ່ງຕ້ອງມີການປັບປຸງ ໃຫ້ເໝາະສົມກັບນະໂຍບາຍ ແລະ ເງື່ອນໄຂດ້ານຊົນລະປະທານ ຂອງແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ.

ໃນຂະນະທີ່ຂອບເຂດຂອງບົດແນະນຳນີ້ ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ການບຳລຸງຮັກສາການເຮັດວຽກ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານເປັນຕົ້ນຕໍ, ສິ່ງສຳຄັນ ຄວນມີການສຳຫຼວດ ແລະ ພິຈາລະນາ ປະສິດທິພາບ ຂອງຊົນລະປະທານທັງລະບົບ

ນັບແຕ່ເຂດອ່າງເກັບນໍ້າ, ຫົວງານ, ຄອງເໝືອງແມ່, ຄອງເໝືອງຂຶ້ນສອງ, ຄອງເໝືອງຂຶ້ນສາມ ໄປຈົນເຖິງພື້ນທີ່ປູກຝັງ ໂດຍນໍາໃຊ້ຂະບວນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ທີ່ມີການວາງແຜນໄວ້ຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງພິຈາລະນາສະເພາະໂຄງສ້າງ ແຕ່ລະຈຸດແຍກກັນ. ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ຕິດຕາມ ແລະ ພິຈາລະນາ ການປ່ຽນແປງ ແລະ ທ່າອ່ຽງ ພຶດຕິກຳການເຮັດກະສິກຳ, ຄວາມຕ້ອງການໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ຈາກໄພທຳມະຊາດ ໃນເຂດອ່າງເກັບນໍ້າ ຂອງລະບົບຊົນລະປະທານ ຢ່າງລະມັດລະວັງ (MAFF, 2015)

ກ່ອງຂໍ້ຄວາມທີ 1. ການນໍາເອົາການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ມາໃຊ້ໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ
 ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ມີການປະຕິບັດ ການປັບປຸງລະບົບຊົນລະປະທານທັງລະບົບ ໃນເວລາດຽວ ເມື່ອພົບເຫັນວ່າ ລະບົບຊົນລະປະທານນັ້ນ ມີຄວາມຊຸດໂຊມຢ່າງໜັກໜ່ວງ ຫຼື ເມື່ອມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງປັບປຸງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບການເຮັດກະສິກຳ.
 ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກະຊວງກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງຂອງຍີ່ປຸ່ນ (MAFF) ໄດ້ສົ່ງເສີມການນໍາເອົາເຕັກໂນໂລຊີການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານມາໃຊ້ ຍ້ອນວ່າໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານໄດ້ມີການຊຸດໂຊມແບບສະສົມເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ແລະ ມີຄວາມຈໍາເປັນຫຼາຍ ໃນການປະຢັດງົບປະມານ ສໍາລັບການຮັກສາປະສິດທິພາບຂອງໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານທີ່ຊຸດໂຊມດັ່ງກ່າວ. ເຕັກໂນໂລຊີການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານສາມາດຍຶດອາຍຸການໃຊ້ງານ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ໂດຍການດໍາເນີນການສ້ອມແປງ, ເສີມຄວາມແຂງ ແຮງ, ພື້ນຟູ ຫຼື ການຕໍ່ອາຍຸການໃຊ້ງານ ທີ່ເໝາະສົມ ກ່ອນການເຮັດວຽກຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ຈະກ້າວໄປສູ່ສະພາບທີ່ຮ້າຍແຮງ.
ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ADCA, 2022c

1.3 ກຸ່ມເປົ້າໝາຍຜູ້ຊົມໃຊ້

ບົດແນະນໍາສະບັບນີ້ ຈັດທໍາຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ພະນັກງານວິຊາການ ແລະ ວິສະວະກອນ ຂອງລັດຖະບານ ທັງສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ສະຖາບັນໃນປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການບໍາລຸງຮັກສາໂຄງສ້າງຊົນລະປະ

ທານ. ນອກຈາກນັ້ນ, ບົດແນະນຳສະບັບນີ້ ມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອແນະນຳການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ເຂົ້າໃນ ນະໂຍບາຍດ້ານວິຊາການ ຫຼື ການດຳເນີນງານ ຂອງພວກເຂົາ.

2 ເຫດຜົນໃນການນາເອົາການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານ ມາໃຊ້ ສາລັບ ໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານ ໃນປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ

2.1 ຄວາມຊຸດໂຊມຂອງໂຄງສ້າງພື້ນຖານດ້ານການຊົນລະປະທານ

ນັບແຕ່ຊຸມປີ 1970 ເປັນຕົ້ນມາ, ໄດ້ມີການສ້າງໂຄງການຊົນລະປະທານຈຳນວນຫຼາຍ ຢູ່ເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ໂດຍມີການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານຊົນລະປະທານຈຳນວນແສນໆໂຄງການ, ສິ່ງຜົນໃຫ້ເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານ ໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍຕົວ ເພີ່ມຂຶ້ນ (MRC, 2022).

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເມື່ອເວລາຜ່ານໄປ, ໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານສ່ວນຫຼາຍ ມີອາຍຸການໃຊ້ງານຍາວນານ ແລະ ໄດ້ເລີ່ມຊຸດໂຊມລົງ (ເບິ່ງຮູບທີ 1, ຮູບ 2 ແລະ ຮູບທີ 3), ໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານທີ່ຊຸດໂຊມລົງນັ້ນ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບການເຮັດວຽກຫຼຸດລົງ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ກໍເພີ່ມຂຶ້ນ, ຍ້ອນການສູນເສຍນ້ຳໃນເວລາສົ່ງນ້ຳ ເພີ່ມຂຶ້ນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການບຳລຸງຮັກສາ ທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດໃນການລະບາຍເວລານ້ຳຖ້ວມ ລວມທັງ ຄວາມແຂງແຮງ ຂອງໂຄງສ້າງ ຕ້ານກັບນ້ຳຖ້ວມ ຫຼຸດລົງ.

ຮູບທີ 1 ຮອຍແຫງຢູ່ຕາມຄອງເໝືອງ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MRC, 2022

ຮູບທີ 2 ປະຕູນ້ຳເປັນໝັ້ງ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MRC, 2022

ຮູບທີ 3 ທໍ່ຂອງລະບົບສູບນໍ້າເປັນໜຶ່ງ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MRC, 2022

ປັດໄຈສໍາຄັນອີກອັນໜຶ່ງ ທີ່ເລັ່ງໃຫ້ໂຄງສ້າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານຊຸດໂຊມ ແມ່ນຄຸນນະພາບຂອງການກໍ່ສ້າງທີ່ດໍາ ໂດຍມັກສັງເກດເຫັນຮອຍແຫງຢູ່ໃນໂຄງສ້າງຄອນກີດ, ເຊິ່ງຮອຍແຫງຍັງໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃນໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ທີ່ກໍ່ສ້າງຂຶ້ນໃໝ່ ໃນເຂດອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ (ເບິ່ງຮູບທີ 4 ແລະ ຮູບທີ 5) (MRC, 2022).

ຮູບທີ 4 ວຽກເຫຼັກທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MRC, 2022

ຮູບທີ 5 ຮອຍແຫງທີ່ປະຕູນໍ້າ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MRC, 2022

2.2 ຍ້ອນຫຍັງ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານ ສໍາລັບ ໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານ ຈຶ່ງມີຄວາມ ຈໍາເປັນ ໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ?

ໂຄງສ້າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານ ກໍາລັງຊຸດໂຊມລົງຢ່າງໄວວາ, ຫາກຂາດມາດຕະການ ແລະ ນະໂຍບາຍ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ຈໍານວນໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານທີ່ຊຸດໂຊມຢູ່ແລ້ວນັ້ນ ມັນຍິ່ງຈະສືບຕໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່

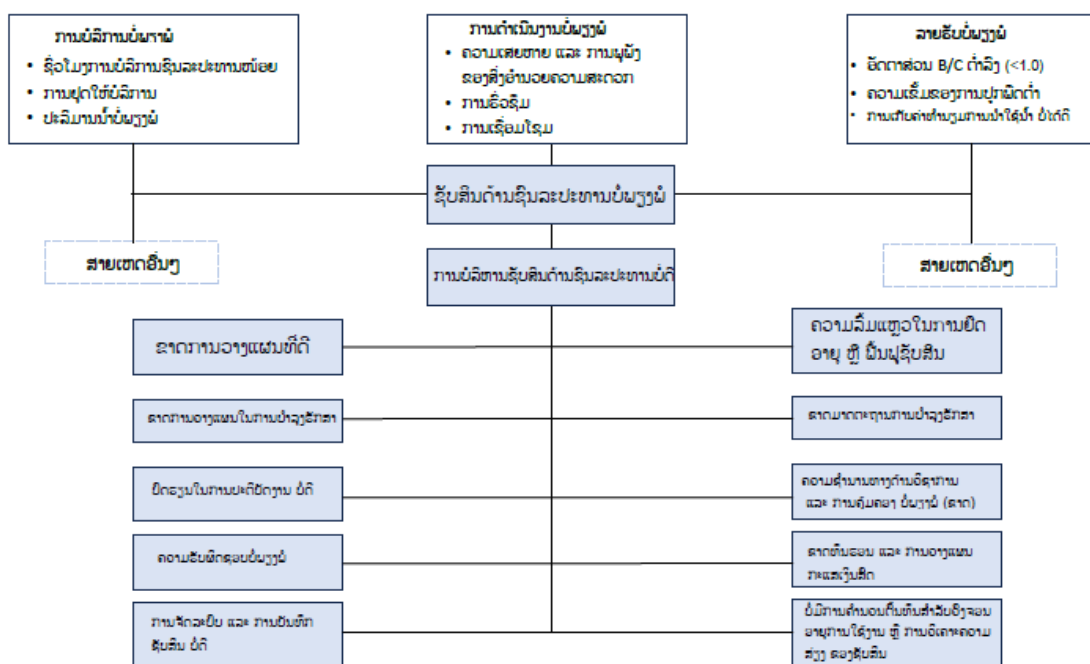
ເນື່ອງ, ເຊິ່ງຈະນຳເອົາຜົນກະທົບດ້ານລົບຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຕໍ່ ຜົນຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ຄວາມສາມາດ ໃນການຮັບມື ຕ້ານກັບໄພພິບັດທຳມະຊາດ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຄວາມຈຳກັດດ້ານງົບປະມານ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ ໃນການຮັບມືກັບໂຄງຫຼ່າງພື້ນ ຖານຊົນລະປະທານທີ່ຊຸດໂຊມ ຖືເປັນບັນຫາຮ່ວມກັນ ຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ. ໄດ້ມີການຄາດຄະເນ ວ່າ ມີຫົວງານຊົນລະປະທານທີ່ມີແລ້ວ ຈຳນວນທັງໝົດ 6,596 ແຫ່ງ ແລະ ອ່າງເກັບນ້ຳຊົນລະປະທານ ຈຳນວນ 1,317 ແຫ່ງ (MRC, 2018). ສ່ວນຄອງເໝືອງຊົນລະປະທານ, ຄວາມຍາວທັງໝົດ ຍັງບໍ່ສາມາດປະເມີນ ຄວາມ ຍາວທັງໝົດໄດ້ ເນື່ອງຈາກມີໄລຍະທາງທີ່ຍາວຫຼາຍຈາກຄອງແມ່ ຈົນເຖິງບັນດາຄອງເໝືອງຂຶ້ນສອງ.

ໃນສະພາບເງື່ອນໄຂທີ່ກ່າວມານີ້, ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ຈະຈັດບຸລິມະສິດໃນການ ພື້ນຟູ, ສ້ອມແປງ ຫຼື ປັບ ປຸງ ໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານທີ່ຊຸດໂຊມ ຈຳນວນທີ່ຫຼວງຫຼາຍນີ້ແນວໃດ? ເຖິງວ່າ ໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານ ຊົນລະປະທານສ່ວນໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: ເຂື່ອນ, ຫົວງານ, ຄອງເໝືອງແມ່ ຈະສາມາດພື້ນຟູໄດ້ໂດຍລັດຖະບານເອງ ຫຼື ໄດ້ ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ໃຫ້ທຶນ ກໍຕາມ, ແຕ່ໂຄງສ້າງທີ່ຍັງເຫຼືອທັງໝົດ ເຊັ່ນ: ຄອງເໝືອງຂຶ້ນສອງ/ຂຶ້ນສາມ ກໍຍັງບໍ່ສາມາດພື້ນຟູໄດ້.

ເທກໂນໂລຍີການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ທີ່ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ, ເຊິ່ງເຄີຍປະເຊີນ ກັບບັນຫາໂຄງຫຼ່າງພື້ນຖານຊົນລະປະທານ ຄ້າຍຄືກັນນີ້ມາກ່ອນປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ ແລ້ວ, ອາດເປັນວິທີແກ້ ໄຂ ສຳລັບບັນຫາຂ້າງເທິງ, ເຊິ່ງຖືເປັນຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍ ຂອງການພັດທະນາບົດແນະນຳສະບັບນີ້.

ຮູບທີ 6. ສະຫຼຸບບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນເວລາທີ່ເຕັກໂນໂລຍີ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້.

ຮູບທີ 6 ບັນຫາ ທີ່ບໍ່ມີການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ADB, 2013

3 ວິທີການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊີນລະປະທານ

3.1 ພາບລວມຂອງການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊີນລະປະທານ

3.1.1 ແນວຄວາມຄິດພື້ນຖານ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊີນລະປະທານ

ໃນບົດແນະນຳ ໃນຄຳແນະນຳນີ້, ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊີນລະປະທານ ໄດ້ຖືກກຳນົດໃຫ້ເປັນການປະສົມປະສານດ້ານເທັກນິກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອຍຶດອາຍຸການໃຊ້ງານ ແລະ ຫຼຸດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງວົງຈອນການເຮັດວຽກຂອງໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ໂດຍຜ່ານການໝູນວົງຈອນກິດຈະກຳການບຳລຸງຮັກສາ ຈາກການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງ, ການວິເຄາະປະສິດທິພາບ, ການສ້ອມແປງ ຫຼື ການຟື້ນຟູ ໄປຈົນເຖິງການຕິດຕາມກວດກາ ດ້ວຍຖານຂໍ້ມູນທີ່ເກັບສະສົມຂໍ້ມູນກິດຈະກຳໃນວົງຈອນການບຳລຸງຮັກສາ.

ໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານທຸກຢ່າງ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການປັບປຸງໃໝ່ໃນວັນໃດວັນໜຶ່ງ ເນື່ອງຈາກວ່າອຸປະກອນນັ້ນຈະບໍ່ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້ອີກ ຫຼືຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການບຳລຸງຮັກສາຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງ ເນື່ອງຈາກການຊຸດໂຊມຕາມເວລາ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ລະດັບການຊຸດໂຊມ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ຈະບໍ່ເໝືອນກັນທຸກສ່ວນ. ໃນຫຼາຍກໍລະນີ, ເຖິງວ່າ ໃນໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານອັນດຽວ, ແຕ່ກໍມີຫຼາຍສ່ວນທີ່ມີລະດັບການຊຸດໂຊມທີ່ແຕກຕ່າງກັນ: ບາງສ່ວນບໍ່ມີມາດຕະການໃດເພື່ອແກ້ໄຂ, ແຕ່ການປັບປຸງໃໝ່ບາງສ່ວນ ຈະສາມາດຍຶດອາຍຸການໃຊ້ງານໄດ້ໂດຍການສ້ອມແປງ ຫຼື ເສີມຄວາມແຂງແຮງ, ຫຼື ບາງສ່ວນຍັງສາມາດໃຊ້ງານໄດ້ ຖ້າມີການຕິດຕາມຢ່າງໃກ້ຊິດ. ໃນກໍລະນີແບບນີ້, ການດຳເນີນມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ທັນເວລາ ຕາມສະພາບຂອງແຕ່ລະສ່ວນຂອງໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ແມ່ນຈະເປັນວິທີທີ່ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍກວ່າ (MAFF, 2015).

ດັ່ງນັ້ນ, ການຕັດສິນໃຈໃນເວລາ ແລະ ສ່ວນໃດທີ່ຄວນສ້ອມແປງ, ເສີມຄວາມແຂງແຮງ, ຟື້ນຟູ ຫຼື ປັບປຸງໃໝ່ສຳລັບໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ຄວນອີງຕາມຜົນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ແລະ ການກວດກາຕິດຕາມຢ່າງສະເໝີ. ໃນລະບົບການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊີນລະປະທານ, ການຕັດສິນໃຈມາດຕະການ ໃນການສ້ອມແປງ, ເສີມຄວາມແຂງແຮງ, ຟື້ນຟູ ຫຼື ປັບປຸງໃໝ່ ຈະຖືກພິຈາລະນາຈາກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ຜົນປະໂຫຍດ, ຄວາມສຳຄັນຂອງໂຄງສ້າງ, ຄວາມສ່ຽງ, ແລະລະດັບຂໍ້ຈຳກັດຂອງການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ເຊິ່ງເປັນລະດັບຕໍ່າສຸດ ທີ່ຍອມຮັບໄດ້ຂອງຄວາມສາມາດຂອງໂຄງສ້າງ (MAFF, 2015).

3.1.2 ວົງຈອນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊີນລະປະທານ

ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊີນລະປະທານ ປະກອບດ້ວຍກິດຈະກຳ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

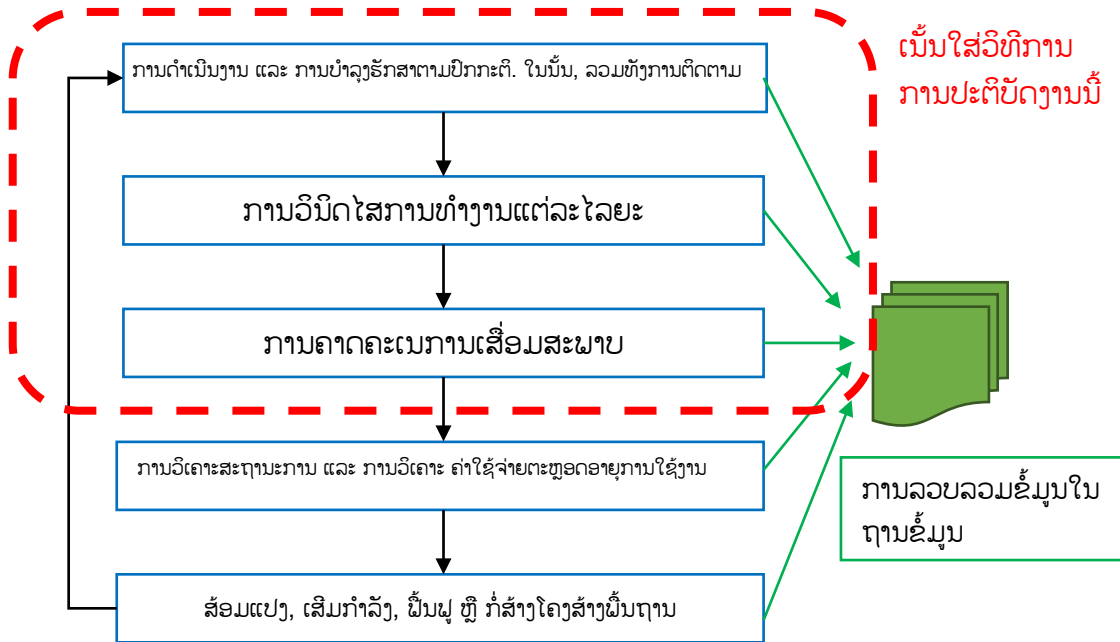
- (i) ການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ປົກກະຕິ, ລວມທັງການຕິດຕາມກວດກາ;
- (ii) ການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ແຕ່ລະໄລຍະ;
- (iii) ການຄາດຄະເນຄວາມຊຸດໂຊມ;
- (iv) ການວິເຄາະທາງເລືອກ ແລະ ການວິເຄາະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ຮອບວຽນອາຍຸການໃຊ້ງານ ຂອງການຮັກສາປະສິດທິພາບໂຄງສ້າງ;
- (v) ການສ້ອມແປງ, ເສີມຄວາມແຂງແຮງ, ຟື້ນຟູ ຫຼື ປັບປຸງໂຄງສ້າງ ໃໝ່.

ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບມາ ເຊັ່ນ ຜົນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ແລະ ລາຍລະອຽດການສ້ອມແປງ, ເສີມຄວາມແຂງແຮງ, ຟື້ນຟູ ຫຼື ປັບປຸງໃໝ່ ຂອງໂຄງສ້າງ ໄດ້ຖືກເກັບຮວບຮວມ ແລະສະສົມໃນຖານຂໍ້ມູນດິຈິຕອນ.

ການວິເຄາະທາງເລືອກ ແລະ ການວິເຄາະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຕໍ່ຮອບວຽນອາຍຸການໃຊ້ງານ ບໍ່ໄດ້ຖືກລວມຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງບົດແນະນຳສະບັບນີ້ ເພາະເປັນກິດຈະກຳທີ່ມີຄວາມກ້າວໜ້າ ແຕ່ມີຄວາມຊັບຊ້ອນ ແລະຕ້ອງໃຊ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ເວລາ ແລະ ທັກສະທີ່ສູງກວ່າ. ດັ່ງນັ້ນ, ສິ່ງທີ່ສຳຄັນກວ່າ ແມ່ນການສ້າງຄວາມຮູ້ ແລະປະສົບການໃນການ

ວິເຄາະປະສິດທິພາບແບບເປັນໄລຍະ ກັບຖານຂໍ້ມູນດິຈິຕອນ ເພື່ອເປັນຂັ້ນຕອນທຳອິດຂອງການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນ ຊົນລະປະທານ.

ວົງຈອນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໄດ້ສະແດງໃນຮູບທີ 7

ຮູບທີ 7 ວົງຈອນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ສຳລັບໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ

ການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ແບບປະຈຳ ແມ່ນໂອກາດທີ່ດີໃນການຮັບຮູ້ລະດັບຄວາມ ຊຸດໂຊມ ແລະສະພາບຄວາມຄືບໜ້າຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ເກີດຈາກໄພພິບັດທາງທຳ ມະຊາດ ແລະການຮັກສາສະພາບທີ່ດີຂອງໂຄງສ້າງ. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງບັນທຶກຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ການ ບຳລຸງຮັກສາ ແບບປະຈຳ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງເໝາະສົມ (MAFF, 2015).

ການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ແມ່ນການສຳຫຼວດທີ່ຈັດຂຶ້ນເປັນລະຍະເວລາ ເພື່ອສຳຫຼວດຄວາມສາມາດ ແລະລະດັບການຊຸດໂຊມຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແລະ ພິຈາລະນາດຳເນີນການທີ່ເໝາະສົມ ຕາມຜົນການສຳ ຫຼວດ. ໂດຍຫຼັກການແລ້ວ ວິສະວະກອນຈະດຳເນີນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ໃນພື້ນທີ່ ໂດຍການກວດເບິ່ງດ້ວຍ ຕາ ຫຼື ການວັດແທກຄ່າ ພ້ອມທັງກຳນົດຈຸດກວດສຳຫຼວດຄົງທີ່. ໃນກໍລະນີທີ່ການສຳຫຼວດປົກກະຕິ ຍັງບໍ່ພຽງພໍ ສຳລັບການຕັດສິນໃຈ ກໍຄວນຈັດການສຳຫຼວດເພີ່ມເຕີມຢ່າງລະອຽດ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ (MAFF, 2015).

ການບັນທຶກຜົນການວິເຄາະປະສິດທິພາບໃນຖານຂໍ້ມູນ ແມ່ນສິ່ງທີ່ສຳຄັນ ເຖິງແມ່ນວ່າຜົນການວິເຄາະ ປະສິດທິພາບຈະບໍ່ໄດ້ສະແດງວ່າຈຳເປັນຕ້ອງດຳເນີນມາດຕະການໃດໃນທັນທີ ສຳລັບການຮັກສາປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງສ້າງ. ການຕິດຕາມກວດກາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ທີ່ເບິ່ງຄືວ່າບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງດຳເນີນການໃນ ທັນທີ ກໍແມ່ນຂະບວນການທີ່ສຳຄັນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ເຊັ່ນກັນ. ຜ່ານການຕິດຕາມຢ່າງຕໍ່ ເນື່ອງ ແລະການບັນທຶກຜົນໄດ້ຮັບໃນຖານຂໍ້ມູນ ຄາດວ່າຈະສາມາດຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຊຸດໂຊມ ແລະ ປັບປຸງຄວາມແມ່ນຢາໃນການຄາດຄະເນການຊຸດໂຊມໄດ້ດີຂຶ້ນ (MAFF, 2015).

3.1.3 ຕົວຊີ້ວັດສະພາບຄວາມສົມບູນ

ໃນລະບົບການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ, ຕົວຊີ້ວັດສະພາບຄວາມສົມບູນ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອສະແດງລະດັບການຊຸດໂຊມ ແລະສະພາບຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ. ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ (ຫຼື ສ່ວນປະກອບຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານທີ່ມີໂຄງສ້າງຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະຊັບຊ້ອນ) ຈະຖືກພິຈາລະນາເພື່ອກຳນົດວ່າຄວນນຳຕົວຊີ້ວັດສະພາບຄວາມສົມບູນສະນິດໃດມາໃຊ້ ໂດຍອີງຕາມຜົນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ. ນອກຈາກນັ້ນ, ລະດັບການຄຸ້ມຄອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ກໍສາມາດກຳນົດໄດ້ໂດຍອີງຕາມຕົວຊີ້ວັດຄວາມສົມບູນ (MAFF, 2015). ຕົວຊີ້ວັດຄວາມສົມບູນ, ສະພາບຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແລະ ການດຳເນີນການທີ່ເໝາະສົມ ສະແດງໃນຕາຕະລາງທີ 1

ຕາຕະລາງ 1 ຕົວຊີ້ວັດຄວາມສົມບູນ, ສະພາບຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແລະ ການດຳເນີນການທີ່ເໝາະສົມ

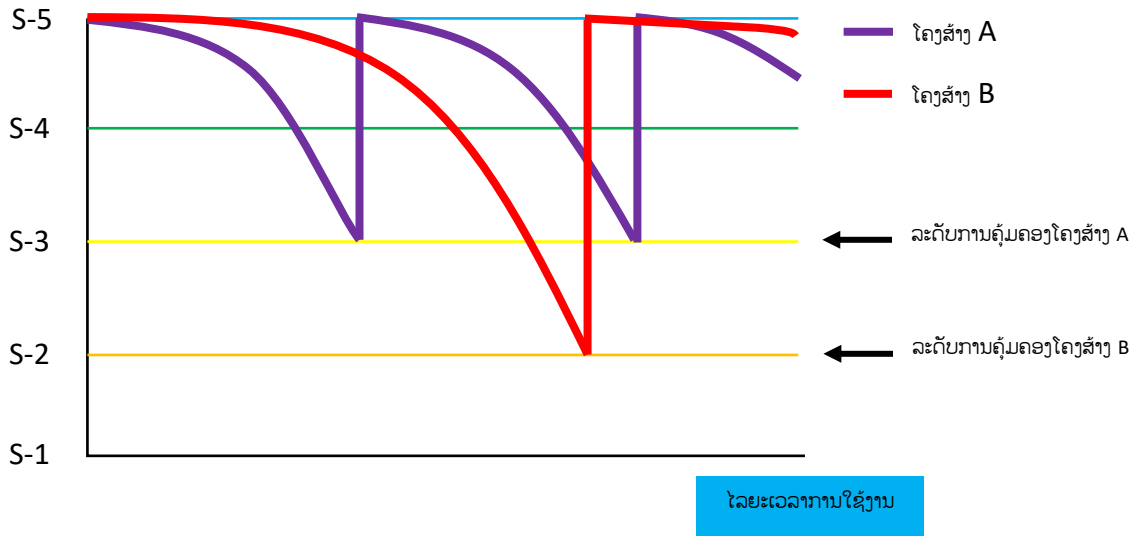
ຕົວຊີ້ວັດຄວາມທົນທານ	ສະພາບຂອງໂຄງສ້າງດ້ານການຊົນລະປະທານ		ວິທີການ ດຳເນີນການທີ່ຈຳເປັນ
S-5	ແຂງແຮງສົມບູນ	ເກືອບບໍ່ມີສັນຍານຂອງການເສື່ອມສະພາບ.	ບໍ່ຈຳເປັນດຳເນີນການໃດໆ
S-4	ມີສັນຍານຂອງການເສື່ອມສະພາບເລັກ ໜ້ອຍ	ມີສັນຍານອ່ອນໆຂອງການຊຸດໂຊມ, ແຕ່ບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການທຳງານຂອງລະບົບ.	ຕິດຕາມຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ
S-3	ມີສັນຍານຂອງຄວາມເສື່ອມໂຊມທີ່ຊັດເຈນ	ຖ້າການເສື່ອມໂຊມຖືກປະໄວ້, ອາດເກີດບັນຫາໃນການໃຊ້ງານ.	ສ້ອມແປງ ແລະ/ຫຼື ເສີມໃຫ້ແຂງແຮງ
S-2	ການເສື່ອມໂຊມທີ່ຊັດເຈນ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງໂຄງສ້າງ	ສົ່ງຜົນຕໍ່ການເຮັດວຽກຂອງລະບົບ ຕ້ອງດຳເນີນການແກ້ໄຂທັນທີ	ສ້ອມແປງ /ຫຼື ເສີມໃຫ້ແຂງແຮງທັນທີ
S-1	ການເສື່ອມໂຊມທີ່ຮຸນແຮງໃນຫຼາຍຈຸດ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງໂຄງສ້າງ	ມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ລະບົບ ຈະບໍ່ສາມາດໃຊ້ງານໃນໄວໆນີ້ ຫຼື ໃນອະນາຄົດອັນໃກ້ນີ້. ການສ້ອມແປງ ຫຼື ເສີມໃຫ້ແຂງແຮງ ແມ່ນບໍ່ມີປະສິດທິພາບ/ບໍ່ມີປະສິດທິພາບອີກຕໍ່ໄປ	ກໍ່ສ້າງໃໝ່/ກໍ່ສ້າງທົດແທນ

3.1.4 ການຄຸ້ມຄອງປະສິດທິຜົນຂອງໂຄງສ້າງ

ໃນລະບົບການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງກຳນົດລະດັບການຄຸ້ມຄອງ ໂດຍພິຈາລະນາຈາກຄວາມສຳຄັນ ແລະຄວາມສ່ຽງຂອງແຕ່ລະໂຄງສ້າງ, ເພື່ອສະແດງຂອບເຂດທີ່ຜູ້ໃຊ້ ຫຼືຜູ້ປະຕິບັດງານຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ສາມາດຍອມຮັບໄດ້ຕໍ່ການລົດລົງຂອງປະສິດທິພາບການໃຊ້ງານ.

ພາບລວມຂອງການຮັກສາປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ໂດຍການນຳໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດຄວາມສົມບູນ ໄດ້ສະແດງໃນຮູບທີ່ 8

ລະດັບຄວາມທັນທານ

ຮູບທີ 8 ຮູບ ການຮັກສາປະສິດທິພາບຂອງໂຄງສ້າງຊົນປະທານ ໂດຍການນຳໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດຄວາມສົມບູນ

3.1.5 ການປະເມີນຄວາມສຳຄັນ

ການປະເມີນຄວາມສຳຄັນຂອງໂຄງສ້າງຊົນປະທານແຕ່ລະແຫ່ງ ແມ່ນການດຳເນີນການຈາກມຸມມອງການຈັດການຄວາມສ່ຽງ ເພື່ອໃຫ້ການດຳເນີນຂະບວນການໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ການປະເມີນຄວາມສຳຄັນຂອງໂຄງສ້າງຊົນປະທານ ຄວນພິຈາລະນາທັງຜົນກະທົບຕໍ່ການຜະລິດທາງກະສິກຳ ແລະຜົນກະທົບນອກຈາກກະສິກຳ (MAFF, 2015).

ສຳລັບຜົນກະທົບຕໍ່ການກະສິກຳນັ້ນ, ຄວນພິຈາລະນາ ຜົນກະທົບທາງລົບ ຕໍ່ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຟື້ນຟູ (ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ໄລຍະເວລາ) ໃນເມື່ອໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ຫາກສູນເສຍປະສິດທິພາບ ຫຼື ເກີດອຸບັດຕິເຫດຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ.

ສຳລັບ ຜົນກະທົບອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ແມ່ນຜົນຜະລິດກະສິກຳ, ຄວນພິຈາລະນາຈຳນວນຄວາມເສຍຫາຍ ອີງຕາມສະພາບແວດລ້ອມອ້ອມຂ້າງ ເຊັ່ນ: ເຮືອນ, ສິ່ງສາທາລະນະປະໂຫຍດຕ່າງໆ... ຕົວຢ່າງກໍລະນີທີ່ຄວນຖືກພິຈາລະນາໃຫ້ເປັນອຸປະກອນທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສູງ ປະກອບມີ:

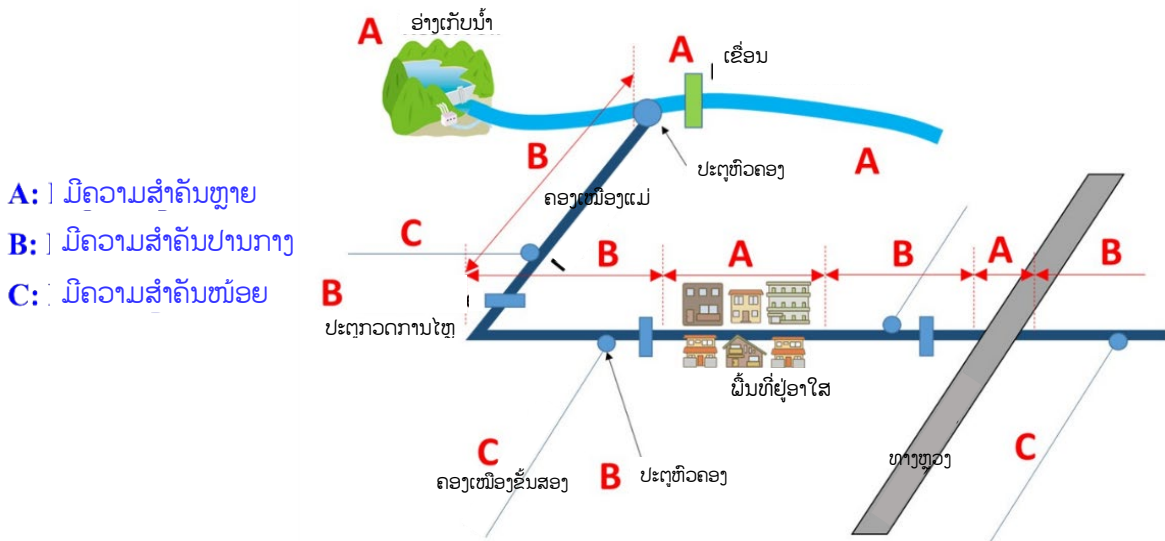
- (i) ຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດມະນຸດ ຫຼື ຊັບສິນ ແມ່ນຮ້າຍແຮງ ເນື່ອງຈາກມີຖະນິນຫຼັກ, ທາງລົດໄຟ ຫຼື ບ້ານເຮືອນຈຳນວນຫຼາຍຢູ່ໃກ້ ອຸປະກອນ;
- (ii) ໂຄງສ້າງທີ່ອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ການຍົກຍ້າຍ ຫຼື ການກູ້ໄພ ໃນເວລາເກີດໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ;
- (iii) ອຸບັດຕິເຫດຮ້າຍແຮງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໂຄງສ້າງຊົນປະທານ ສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງຫຼວງຕໍ່ເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ (MAFF, 2015).

ຄວາມສຳຄັນຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ສາມາດແບ່ງອອກເປັນ 3 ປະເພດ (ຕາຕະລາງທີ 2).

ຕາຕະລາງ 2 ລຳດັບຄວາມສຳຄັນຂອງໂຄງສ້າງພື້ນຖານດ້ານການຊົນລະປະທານ

ລະດັບຄວາມສຳຄັນ	ຄວາມໝາຍຂອງລະດັບຄວາມສຳຄັນ
A	ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ
B	ມີຄວາມສຳຄັນປານກາງ
C	ມີຄວາມສຳຄັນໜ້ອຍ

ຮູບທີ 9 ສະແດງຕົວຢ່າງຂອງການປະເມີນຄວາມສຳຄັນໃນລະບົບຊົນລະປະທານ ໜຶ່ງລະບົບ.

ຮູບທີ 9 ຕົວຢ່າງຂອງການປະເມີນລະດັບຄວາມສຳຄັນໃນລະບົບຊົນລະປະທານ ໜຶ່ງລະບົບ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ADCA, 2022b

3.1.6 ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ

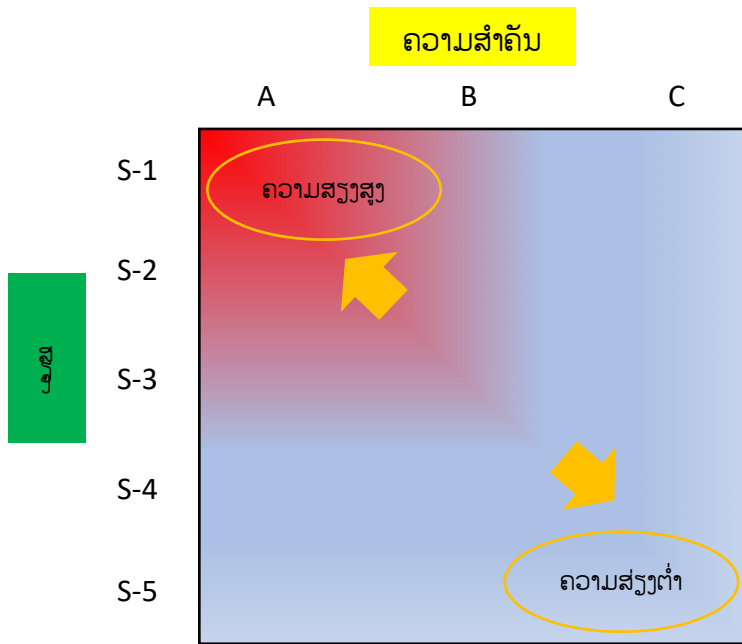
ສຳລັບໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ມີຄວາມສ່ຽງໃນດ້ານການຢຸດໃຫ້ບໍລິການ ແລະ ຜົນກະທົບດ້ານລົບ ຫຼື ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ພື້ນທີ່ໂດຍລ້ອມ ອັນເກີດຈາກການຊຸດໂຊມຂອງໂຄງສ້າງ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ. ດັ່ງນັ້ນ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໂດຍການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ ແລະ ກຳນົດລະດັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ເໝາະສົມສຳລັບໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານແຕ່ລະແຫ່ງ. ນອກຈາກນັ້ນ ຄວນພິຈາລະນາດ້ວຍວ່າ ຄວາມສ່ຽງຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານແຕ່ລະແຫ່ງ ແຕກຕ່າງກັນ ຂຶ້ນກັບຄວາມສຳຄັນ ທີ່ຕັ້ງສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ການກະສິກຳ ແລະ ເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນ (MAFF, 2015)

ການຈັດອັນດັບຄວາມສຳຄັນຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ສາມາດນຳໃຊ້ເພື່ອການພິຈາລະນາກຳນົດລະດັບການບໍລິຫານ, ໄລຍະເວລາໃນການວິເຄາະປະສິດທິພາບຂອງໂຄງສ້າງ, ການຈັດລຽງລຳດັບຄວາມສຳຄັນໃນການສ້ອມແປງ ແລະ ການກຳນົດມາດຕະການເບື້ອງຕົ້ນໃນການຕຽມຮັບມືກັບສະພາບສຸກເສີນ (MAFF, 2015). ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານທີ່ຖືກຈັດອັນດັບຄວາມສຳຄັນໃນລະດັບ A ອາດຈະຖືກກຳນົດໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບການຄຸ້ມຄອງທີ່ສູງຂຶ້ນ ເຊັ່ນ S-3 ເພື່ອສາມາດດຳເນີນມາດຕະການປ້ອງກັນໄດ້ແຕ່ເບື້ອງຕົ້ນຂອງການຊຸດໂຊມ. ໃນ

ທາງກົງກັນ, ສໍາລັບໂຄງສ້າງທີ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນຕໍ່າ ອາດຈະຍອມຮັບຄວາມສ່ຽງໄດ້ ໂດຍກໍານົດລະດັບການຄຸ້ມຄອງໃນລະດັບ S-1

ໂດຍທົ່ວໄປ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງແມ່ນການທຽບທຽນລະຫວ່າງການຍອມຮັບຄວາມສ່ຽງ ແລະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຕຽມການຮັບມືກັບຄວາມສ່ຽງນັ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ ການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຮ່ວມກັນໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ພາຍໃນອົງການທີ່ຮັບຜິດຊອບການຄຸ້ມຄອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນຢ່າງຍິ່ງ.

ຮູບທີ 10. ຄວາມສໍາພັນ ລະຫວ່າງ ຄວາມສົມບູນ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ.

ຮູບທີ 10 ຄວາມສໍາພັນ ລະຫວ່າງ ຄວາມສົມບູນ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ. (MAFF, 2015)

ໂດຍຫຼັກການແລ້ວ ພວກເຮົາຄວນໃຊ້ມາດຕະການປ້ອງກັນເບື້ອງຕົ້ນ ສໍາລັບ ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໂຄງສ້າງເຫຼົ່ານັ້ນຈະບໍ່ສູນເສຍຫນ້າທີ່ຫຼັກໃນການທໍາງານ. ແຕ່ໃນການປະຕິບັດຈົງການຫຼີກລ້ຽງອຸບັດຕິເຫດທັງໝົດແມ່ນເປັນໄປບໍ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈໍາກັດດ້ານງົບປະມານ, ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ໄພພິບັດທໍາມະຊາດ (MAFF, 2015).

ດັ່ງນັ້ນ ການກະກຽມແຜນຕໍ່ເນື່ອງທາງທຸລະກິດ ສໍາລັບໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ແມ່ນໜຶ່ງໃນກິດຈະກໍາທີ່ຈໍາເປັນທີ່ສຸດ ໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ. ແຜນຕໍ່ເນື່ອງທາງທຸລະກິດ ຈະກໍານົດແນວທາງການປະຕິບັດໃນກໍລະນີເກີດເຫດການສຸກເສີນ ເພື່ອຮັບປະກັນການໃຫ້ບໍລິການນໍ້າຊົນລະປະທານແກ່ຜູ້ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ປະຊາຊົນ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍການພິຈາລະນາລ່ວງໜ້າລວມມີ:

- ❑ ຈະສ້າງຕັ້ງທີມງານສະເພາະກິດ ສໍາລັບເຫດການສຸກເສີນ ແນວໃດ?
- ❑ ໃຜຈະເປັນຜູ້ມີອໍານາດໃນການຕັດສິນໃຈ?
- ❑ ຈະຮວບຮວມຂໍ້ມູນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແນວໃດ?
- ❑ ມາດຕະການທາງເລືອກທີ່ຈະນໍາໃຊ້ ມີອັນໃດແດ່?
- ❑ ແມ່ນໃຜຈະປະບັດການຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນກໍລະນີເກີດເຫດການສຸກເສີນ ແລະ ດ້ວຍວິທີການແນວໃດ?

- ການຈັດຫາວັດຖຸອຸປະກອນ ແລະ ກຳລັງແຮງງານ ໃນການຟື້ນຟູ ແນວໃດ?
- ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງງົບປະມານ ຈາກໃສ?,
- ການສື່ສານຕໍ່ສາທາລະນະ ຈະເຮັດແນວໃດ? ແລະ
- ຈະຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ ແນວໃດ?

ອີກແນວມຸມໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນໃນການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຄື ການພິຈາລະນາຜົນກະທົບທາງລົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນຕໍ່ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບດິນ ພຳອາກາດ. ການດຳເນີນມາດຕະການປ້ອງກັນລ່ວງໜ້າ ເຊັ່ນ ການຍົກລະດັບ ຫຼື ປັບປຸງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ໂດຍອີງໃສ່ການຄາດຄະເນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບດິນພຳອາກາດ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານມີຄວາມທົນທານ ໄດ້ດີຂຶ້ນ.

3-2 ການປະຕິບັດງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ຕາມປົກກະຕິ ລວມທັງການຕິດຕາມກວດກາ

ຜູ້ດຳເນີນງານ ແລະ ຜູ້ບໍລິຫານໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ຄວາມໃສ່ໃຈຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນການ ຮັກສາສະພາບທີ່ດີຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ຜ່ານການດຳເນີນງານບໍລິການ ແລະ ບໍລິຮັກສາ ຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ. ການກວດກາສະພາບໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແລະ ພື້ນທີ່ໂດຍລອບ ຢ່າງສະເໝີ ພ້ອມທັງການສ້ອມແປງນ້ອຍ ໃນ ລະຫວ່າງການປະຕິບັດງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ແມ່ນມີຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ອາຍຸການໃຊ້ງານ ພ້ອມທັງຄວາມ ເຊື່ອຖື ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ (MAFF, 2015).

ໂດຍສະເພາະ ມີກໍລະນີທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງຈັກ ເຊັ່ນ ສະຖານີສູບນ້ຳ ແລະ ປະຕູນ້ຳ ທີ່ ການທຳງານທັງໝົດຂອງໂຄງສ້າງຈະຖືກຍຸດຢູ່ ເຖິງແມ່ນວ່າມີພຽງສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງສ້າງ ຫຼື ເຄື່ອງຈັກທີ່ບໍ່ສາມາດ ໃຊ້ງານໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຳເປັນຕ້ອງກວດກາ ແລະ ຮັກສາປະສິດທິພາບໃນການເຮັດວຽກຂອງໂຄງສ້າງໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ຕາມປະເພດ ແລະ ຄຸນລັກສະ ນະ ຂອງໂຄງສ້າງແຕ່ລະປະເພດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຄວນພິຈາລະນາດ້ວຍວ່າ ການ ຮັກສາປະສິດທິພາບໃນການເຮັດວຽກອາດຈະເປັນໄປໄດ້ຢ່າງລຳບາກ ເນື່ອງຈາກການຂາດແຄນ ຫຼື ການຢຸດຈັດຫາ ອະໄຫຼ່ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຄງສ້າງນັ້ນ (MAFF, 2015).

ໃນລະຫວ່າງການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາປົກກະຕິ, ຖ້າຜູ້ປະຕິບັດການ ຫຼື ຜູ້ບໍລິຫານພົບເຫັນ ສັນຍານຂອງການຊຸດໂຊມຢ່າງໜັກ ຫຼື ການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງທີ່ອາດສົ່ງຜົນໃຫ້ໂຄງສ້າງສູນເສຍໜ້າທີ່ການໃຊ້ ງານ, ຄວນແຈ້ງລາຍງານ ແລະ ແບ່ງປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນທີ່ຮັບຜິດຊອບໂຄງສ້າງນັ້ນທັນທີ. ສະຖາບັນທີ່ ຮັບຜິດຊອບຄວນດຳເນີນມາດຕະການຢ່າງທັນການ ເຊັ່ນ ການວິເຄາະປະສິດທິພາບແບບສຸກເສີນ ແລະ ການ ສ້ອມແປງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການກຳນົດຈຸດສັງເກດທີ່ແນ່ນອນ ໃນເວລາດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການ ຕິດຕາມກວດກາ ໂຄງສ້າງ ປົກກະຕິ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ (MAFF, 2015)

ຂໍ້ມູນຈາກການດຳເນີນງານ ແລະ ການກວດກາ ຕາມປົກກະຕິ ເຊັ່ນ ລະດັບນ້ຳ, ປະລິມານນ້ຳ, ບັນທຶກ ການເຮັດວຽກຂອງຈັກສູບນ້ຳ ແລະ ປະຕູນ້ຳ ລວມທັງບັນທຶກການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ແມ່ນເປັນ ຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນ ສຳລັບການວິເຄາະປະສິດທິພາບ, ການກວດພົບການປ່ຽນແປງໄດ້ແຕ່ເບື້ອງຕົ້ນ, ການວາງແຜນການດຳ ເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປ. ດັ່ງນັ້ນ, ການບັນທຶກຂໍ້ມູນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເປັນລະບົບ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ຫຼັງຈາກເກີດໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ ນ້ຳ ຖ້ວມ ຫຼື ແຜ່ນດິນໄຫວ, ຜູ້ປະຕິບັດ ຫຼື ຜູ້ບໍລິຫານ ຄວນກວດກາສະພາບ ແລະ ສະຖານະ ຂອງໂຄງສ້າງ ຊົນລະປະທານ ໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ ແລະ ບັນທຶກຜົນການກວດກາໃຫ້ຖືກຕ້ອງເໝາະສົມ (MAFF, 2015).

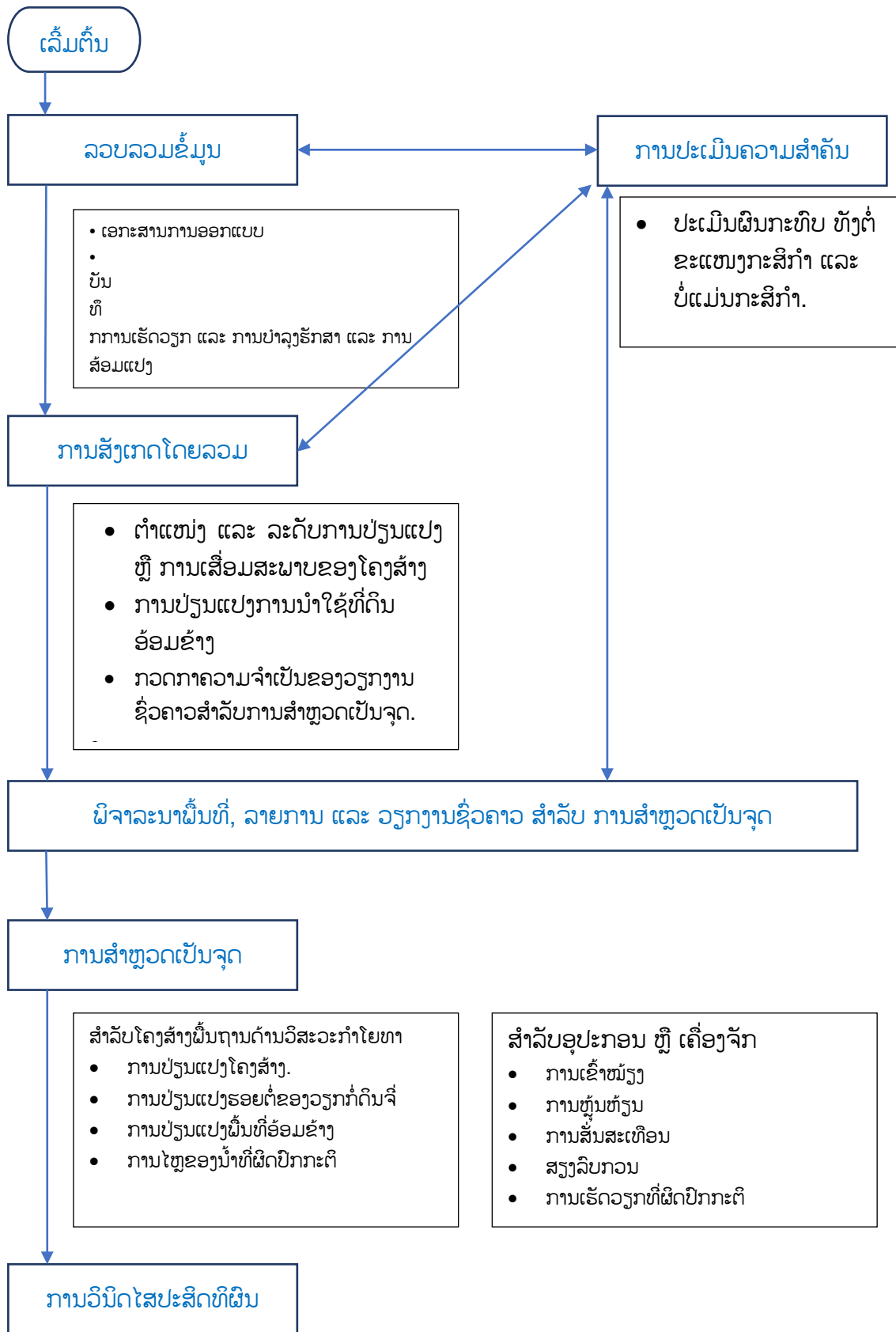
ໃນລະຫວ່າງ ການດຳເນີນງານ ແລະ ການນຳລາຮັກສາ ຜູ້ປະຕິບັດງານ ຫຼື ຜູ້ບໍລິຫານ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ຕໍ່ບັນດາຈຸດດັ່ງນີ້ (MAFF, 2015):

- (i) ການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງ ເຊັ່ນ: ການບົດບ້ຽວ, ການຊຸດໂຕ, ການເກີດໝັ້ງ, ສຽງ/ກິ່ນ ຜິດປົກກະຕິ;
- (ii) ການໄຫຼຂອງນໍ້າ ລວມທັງ ລະດັບນໍ້າ, ຄວາມໄວການໄຫຼຂອງນໍ້າ, ການເກີດແຮງກະແທກຂອງນໍ້າ, ການເກີດຊ່ອງອາກາດ;
- (iv) ສະພາບແວດລ້ອມອ້ອມຂ້າງ; ແລະ
- (v) ການຮຽກຮ້ອງຈາກຜູ້ໃຊ້ ຫຼື ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງ.

3.3 ການວິເຄາະປະສິດທິພາບ

ໂດຍຫຼັກການແລ້ວ, ການວິນິດໄສປະສິດທິຜົນ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແມ່ນດຳເນີນໃນ 3 ຂັ້ນຕອນ ເຊັ່ນ: (I) ການລວບລວມຂໍ້ມູນ; (ii) ການສັງເກດສະພາບໂດຍລວມ; ແລະ (iii) ການກວດກາສະເພາະຈຸດ. ໃນການດຳເນີນການວິເຄາະປະສິດທິພາບຂອງໂຄງສ້າງ ຄວນພະຍາຍາມເຂົ້າໃຈສະພາບ ແລະ ສະຖານະ ຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍລອບ ເຊັ່ນ ຄວາມຄ້ອຍຊັນ, ຕາຝັ່ງ ແລະ ພື້ນດິນ ທີ່ອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການໃຊ້ງານຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ (MAFF, 2015)

ແຜນຜັງການວິເຄາະປະສິດທິພາບຂອງໂຄງສ້າງ ແມ່ນໄດ້ສະແດງ ໃນຮູບທີ 11.

ຮູບທີ 11 ແຜນວາດລຳດັບຂັ້ນຕອນການວິເຄາະບັນຫາ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MAFF, 2015

ເຕັກໂນໂລຢີທັນສະໄໝ ເຊັ່ນ ການກວດກາດ້ວຍລະບົບສື່ສານທາງໄກ, ຍົນບໍ່ມີຄົນຂັບ/ຍົນບັງຄັບໄລຍະໄກ ແລະ ປັນຍາປະດິດ ສາມາດນຳໃຊ້ໃນການວິເຄາະປະສິດທິພາບຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ເພື່ອໃຫ້ການປະຕິບັດ ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະຫຍັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ. ໃນບາງປະເທດ ເຊັ່ນ ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ກໍມີການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຢີ ທັນສະໄໝ ຫຼາຍປະເພດ ເຊັ່ນ ການວິເຄາະພາບຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ໂດຍໃຊ້ປັນຍາປະດິດ ແລະ ການສຳ ຫຼວດການໃຊ້ນ້ຳໃນທົ່ວລະບົບຊົນລະປະທານ ໂດຍໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກດາວທຽມ. ຈຶ່ງມີຄວາມຄາດຫວັງວ່າ ເຕັກໂນ ໂລຢີເຫຼົ່ານີ້ຈະຖືກນຳມາປັບໃຊ້ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຢ່າງເໝາະສົມ.

3.3.1 ການລວບລວມຂໍ້ມູນ

ໃນຂັ້ນຕົ້ນ, ຂໍ້ມູນພື້ນຖານທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການວິເຄາະປະສິດທິພາບຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ຄວນຖືກ ຮວບຮວມໂດຍການອ້າງອີງເອກະສານອອກແບບກໍ່ສ້າງ ໃນເວລາທີ່ໂຄງສ້າງຖືກກໍ່ສ້າງ, ບັນທຶກ ຫຼື ຖານຂໍ້ມູນ ການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ, ການສ້ອມແປງ ແລະ ການເຮັດວຽກຜິດປົກກະຕິ ລວມທັງການສຳພາດຜູ້ ປະຕິບັດການ (MAFF, 2015).

3.3.2 ການສັງເກດທົ່ວໄປ

ການສັງເກດລວມ ແມ່ນການກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ ທີ່ບໍ່ຄວນດຳເນີນສະເພາະບາງຈຸດຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະ ທານເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຄວນເຮັດທົ່ວທັງລະບົບໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ. ຜ່ານການສັງເກດລວມນີ້ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດ ເຂົ້າໃຈພື້ນທີ່ ແລະ ລະດັບຂອງການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງ ຫຼື ການຊຸດໂຊມໃນລະບົບຊົນລະປະທານໄດ້ແບບກວ້າງຂ້າງ. ອີງຕາມຜົນການສັງເກດລວມ ຈະໄດ້ກຳນົດລາຍລະອຽດຂອງການສຳຫຼວດຈຸດ ເຊັ່ນ: ສະຖານທີ່ ແລະ ລາຍການ ສະເພາະ ທີ່ຈະສຳຫຼວດ/ກວດກາ. ຄວນມີຜູ້ປະຕິບັດງານຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ເຂົ້າຮ່ວມໃນຊ່ວງດຳເນີນ ການສັງເກດລວມ ເນື່ອງຈາກເຂົາມີຂໍ້ມູນຈຳນວນຫຼາຍ ກ່ຽວກັບ ການປ່ຽນແປງຂອງລະບົບຊົນລະປະທານ ຈາກ ການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາປົກກະຕິຂອງເຂົາເຈົ້າ (MAFF, 2015).

“ຈຸດຖາວອນ” ສຳລັບການສຳຫຼວດຈຸດ ຈະຖືກກຳນົດໂດຍອີງຕາມຜົນການສັງເກດລວມ. ຈຸດຖາວອນເຫຼົ່າ ນີ້ຈະໃຊ້ເປັນຈຸດສະເພາະຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານແຕ່ລະແຫ່ງ ໃນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ແລະ ການຕິດຕາມ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ຕາມຫຼັກການ, ຈຸດຖາວອນຄວນຖືກກຳນົດໃນສອງຈຸດທີ່ເປັນຕົວແທນ (ເຊັ່ນ ລະດັບການຊຸດໂຊມ ເປັນຄຳມາດຕະຖານ) ໃນໜ່ວຍແຮງດັນ ແລະ ໂຄງສ້າງທີ່ເໝືອນກັນ ລວມທັງຈຸດທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ໃນກໍລະນີທີ່ເຄີຍມີການວິເຄາະປະສິດທິພາບແລ້ວໃນອະດີດ, ຈຸດຖາວອນໃນເວລານັ້ນຄວນຖືກນຳໃຊ້ຕໍ່ເນື່ອງ ເພື່ອ ວິເຄາະການປ່ຽນແປງຕາມເວລາ. ຖ້າພົບຈຸດໃດທີ່ມີການປ່ຽນແປງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຈຸດນັ້ນຄວນຖືກບັນຈຸເຂົ້າໃນ ລາຍການສຳຫຼວດຈຸດ (MAFF, 2015).

3.3.3 ການກວດກາສະເພາະຈຸດ

ອີງຕາມຜົນການຮວບຮວມຂໍ້ມູນ ແລະ ການສັງເກດລວມ ການສຳຫຼວດຈຸດ ຈະຖືກດຳເນີນໃນຈຸດສະເພາະ ຂອງລະບົບຊົນລະປະທານ ໂດຍການກວດກາດ້ວຍສາຍຕາຢ່າງໃກ້ຊິດ, ການວັດແທກຄ່າ ແລະ ການທົດສອບ. ຄວນດຳເນີນການສຳຫຼວດຈຸດໃນສະພາບແຫ້ງ ໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ (MAFF, 2015).

ລາຍການສຳຫຼວດມາດຕະຖານ ສຳລັບໂຄງສ້າງຄອນກຣີດ ແລະ ອຸປະກອນ/ເຄື່ອງຈັກ ສະແດງໄວ້ຢູ່ໃນຕາຕະລາງ 3 ແລະ ຕາຕະລາງ 4.

ຕາຕະລາງ 3 ລາຍການສຳຫຼວດມາດຕະຖານ ສຳລັບໂຄງສ້າງຄອນກຣີດ

ປະເພດ	ລາຍການສໍາຫຼວດ	ວິທີການສໍາຫຼວດ
ຮອຍແຕກ	ຄວາມກວ້າງສູງສຸດ ¹	ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
	ຄວາມຍາວ	ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
	ປະເພດຮອຍແຕງ	ການປະເມີນປະເພດຮອຍແຕງ
ການຊຸດໂຊມຂອງ ວັດສະດຸ	ການລອຍໂຕ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ທົດສອບດ້ວຍ ການເຄາະ
	ການຫຼຸດລອກ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
	ການໂປ່ງພອງ	ການກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
	ການເກີດເກືອ	ການກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
	ຄາບໝັ້ງ	ການກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
	ການປ່ຽນສີ	ການກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
	ການຫຼ້ຍຫ້ຽນ ຈາກສະພາບອາກາດ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
	ນໍ້າຮົ່ວ	ການກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
	ເຫຼັກເສັ້ນພື້ນອອກມາ	ການກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
ການເສຍຮູບ, ການບິດບັ່ງວ	ການເສຍຮູບ, ການບິດບັ່ງວ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
ຄວາມແຮງອັດ ຂອງຄອນກຣີດ	ຄວາມສາມາດໃນການຮັບແຮງອັດ	ໃຊ້ເຄື່ອງມືທົດສອບແຮງອັດ
ການເກີດກາກບອນ	ຄວາມເລິກຂອງກາກບອນ	ຊຸດເຈາະຕົວຢ່າງ
	ຄວາມໜາຂອງຄອນກຣີດທີ່ຫຸ້ມເຫຼັກ	ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
ການເລື່ອມສະພາບຂອງຮອຍຕໍ່ກໍ່ ດິນຈີ່	ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຮອຍຕໍ່	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
	ການພອງຂອງຮອຍຕໍ່	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
	ການຊຸດໂຊມຂອງວັດຖຸກັນຊີມ	ການກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
	ຮ່ອງຮອຍຂອງນໍ້າຮົ່ວຊີມ	ການກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
	ຮອຍແຕກອ້ອມຮອບຄອນກຣີດ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
ການປ່ຽນແປງພື້ນດິນ	ເປັນຮູຂອງວັດສະດຸຖິມຫຼັງໂຄງສ້າງ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ເຄາະທົດສອບ
	ການຫຍຸບຕົວທີ່ແຕກຕ່າງກັນ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MAFF, 2015

ຕາຕະລາງ 4 ລາຍການສໍາຫຼວດມາດຕະຖານສໍາລັບອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງຈັກ

¹ ເມື່ອຄວາມກວ້າງຂອງຮອຍແຕກເກີນ 1.0 ມມ, ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ການກັດກ່ອນຂອງເຫຼັກເສີມ ຈະແຜ່ລາມຢ່າງໄວວາ (MAFF, 2015).

ລາຍການສໍາຫຼວດ	ຊັ້ນສ່ວນທີ່ສໍາຫຼວດ	ວິທີການສໍາຫຼວດ
ການທໍາຄວາມສະອາດ	ບານປະຕູ, ເຄື່ອງຢຸດປະຕູ, ອຸປະກອນຍົກປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
ສະພາບຂອງການເຄືອບ ²	ແຜ່ນຜິວປະຕູ, ຄານຮັບແຮງ, ເຄື່ອງຢຸດປະຕູ, ອຸປະກອນຍົກປະຕູ, ແຜງຄວບຄຸມປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດ ແທກ
ການເສຍຮູບ, ຄວາມເສຍຫາຍ, ການຄົດງ່ຽມ	ບານປະຕູ, ເຄື່ອງຢຸດປະຕູ, ອຸປະກອນຍົກປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
ໂຄງສ້າງເນີ້ງ	ບານປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
ການຮົ່ວຊຶມຂອງນໍ້າ	ບານປະຕູ, ເຄື່ອງຢຸດປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
ການຫຼ້ຍຫ້ຽນ	ບານປະຕູ, ເຄື່ອງຢຸດປະຕູ, ອຸປະກອນຍົກປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
ນອັດຈັບມາຍອອກ, ມີຮອຍແຕກຢູ່ຈຸດເຊື່ອມ	ຊັ້ນສ່ວນຕໍ່, ແຜງຄວບຄຸມປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
ການສັນສະເທືອນ, ສຽງຜິດປົກກະຕິ, ການໄດ້ຍິນສຽງ	ບານປະຕູ, ອຸປະກອນຍົກປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກ
ການຮົ່ວຊຶມຂອງນໍ້າມັນ	ບານປະຕູ, ອຸປະກອນຍົກປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ຊັ່ງນໍ້າໜັກ ຫລື ວັດແທນປະລິມານນໍ້າມັນທີ່ສູນເສຍ
ການທົດລອງການເຮັດວຽກ	ບານປະຕູ, ອຸປະກອນຍົກປະຕູ, ແຜງຄວບຄຸມປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ, ທົດລອງແລ່ນເຄື່ອງຈັກດ້ວຍແມນນວນ
ອະໄຫຼສໍາຮອງ	ອຸປະກອນຍົກປະຕູ, ແຜງຄວບຄຸມປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ
ຄວາມເສຍຫາຍ, ການແຕກຫັກ, ສິ່ງເປີະເນື້ອນ	ແຜງຄວບຄຸມປະຕູ	ກວດກາດ້ວຍສາຍຕາ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MAFF, 2015

3.3.4 ໄລຍະເວລາຂອງການວິເຄາະປະສິດທິພາບ

ໄລຍະເວລາໃນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ຄວນຖືກກໍານົດໂດຍການພິຈາລະນາຮ່ວມກັນລະຫວ່າງ ຕົວຊີ້ວັດຄວາມສົມບູນ ແລະ ລະດັບຄວາມສໍາຄັນ ຂອງໂຄງສ້າງ. ເຖິງແມ່ນວ່າການຊຸດໂຊມຍັງບໍ່ໄດ້ມີການດໍາເນີນໄປຫຼາຍ, ແຕ່ການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ຢ່າງສະເໝີຕາມໄລຍະເວລາ ແມ່ນສິ່ງຈໍາເປັນ ເພື່ອເກັບກໍາຂໍ້ມູນການຊຸດໂຊມທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງນັ້ນ ແລະ ເພື່ອຄາດຄະເນຂະບວນການຊຸດໂຊມໃນອະນາຄົດ (MAFF, 2015).

ຕົວຢ່າງຂອງໄລຍະເວລາໃນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ສະແດງໃນຕາຕະລາງທີ 5

ຕາຕະລາງ 5 ຕົວຢ່າງຂອງໄລຍະເວລາໃນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ.

ລະດັບຄວາມໜັ້ນຄົງຂອງໂຄງສ້າງ	ຄວາມຖີ່ຂອງການວິນິດໄສປະສິດທິຜົນ
----------------------------	--------------------------------

²ເມື່ອເຫັນການເສື່ອມສະພາບຂອງການເຄືອບຫຼາຍກວ່າ 20% ຂອງພື້ນທີ່ທັງໝົດ, ການຕັດສິນ ລະດັບສຽງຄວນແມ່ນ S-3 ຫຼື S-2.

S-2	3-5 ປີ
S-3	5 ປີ
S-4, S-5	10 ປີ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MAFF, 2015

3.3.5 ການປະເມີນລະດັບຄວາມສົມບູນ

ລະດັບຄວາມສົມບູນ ຈະຖືກກຳນົດໂດຍອ້າງອີງຈາກ **ຕົວຊີ້ວັດຄວາມສົມບູນ** (ຕາຕະລາງທີ 1) ຕາມຜົນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ. ໃນກໍລະນີທີ່ໂຄງສ້າງໜຶ່ງມີການສະແດງຕົວຊີ້ວັດຄວາມສົມບູນຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງລະດັບ ເຊັ່ນ ບາງສ່ວນເປັນ S-3 ແຕ່ອີກສ່ວນເປັນ S-2 ຄວນໃຊ້ລະດັບທີ່ເຂັ້ມງວດກວ່າເປັນການກຳນົດລະດັບສຸດທ້າຍ (ໃນຕົວຢ່າງນີ້ ຄວນກຳນົດໃຫ້ໂຄງສ້າງນັ້ນມີລະດັບ S-2) (MAFF, 2015)

ທັກສະໃນການຕັດສິນທາງວິສະວະກຳກ່ຽວກັບລະດັບຄວາມສົມບູນ ຂອງວິສະວະກອນ ແລະ ອົງກອນ ຈະຖືກພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍການສະສົມປະສົບການໃນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ. ການບັນທຶກເຫດຜົນທີ່ໄດ້ຮັບການຕັດສິນໃຫ້ເປັນລະດັບຄວາມສົມບູນທີ່ກຳນົດ ແມ່ນສິ່ງທີ່ມີປະໂຫຍດ ແລະ ສຳຄັນ ຕໍ່ການປົກສາຫາລື ແລະ ການຍືນຍັນການຕັດສິນພາຍໃນອົງກອນ ເພື່ອບັນທຶກເຫດຜົນວ່າ ເປັນຫຍັງລະດັບຄວາມສົມບູນ ໃນຄຳຖາມນີ້ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາ. ຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ, ລະບົບສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການພັດທະນາກະສິກຳ, ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການບັນທຶກເຫດຜົນຂອງການຕັດສິນທາງວິສະວະກຳໃນຮູບແບບການບັນທຶກຄວາມຈຳ. ຄວນມີການພັດທະນາການຕັດສິນລະດັບຄວາມສົມບູນ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະດັບການພັດທະນາໂຄງສ້າງຊົນລະ ປະທານ ໂດຍຜ່ານການບັນທຶກ ແລະ ການຍືນຍັນການຕັດສິນລະດັບຄວາມສົມບູນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຕາມໄລຍະເວລາ. ສຳລັບເປັນບ່ອນອີງ, ເກນມາດຕະຖານໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ກ່ຽວກັບການຕັດສິນລະດັບຄວາມສົມບູນຂອງຄູນ້ຳທີ່ມີການປູຄອນກຣີດເສີມເຫຼັກ ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ III.

ກົມຊົນລະປະທານ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ດຳເນີນການທົດລອງລະບົບການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໃນປີ 2023 ໂດຍອ້າງອີງໃສ່ບົດແນະນຳສະບັບຮ່າງ ຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ. DOI ໄດ້ດຳເນີນການວິເຄາະປະສິດທິພາບຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານໃນເຂດໂຄງການ ຫຼັກ 35 ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ. ຜົນລັບບາງສ່ວນຂອງການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ IV.

3.4 ຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ

ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານ ຂໍ້ມູນຈາກພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ມາຈາກການດຳເນີນງານບໍລິການ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ຢ່າງສະເໝີ, ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ແມ່ນຂໍ້ມູນພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນ. ຈຳເປັນຕ້ອງມີການສັງເກດການປ່ຽນແປງທາງໂຄງສ້າງ ແລະ ການເຮັດວຽກຂອງສິ່ງກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ເຊິ່ງຈະເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບການວິເຄາະປະສິດທິພາບ (MAFF, 2015).

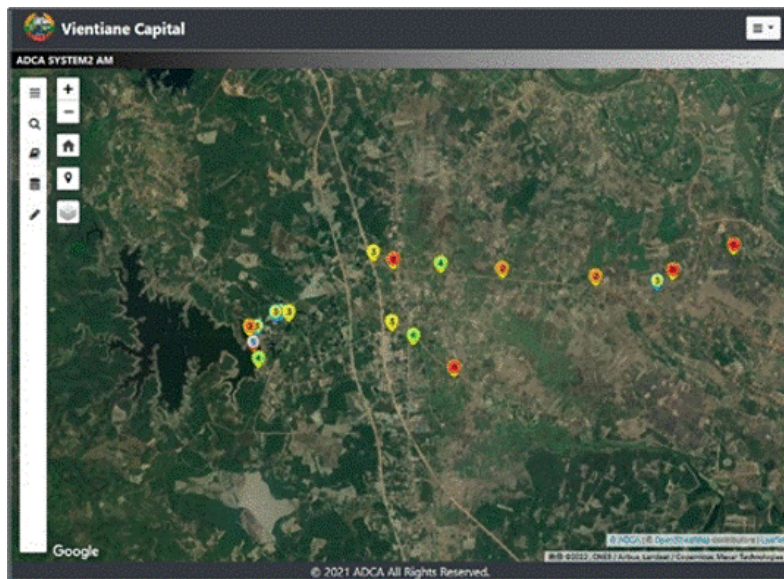
ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນຫຼາຍໆກໍລະນີ, ຂໍ້ມູນພື້ນຖານເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ໄດ້ຖືກເກັບກຳຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ມັກຈະຖືກເກັບໄວ້ໃນຮູບແບບເອກະສານເຈ້ຍກະດາດ, ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຍາກໃນການນຳໃຊ້ ຫຼື ການວິເຄາະຂໍ້ມູນໃນພາຍຫຼັງ (MAFF, 2015).

ດັ່ງນັ້ນ, ການພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ທີ່ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານ ເຊັ່ນ ການວິເຄາະປະສິດທິພາບ, ການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາປົກກະຕິ,

ປະຫວັດການສ້ອມແປງ ແລະ ສາມາດປັບປຸງ ແລະ ຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍ. ຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຊ່ວຍໃຫ້ພະນັກງານລັດ ແລະ ວິສະວະກອນ ສາມາດນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໃນຫຼາຍກໍລະນີ, ບໍ່ພຽງແຕ່ໃນການດໍາເນີນງານ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາ ປົກກະຕິ, ແຕ່ຍັງປັບປຸງການພັດທະນາການວິເຄາະປະສິດທິພາບໃຫ້ແນ່ນອນຫຼາຍຂຶ້ນ ໃນການພິຈາລະນາເຖິງມາດຕະການ ແລະ ການປະຕິບັດຕ່າງໆ ສໍາລັບໂຄງສ້າງທີ່ຊຸດໂຊມ, ພ້ອມທັງສາມາດດໍາເນີນການໄດ້ຢ່າງທັນເວລາໃນເວລາທີ່ເກີດໄພພິບັດທາງທໍາມະຊາດ ຫຼື ເຫດການທີ່ເກີດແບບກະທັນຫັນ (MAFF, 2015).

ສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການພັດທະນາກະສິກໍາ ຂອງປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ໄດ້ພັດທະນາຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ທີ່ມີຄວາມກ້າວໜ້າ ແລະ ໃຊ້ງານງ່າຍ ພາຍໃຕ້ຊື່ "ລະບົບ ADCA" (ເບິ່ງຮູບທີ 12 ແລະ ຮູບທີ 13). ລະບົບ ຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ທີ່ມີຄວາມກ້າວໜ້າ ແລະ ໃຊ້ງານງ່າຍນີ້ ເປັນຊອບແວ ທີ່ບໍ່ຕ້ອງເສຍຄ່າລິຂະສິດ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ແລະ ໃຊ້ງານໄດ້ ຜ່ານໂທລະສັບມືຖື ແລະ ການບໍາລຸງຮັກສາຍັງລາຄາຖືກ. ລາຍລະອຽດຂອງລະບົບ ADCA ໄດ້ສະແດງໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ I.

ເພື່ອເຂົ້າເຖິງລະບົບ ADCA ຈໍາເປັນຕ້ອງມີການເຊື່ອມຕໍ່ອິນເຕີເນັດ. ແຕ່ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນບາງເວລາອາດຈະບໍ່ມີອິນເຕີເນັດໃນພື້ນທີ່ຫ່າງໄກ ໂດຍສະເພາະບ່ອນທີ່ມີໂຄງການຊົນປະທານຕັ້ງຢູ່. ໃນສະພາບການແບບນີ້, ທາງເລືອກທີ່ເຫັນວ່າເໝາະສົມຄືການໃຫ້ພະນັກງານບັນທຶກສະຖານທີ່ຂອງການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ໂດຍໃຊ້ລະບົບແຜນທີ່ພູມສັນຖານ (GIS) ເຊັ່ນ ແຜນທີ່ໃນກຸກເກີນ (Google Map Offline) ໃນຮູບແບບທີ່ບໍ່ຕ້ອງໃຊ້ອິນເຕີເນັດ (off-line) ແລ້ວນໍາຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນລະບົບ ADCA ໃນເວລາກັບຄືນສູ່ສໍານັກງານ. ໜ້າທີ່ການຂອງລະບົບກໍານົດຕໍາແໜ່ງທົ່ວໂລກ (GPS) ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້ໂດຍບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງເຊື່ອມຕໍ່ອິນເຕີເນັດ.

ຮູບທີ 12 ແຜນທີ່ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໃນລະບົບສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການພັດທະນາກະສິກໍາ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ADCA, 2022a

ຮູບທີ 13 ຂໍ້ມູນຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໃນລະບົບ ສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການພັດທະນາກະສິກໍາ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ADCA, 2022a

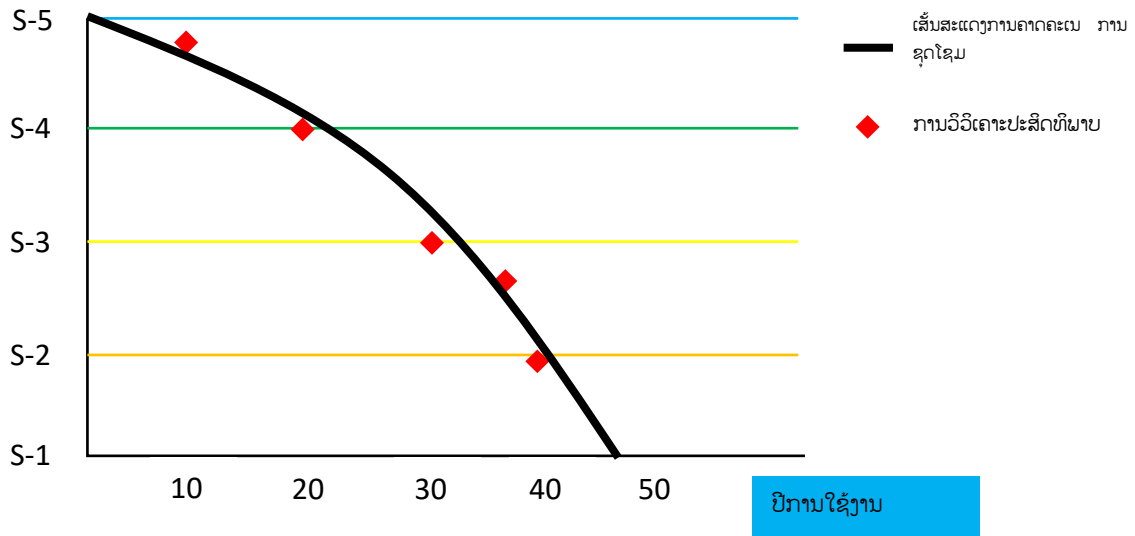
3.5 ການຄາດຄະເນການຊຸດໂຊມ

ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດຄາດຄະເນການຊຸດໂຊມໃນອະນາຄົດຂອງອຸປະກອນ ຊົນປະທານ ໂດຍການສະສົມຂໍ້ມູນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ.

ຮູບທີ 14 ສະແດງຕົວຢ່າງເສັ້ນໂຄ້ງ ການຄາດຄະເນການຊຸດໂຊມ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ທີ່ຄິດໄລ່ ຈາກຜົນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ.

ການເຂົ້າໃຈທ່າອຽງການຊຸດໂຊມຂອງແຕ່ລະໂຄງສ້າງຊົນປະທານ ໂດຍການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ ເນື່ອງຈາກການຊຸດໂຊມຂອງແຕ່ລະໂຄງສ້າງຊົນປະທານມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ຂຶ້ນກັບ ສະພາບແວດລ້ອມ ເຊັ່ນ: ສະພາບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ໄລຍະເວລາໃນການບໍາລຸງຮັກສາ, ປະລິມານ ແລະ ຄວາມໄວໃນການໄຫຼຂອງນໍ້າ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມການຄາດຄະເນການຊຸດໂຊມ ໃຫ້ມີຄວາມແນ່ນອນ ແລະ ຖືກຕ້ອງຫຼາຍຂຶ້ນ. ຄວນສັງເກດວ່າ ເສັ້ນໂຄ້ງ ຂອງການຄາດຄະເນການຊຸດໂຊມ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດສະແດງໄດ້ໃນຮູບ ແບບຂອງເສັ້ນໂຄ້ງເສັ້ນດຽວ ແຕ່ຈະມີຄວາມຜັນຜວນ ເນື່ອງຈາກສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ສະພາບການໃຊ້ງານທີ່ ແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະໂຄງສ້າງຊົນປະທານ (MAFF, 2015).

ຄວາມໝັ້ນຄົງ

ຮູບທີ 14 ຕົວຢ່າງເສັ້ນໂຄ້ງ ການຄາດຄະເນການຊຸດໂຊມ

4. ການພິຈາລະນາດ້ານ ບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນ ຊົນລະປະທານ

ການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ປະຈຳວັນ ເຊັ່ນ ການອະນາໄມຕະກອນ ແລະ ຫຍ້າໃນຄອງນ້ຳ ແມ່ນມີ ບົດບາດສຳຄັນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ (IAM).

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເນື່ອງຈາກຈຳນວນໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານທີ່ມີຢູ່ຈຳນວນຫຼາຍ ໃນບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ, ການໃຫ້ພາກລັດເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາໂຄງສ້າງທັງໝົດ, ໃນທາງ ປະຕິບັດແມ່ນບໍ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ການຮ່ວມມືກັບຊາວກະສິກອນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ໃຊ້ນ້ຳ ແມ່ນມີ ຄວາມຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງ.

ໂດຍສະເພາະ, ເປັນສິ່ງທີ່ພົບເຫັນໄດ້ທົ່ວໄປວ່າ ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຊຸມຊົນ ແມ່ນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການ ດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານໃນລະດັບທຳມະຊາດ ເນື່ອງຈາກໂຄງສ້າງເຫຼົ່ານັ້ນຢູ່ໃກ້ກັບທຳມະ ແລະ ມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງໃກ້ຊິດກັບການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃນລະດັບທຳມະຊາດ. ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງເພດຍິ່ງ ໃນການ ດຳເນີນງານ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາ ໃນລະດັບທຳມະຊາດ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ. ເນື່ອງຈາກ ການມີ ສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ຍິງໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ໃນລະດັບທຳມະຊາດ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຮົາສາມາດເກັບກຳ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຄວາມຄິດເຫັນທີ່ມີປະໂຫຍດ ແລະ ກວ້າງຂວາງ ຈາກຜູ້ຊົມໃຊ້ ໃນມຸມມອງ ຂອງບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ເຊັ່ນ: ຄວາມຄິດ ກ່ຽວກັບ ໂຄງສ້າງຂອງຄອງນ້ຳ ໃຫ້ງ່າຍຕໍ່ການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ, ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ໂຄງສ້າງ ສຳລັບ ທາງເຂົ້າ-ອອກ ຂອງນ້ຳ ໃຫ້ນ້ຳເຂົ້າໄດ້ຢ່າງປະສິດທິຜົນສູງຂຶ້ນ ແລະ ວິທີການຈັດສົ່ງນ້ຳໃຫ້ໄດ້ຢ່າງ ເທົ່າທຽມ.

ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເພດຍິງໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຄາດວ່າຈະສົ່ງຜົນກະທົບທາງດ້ານນະ ໂຍ ບາຍຫຼາຍຢ່າງ ຕໍ່ ການປັບປຸງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແລະ ໃນການພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບ ການດຳເນີນງານ ແລະ

ການບໍາລຸງຮັກສາ ທີ່ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງເພດຍິງ ຈະປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ອາຍຸການໃຊ້ງານ ຂອງໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານຍາວນານຂຶ້ນ ໂດຍຜ່ານການດໍາເນີນງານ ແລະ ການບໍາລຸງຮັກສາ ເລື້ອຍໆ ແລະ ລະອຽດຫຼາຍຂຶ້ນ.

ການເຊື່ອມໂຍງວິທີການທີ່ອ່ອນໄຫວ ຕໍ່ບົດບາດຍິງຊາຍ ໃນການເຜີຍແຜ່ເຕັກໂນໂລຢີຊີນລະປະທານ ສາມາດອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການຮັບຮອງເອົາເຕັກໂນໂລຢີເຫຼົ່ານີ້ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ເຊິ່ງຈະນໍາໄປສູ່ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວກະສິກອນ, ປັບປຸງການຮັບປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການ, ເພີ່ມທະວີຄວາມສາມາດ ໃນການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດ ແລະ ການສ້າງພະລັງອໍານາດ ໃຫ້ແກ່ເພດຍິງ. (Bryan, E., & Didi, E. H., 2019).

5 ບັນດາຂໍ້ແນະນຳ

ບົດແນະນຳສະບັບນີ້ ອະທິບາຍເຖິງແນວຄວາມຄິດພື້ນຖານ ແລະ ວິທີ ສາລັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນ ຊົນລະປະທານ ສຳລັບໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ.

ເມື່ອມີການນຳເອົາບົດແນະນຳການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ໄປໃຊ້ເຂົ້າໃນການປະຕິບັດຕົວຈິງນັ້ນ, ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ ຄວນພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງແນວທາງ ໃນການປະຕິບັດ ໃຫ້ເໝາະສົມກັບສະພາບ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ຂອງລະບົບຊົນລະປະທານ ໃນປະເທດຕົນ ດ້ວຍການພິຈາລະນາ ປະເພດ ແລະ ຂະໜາດ ໂດຍຜ່ານ ບົດຮຽນ ແລະ ຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ທີ່ສະສົມມາ. ໃນກໍລະນີບົດແນະນຳນີ້, ຫາກ ເປັນ "ເອກະສານທີ່ມີຊີວິດ" ກໍຄວນຈະໄດ້ສືບຕໍ່ ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

ໂດຍສະເພາະ, ການຈັດທຳມາດຕະຖານ ຫຼື ເກນການປະເມີນຮະດັບຄວາມສົມບູນໃນການວິເຄາະ ປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແມ່ນມີຄວາມຍາກລຳບາກ ເນື່ອງຈາກສະພາບແວດລ້ອມທາງທຳມະຊາດ, ສະພາບການພັດທະນາ ແລະ ການນຳໃຊ້ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ, ຄຸນນະພາບຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ, ພ້ອມທັງ ລະດັບຄວາມສາມາດໃນການຍອມຮັບຄວາມສຽງໃນກໍລະນີທີ່ໂຄງສ້າງສູນເສຍ ຫຼື ສະມັດຕະພາບການເຮັດວຽກ ຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ.

ໃນຂະບວນການປັບປຸງຄວາມແນ່ນອນໃນການປະເມີນລະດັບຄວາມສົມບູນຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແລະ ການ ພັດທະນາເກນການຕັດສິນລະດັບຄວາມສົມບູນພາຍໃນປະເທດ, ຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ເຊັ່ນລະບົບ ສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການພັດທະນາກະສິກຳ ແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນໃນການເປັນຕົວຊ່ວຍທີ່ເປັນປະ ໂຫຍດອັນໃຫຍ່ຫຼວງ.

ການບັນທຶກ ແລະ ເກັບຮັກສາຜົນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ແລະ ລະດັບຄວາມສົມບູນໃນອະດີດຂອງໂຄງ ສ້າງຊົນລະປະ ທານໄວ້ໃນຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ເຊັ່ນລະບົບສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການ ພັດທະນາກະສິກຳ ແມ່ນຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດກວດສອບໄດ້ວ່າ ການຕັດສິນລະດັບຄວາມສົມບູນໃນອະດີດນັ້ນ ເປັນ ການຕັດສິນທີ່ມີເຫດຜົນ ຫຼື ບໍ່ ໂດຍການປຽບທຽບສະພາບປະຈຸບັນຂອງໂຄງສ້າງ ກັບບັນທຶກຜົນການວິເຄາະໃນ ອະດີດ, ຂະບວນການນີ້ຈະນຳໄປສູ່ການປັບປຸງເທັກໂນໂລຊີການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການສະສົມຂໍ້ມູນ ແລະ ປະສິບການໃນການນຳໃຊ້ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ແມ່ນຈະ ກາຍເປັນຊັບສິນທາງເທັກນິກທີ່ມີຄ່າສຳລັບອົງການຈັດຕັ້ງ.

ສຸດທ້າຍ, ມີສາມດ້ານສະເພາະ ທີ່ຄວນພິຈາລະນາ ໃນເມື່ອນຳ IAM ໄປໃຊ້ ປະກອບມີ:

ດ້ານທີ່ໜຶ່ງ ແມ່ນການພັດທະນາຄວາມສາມາດ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ການຝຶກອົບຮົມ ແບບປະຕິບັດຕົວຈິງ (On-the-Job Training OJT) ເປັນສິ່ງຈຳເປັນ ສຳລັບວິສະວະກອນຊົນລະປະທານ ໃນການດຳເນີນງານ ແລະ ການ ບຳລຸງຮັກສາ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແລະ ການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ສຳລັບໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ ຖານຂໍ້ມູນຫຼາຍທີ່ສຸດ ເຊັ່ນ: ລະບົບສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການພັດທະນາກະສິກຳ, ການສະສົມຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສິບ ການຂອງວິສະວະກອນຊົນລະປະທານແຕ່ລະຄົນ ຈະນຳໄປສູ່ການປັບປຸງຄວາມຊ່ຽວຊານດ້ານວິຊາການ ຂອງອົງ ການຈັດຕັ້ງ, ເຊິ່ງຈະນຳໄປສູ່ການຮັກຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນຮັກສາການເຮັດວຽກ, ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ຢ່າງຕິເລີດ, ເຮັດໃຫ້ອາຍຸການໃຊ້ງານຂອງລະບົບຊົນລະປະທານໃນປະເທດ ຍາວນານຂຶ້ນ.

ດ້ານທີສອງ ແມ່ນການກະກຽມໜັງສືສະເໜີຂໍ້ປະມານ ຫຼື ຂໍສະຫນັບສະຫນູນທາງການເງິນໃນຮູບແບບທີ່ມີປະ ສິດທິຜົນ ສຳລັບ ການສ້ອມແປງ, ການຟື້ນຟູ ຫຼື ການປັບປຸງ ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ທີ່ຊຸດໂຊມ ໂດຍການ ນຳໃຊ້ ຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ການບັນທຶກໄວ້ໃນຖານຂໍ້ມູນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ. ການເບິ່ງເຫັນສະພາບທີ່

ຊຸດໂຊມຂອງໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ແລະ ການສະສົມສະພາບການຊຸດໂຊມຕໍ່ເນື່ອງ ຕາມການເວລາ ໂດຍການ ຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊີນລະປະທານ ແມ່ນຊ່ວຍໃຫ້ການວາງແຜນງົບປະມານແບບອ້າງອີງຫຼັກຖານ ແລະ ການຂໍດຳເນີນ ມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນສຳລັບໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານທີ່ຊຸດໂຊມ. ເອກະສານຂໍງົບປະມານດັ່ງກ່າວ ເປັນເຄື່ອງມືທີ່ ສົ່ງເສີມໃຫ້ພະນັກງານລັດ ແລະ ວິສະວະກອນ ສາມາດອະທິບາຍເຫດຜົນ ຂອງການຂໍງົບປະມານໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ ໂດຍອ້າງອີງຫຼັກຖານທີ່ແນ່ນອນ ຕອບຄຳຖາມ ກ່ຽວກັບ ສະພາບການຊຸດໂຊມ ແລະ ການຫຼຸດລົງຂອງ ປະສິດທິພາບໃນການໃຊ້ງານ ຂອງໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ, ຄວາມສ່ຽງທີ່ເກີດຈາກສະພາບການຊຸດໂຊມນັ້ນ, ພ້ອມ ທັງມາດຕະການໃນການປ້ອງກັນການຊຸດໂຊມທີ່ເພີ່ມເຕີມ ຫຼື ພື້ນຟູປະສິດທິພາບທີ່ຫຼຸດລົງໃຫ້ກັບຄືນມາ. ຍິ່ງໄປ ກວ່ານັ້ນ, ເມື່ອອີງການໄດ້ສະສົມປະສົບການໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊີນລະປະທານ, ອີງການຈັດຕັ້ງ ຈະສາມາດຄາດ ຄະເນງົບປະມານທີ່ຈຳເປັນ ສຳລັບການຮັກສາປະສິດທິພາບຂອງໂຄງການຊີນລະປະທານ ສຳລັບໄລຍະ 5 ປີຂ້າງໜ້າ ໄດ້ຢ່າງໝາະສົມ ແລະ ການຈັດສັນງົບປະມານໃນແຕ່ລະປີ ໄດ້ຢ່າງສົມດຸນ.

ດ້ານສຸດທ້າຍ ທີ່ຄວນໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊີນລະປະທານ ຄືການນຳໃຊ້ແນວທາງ ທີ່ຄຳນຶງເຖິງເລື່ອງບົດບາດຍິງ-ຊາຍ. ໃນຂະບວນການສັງເກດພາບລວມຂອງໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ແລະ ການວິເຄາະ ປະສິດທິພາບການ ຂອງໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ, ຄວນສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ຄຳເຫັນຈາກຜູ້ໃຊ້ນ້ຳ ທັງ ຍິງ ແລະ ຊາຍ. ຄຳແນະນຳ ແລະ ການຄົ້ນພົບຈາກຫຼາກຫຼາຍທິດທາງ ຈະເປັນຂໍ້ມູນສຳຄັນ ທີ່ຊ່ວຍໃນການ ປັບປຸງ ໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນ ແລະ ເປັນມິດກັບຜູ້ຊົມໃຊ້. ນອກຈາກນັ້ນ, ການສົ່ງເສີມ ໃຫ້ເພດຍິງເຂົ້າຮ່ວມໃນການ ດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາ ໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານປະຈຳວັນ ເປັນຈຸດສຳຄັນອີກ ປະການ ໜຶ່ງທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ມີອາຍຸການໃຊ້ງານຍາວນານຂຶ້ນ ຜ່ານການດຳເນີນງານທີ່ມີຄວາມ ຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ລະອຽດຫຼາຍຂຶ້ນ.

ມີຄວາມຄາດຫວັງວ່າ ການນຳໃຊ້ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊີນລະປະທານ ໃນປະເທດສະມາຊິກ ຄມສ ຈະນຳມາຊຶ່ງ ການດຳເນີນງານ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ໝາະສົມ, ເຊິ່ງຈະສົ່ງຜົນ ໃຫ້ຜົນຜະລິດກະສິກຳມີສະຖຽນລະພາບ ແລະ ການຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ.

ອະທິບາຍຄຳສັບ

ໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານ	ໂຄງສ້າງ ຫຼື ອຸປະກອນແຕ່ລະລາຍການ ທີ່ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງລະບົບ ຊີນລະປະທານ, ເຊັ່ນ: ຄອງສິ່ງນ້ຳ, ປະຕູລະບາຍນ້ຳ ແລະ ສະຖານີສູບນ້ຳ
ລະບົບຊີນລະປະທານ	ລະບົບຊີນລະປະທານທັງໝົດປະກອບດ້ວຍໂຄງສ້າງຊີນລະປະທານຫຼາຍ ປະເພດ ແລະ ຫຼາຍຈຸດ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ເພື່ອສົ່ງນ້ຳເຂົ້າສູ່ພື້ນທີ່ປູກຝັງ

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ADB. (2013). *Water utility IAM: a guide for development practitioners*. Manila.
- ADCA. (2022a). *ADCA System 2 for IAM*. Japan.
- ADCA. (2022b). *Outline of AM System for IAM*. Japan.
- ADCA. (2022c). *Study report on prolonging the service life of irrigation and drainage facilities*. Japan.
- Bryan, E., & Didi, E. H. (2019). *Considering gender in irrigation: Meeting the challenges women farmers face in technology adoption*. Washington, DC, USA. International Food Policy Research Institute. Available at: <https://www.ifpri.org/blog/considering-gender-irrigation-meeting-challenges-women-farmers-face-technology-adoption>
- Department of Irrigation. (2023). *IAM Report in Lao PDR*. Ministry of Agriculture and Forestry, Lao PDR.
- MAFF. (2010). *Guidance on stock management for irrigation and drainage facilities (gate on headworks)*. Japan.
- MAFF. (2015). *Guidance on stock management for irrigation and drainage facilities*. Japan.
- MRC. (2018). *Irrigation Database Improvement for the Lower Mekong Basin*. Vientiane. MRC Secretariat. Available at: <https://doi.org/10.52107/mrc.ajg6c1>
- MRC. (2022). *Guidance for Improving Irrigation Systems to Address Climate Change and Food Security*. Vientiane: MRC Secretariat. Available at: <https://doi.org/10.52107/mrc.ajutos>

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ I: ໂຄງຮ່າງຂອງລະບົບ ADCA ແລະ ວິທີການໃຊ້ງານ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ADCA, 2022b)

1. ລັກສະນະເດັ່ນຂອງລະບົບ ADCA

ລະບົບ ADCA3 ຄືຖານຂໍ້ມູນສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງ ຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານ (IAM), ຊຶ່ງພັດທະນາ ໂດຍສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການພັດທະນາກະສິກໍາຂອງປະເທດຍີ່ປຸ່ນ (ADCA) ໂດຍລະບົບນີ້ມີ 4 ລັກສະນະຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

(i) ຮອງຮັບການໃຊ້ງານຜ່ານສະມາດໂຟນ

- ສາມາດປ້ອນຂໍ້ມູນພາກສະໜາມໄດ້ໂດຍກົງ ຜ່ານສະມາດໂຟນ
- ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຜິດພາດຂອງມະນຸດ ດ້ວຍລະບົບລະບຸຕໍາແໜ່ງ ອັດຕະໂນມັດ
- ເຊື່ອມຕໍ່ຈຸດພິກັດຕໍາແໜ່ງກັບຮູບພາບທີ່ບັນທຶກໄວ້

(ii) ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຢ່ອນຫລັງ

- ຂໍ້ມູນທີ່ປ້ອນເຂົ້າໃນລະບົບ ຈະຖືກຈັດເກັບໄວ້ໃນຖານຂໍ້ມູນ ແລະ ສາມາດນໍາມາປຽບທຽບກັບຂໍ້ມູນ ໃນອະດີດໄດ້

(iii) ການແບ່ງປັນຂໍ້ມູນ

- ຂໍ້ມູນສາມາດແບ່ງປັນ ລະຫວ່າງ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ ຢ່າງສະດວກ ແລະ ຫັນ ເວລາ
- ສາມາດແກ້ໄຂຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ອັບເດດຂໍ້ມູນໄດ້ງ່າຍ

(iv) ລາຄາຊອບແວຕໍ່າ

- ພັດທະນາດ້ວຍຊອບແວ ແບບບໍ່ເສຍຄ່າລິຄະສິດ (License-Free Software)
- ບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງຈ່າຍຄ່າລິຂະສິດ ໃນການນໍາໃຊ້
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການບໍາລຸງຮັກສາລະບົບຖືກ ເນື່ອງຈາກສາມາດຕິດຕັ້ງໃນເຊີເວີຂອງອົງການຂອງ ຕົນເອງ ຫຼື ໃນເຊີເວີທີ່ໃຫ້ບໍລິການ ຜ່ານລະບົບຄລອວຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການລະຫວ່າງປະເທດ

2 ສະຖາປັດຕິຍະກໍາ

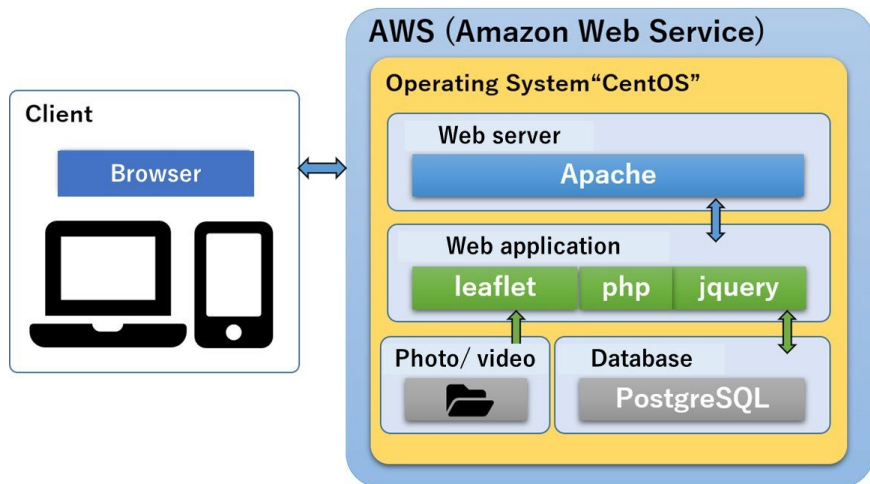
2.1 ສະຖາປັດຕິຍະກໍາຂອງລະບົບ

ຜູ້ໃຊ້ງານສາມາດເຂົ້າເຖິງ ເວັບເຊີເວີໄດ້ ຜ່ານເວັບບຣາວເຊີຂອງຄອມພິວເຕີສ່ວນບຸກຄົນ ຫຼື ໃຊ້ຜ່ານ ໂທລະສັບສະມາດໂຟນ ໂດຍສາມາດປ້ອນ ຫຼື ດຶງຂໍ້ມູນຜ່ານເວັບແອັບພລິເຄຊັນ (Web Application)

ເມື່ອຜູ້ໃຊ້ງານປ້ອນຂໍ້ມູນຜ່ານແອັບພລິເຄຊັນ ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ ຈະຖືກປະມວນຜົນ ແລະ ບັນທຶກໄວ້ໃນ ຖານຂໍ້ມູນ. ຖ້າມີຮູບພາບ ຫຼື ວິດີໂອຕິດມານໍາ ລະບົບຈະອັບໂຫຼດຟາຍເຫລົ່ານັ້ນ ໄດເຮັກເທີຣີ ທີ່ກໍານົດໄວ້.

ຂໍ້ມູນປະເພດຂໍ້ຄວາມ ແລະ ຮູບພາບ/ວິດີໂອສາມາດດຶງມາໃຊ້ງານ ຈາກຖານຂໍ້ມູນໄດ້ ໂດຍຜ່ານເວັບແອັບ ພະລິເຄຊັນຕາມການຮ້ອງຂໍຂອງຜູ້ໃຊ້

ສະຖາປັດຕະຍະກໍາຂອງລະບົບ ADCA ສະແດງໄວ້ຢູ່ໃນຮູບທີ 15.

ຮູບທີ 15 ຮູບສະຖາປັດຕິຍະກຳໃນລະບົບສະມາຄົມທີ່ປຶກສາການພັດທະນາກະສິກຳ ກັບກຸ່ມບໍລິການສາກົນ

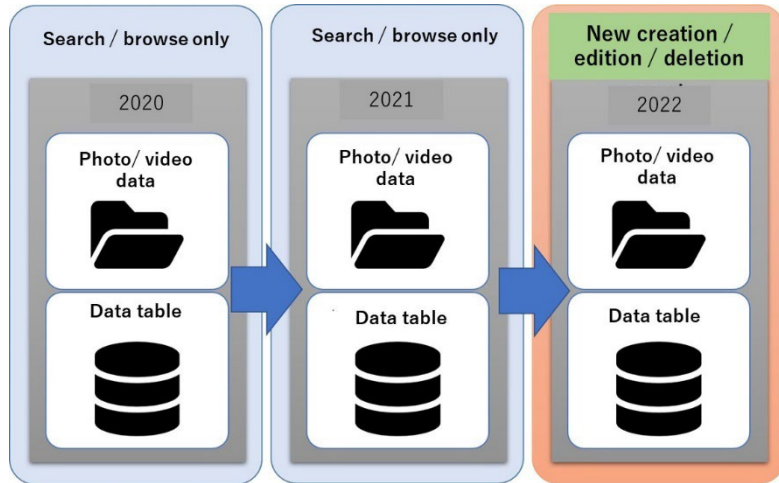
2.2 ໂຄງສ້າງຂໍ້ມູນ

ຂໍ້ມູນ ທີ່ປ້ອນເຂົ້າໃນລະບົບ ເຊັ່ນ: ຕາຕະລາງຂໍ້ມູນ ແລະ ຮູບພາບ ຈະຖືກເກັບໄວ້ໂດຍອັດຕະໂນມັດໃນ ຖານຂໍ້ມູນ IAM ໂດຍສາມາດສ້າງ, ແກ້ໄຂ ຫຼື ຫລືບຂໍ້ມູນໄດ້ ສະເພາະຂອງປັບຈຸບັນເທົ່ານັ້ນ. ການດຳເນີນການ ປ້ອນຂໍ້ມູນໃນແຕ່ລະປີ ຈະຖືກສະສົມ ແລະ ເກັບຮັກສາໃນລະບົບດິຈິຕອນອັດຕະໂນມັດ ເຮັດໃຫ້ສາມາດ ປຽບທຽບຂໍ້ມູນຂອງປັບຈຸບັນກັບຂໍ້ມູນໃນອະດີດ ໃນຈຸດດຽວກັນຢ່າງສະດວກ.

ຕົວຢ່າງ, ການສຳຫຼວດ ໃນປີ 2020, ຈຸດ A ມີລະດັບຄວາມໜັ້ນຄົງເລີ້ມຕົ້ນ ຢູ່ທີ່ S-1. ຕໍ່ມາ ໃນປີ 2021 ໄດ້ມີການສ້ອມແປງ ຈຸດ A, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ລະດັບຄວາມໜັ້ນຄົງ ປ່ຽນເປັນ S-3 ແລະ ມີການບັນທຶກຮູບພາບໃໝ່ ຂອງຈຸດດັ່ງກ່າວໄວ້ ໃນຖານຂໍ້ມູນ ໃນການສຳຫຼວດປີ 2022, ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງຈາກປີທີ່ຜ່ານມາ. ລະດັບຄວາມ ໜັ້ນຍັງເປັນ S-3 ຢູ່, ແຕ່ໄດ້ມີການບັນທຶກຮູບພາບໃໝ່ເພີ່ມເຕີມ. ຜົນຂອງການສຳຫຼວດໃນແຕ່ລະປີຈະຖືກເກັບໄວ້ ໂດຍອັດຕະໂນມັດໃນລະບົບຖານຂໍ້ມູນ.

ຕົວຢ່າງອີກອັນໜຶ່ງ ຄືສາມາດປຽບທຽບ ຈຳນວນຈຸດທີ່ໄດ້ຮັບການປະເມີນວ່າ ລະດັບຄວາມໜັ້ນຄົງ S-1 ໃນປີ 2021 ແລະ 2022 ເພື່ອນຳມາໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານວ່າ: ລະດັບຄວາມໜັ້ນຄົງ ຂອງລະບົບຊົນລະປະທານ ມີທ່າ ອ່ຽງ ດີຂຶ້ນ.

ໂຄງສ້າງຂໍ້ມູນຂອງລະບົບ ADCA ສະແດງໄວ້ຢູ່ໃນຮູບທີ 16.

ຮູບທີ 16 ສະແດງໂຄງສ້າງຂໍ້ມູນຂອງລະບົບ ADCA

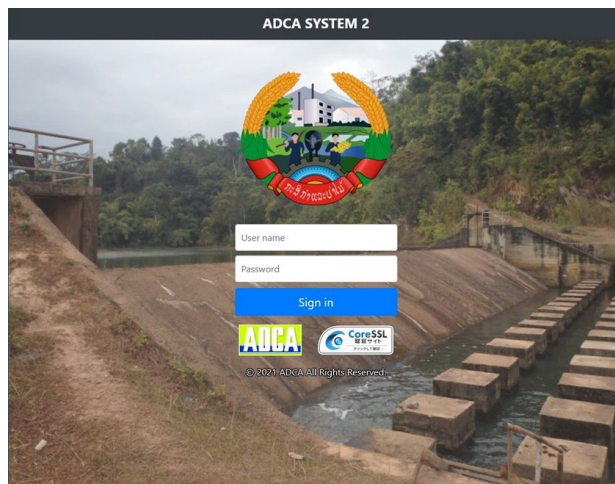
3. ຮູບແບບການໃຊ້ງານຂອງລະບົບ ADCA

3.1 ໜ້າຫລັກ

ຜູ້ໃຊ້ສາມາດ ເຂົ້າເຖິງໜ້າຫລັກຂອງລະບົບ ADCA ໄດ້ທີ່ເວັບໄຊທ໌. <https://dol.adca-system.org/> (ຮູບທີ 17)

ໜ້າຕ່າງໆຂອງລະບົບ ADCA ໄດ້ຖືກອອກແບບ ໂດຍອີງໃສ່ລະບົບຂໍ້ມູນພູມສາດ (GIS) ແລະ ຖືກອອກແບບໃໝ່ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງເລື່ອນໜ້າຈໍໃນແນວນອນເພື່ອຄວາມສະດວກໃນການນໍາໃຊ້.

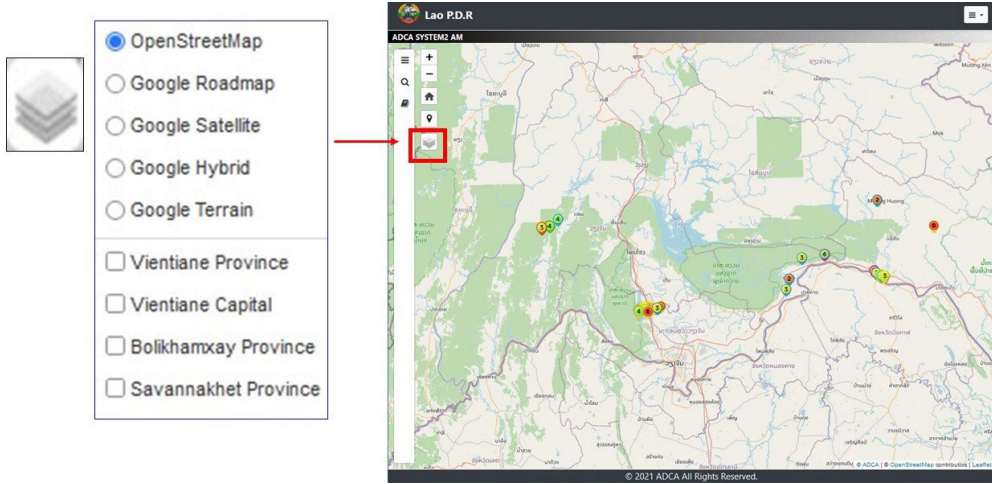
ນອກຈາກນີ້, ຍັງມີການຈໍາກັດການເລື່ອນໜ້າຈໍ ໃນແນວຕັ້ງໃຫ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ບໍ່ຮູ້ສຶກຕິດຂັດ (ບໍ່ມີຄວາມກົດດັນ) ໃນອຸປະກອນທຸກປະເພດ

ຮູບທີ 17 ໜ້າຫລັກຂອງລະບົບ ADCA

3.2 ແຜນທີ່

ແຜນທີ່ພື້ນຖານເລີ່ມຕົ້ນ ຂອງລະບົບ ADCA ແມ່ນແຜນທີ່ຖະໜົນເປີດ (Open Street Map). ຜູ້ໃຊ້ສາມາດສະລັບປ່ຽນ ແຜນທີ່ຖານໄດ້ ໂດຍການກົດໃສ່ໄອຄອນ ແຜນທີ່ໃນເມນູ GIS (ຮູບທີ 18).

ຮູບທີ 18 ແຜນທີ່

3.3 ສັນຍາລັກສະແດງລະດັບຄວາມໜັ້ນຄົງ

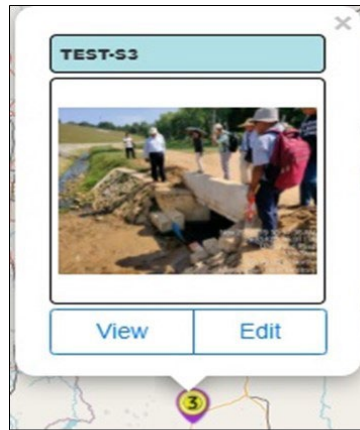
ໃນລະບົບ ADCA ຈະມີການສະແດງຈຸດກວດກາຢູ່ໃນແຜນທີ່ ໂດຍໃຊ້ສັນຍາລັກ (ເຄື່ອງໝາຍ) ເຊິ່ງຈັດປະເພດຕາມ: ລະດັບຄວາມໜັ້ນຄົງຂອງໂຄງສ້າງ (S-1 ຫາ S-5) (ຮູບທີ 19) ແລະ ປະເພດຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ (5 ປະເພດ).

- ປະເພດຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ: ເຂື່ອນ, ໂຄງສ້າງຕົ້ນຕໍ, ອາຄານຫົວງານ, ຝັ່ງຊ້າຍ ແລະ ຝັ່ງຂວາຂອງ ຄອງນ້ຳ
- ຄວາມໜັ້ນຄົງ: S-1 ຫາ S-5 ສະແດງໃຫ້ເຫັນເປັນຕົວເລກໃນເຄື່ອງໝາຍ
- ສີຂອງສັນຍາລັກແມ່ນອີງໃສ່ປະເພດຂອງໂຄງສ້າງ: ເຂື່ອນ (ສີແດງ), ໂຄງສ້າງທີ່ສຳຄັນ (ສີເຫຼືອງ), ອາຄານຫົວງານ (ສີມ່ວງ), ຝັ່ງຊ້າຍຂອງຄອງນ້ຳ (ສີຂຽວ), ແລະ ຝັ່ງຂວາຂອງຄອງນ້ຳ (ສີຟ້າ).
- ສີລະດັບຄວາມໜັ້ນຄົງ: S-1 (ສີແດງ), S-2 (ສີສົ້ມ), S-3 (ສີເຫຼືອງ), S-4 (ສີຂຽວ) ແລະ S-5 (ສີຟ້າ).

ເມື່ອຜູ້ໃຊ້ກົດໃສ່ສັນຍາລັກຢູ່ໃນແຜນທີ່ ຈະປາກົດປັອບອັບ ສະແດງຂໍ້ມູນ ເຊັ່ນ: ຊື່ຈຸດກວດກາ, ຮູບພາບ ແລະ ລາຍການຄຳສັ່ງ (ເບິ່ງຂໍ້ມູນ/ແກ້ໄຂຂໍ້ມູນ) (ເບິ່ງຮູບທີ 20).

	Dam	Structure	Headworks	Canal left	Canal right
S1					
S2					
S3					
S4					
S5					

ຮູບທີ 19 ເຄື່ອງໝາຍ (Markers) ຈັດປະເພດຕາມລະດັບຄວາມໜັ້ນຄົງຂອງໂຄງສ້າງ

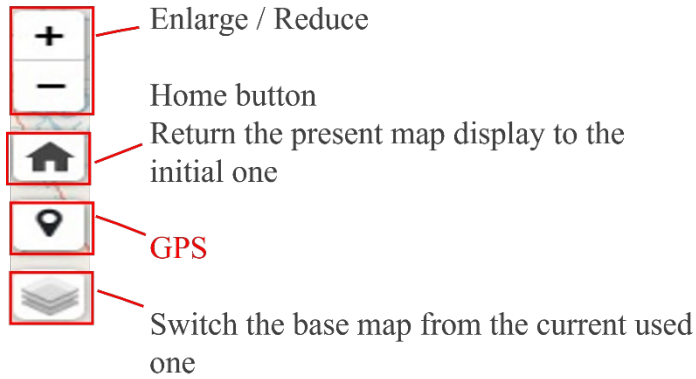
Marker pop-up

ຮູບທີ 20 ການປະກົດຂຶ້ນ ຂອງເຄື່ອງໝາຍ (Markers)

3.4 ແມນູໃນລະບົບ (Site Menu)

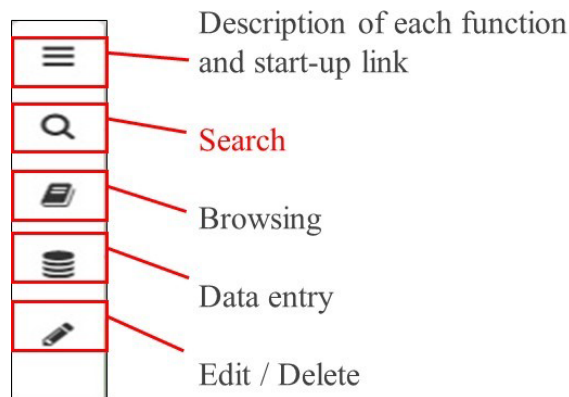
ລະບົບ ADCA ປະກອບດ້ວຍລາຍການຕົ້ນຕໍ 3 ໜວດ ເຊັ່ນ: ລາຍການ GIS, ລາຍການ IAM ແລະ ລາຍການລິ້ງ (ເບິ່ງຮູບທີ 21, 22 ແລະ 23 ປະກອບ).

GIS menu

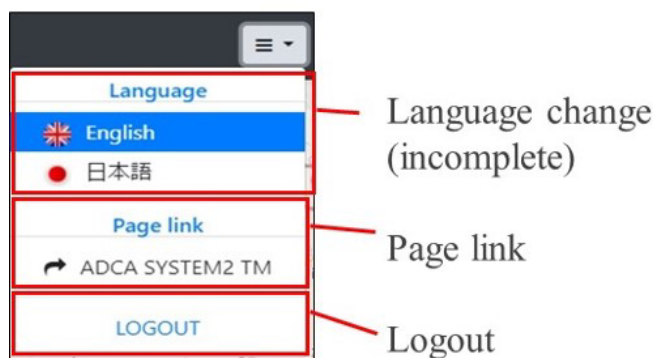
ຮູບທີ 21 ເມນູ GIS

Asset management menu

ຮູບທີ 22 ເມນູ IAM

Link menu

ຮູບທີ 23 ເມນູລິ້ງ

3.5 ການປ້ອນຂໍ້ມູນ

ການປ້ອນຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນລະບົບ ADCA ຈຳເປັນຕ້ອງເຊື່ອມຕໍ່ອິນເຕີເນັດ ສາມາດເຮັດໄດ້ຜ່ານຄອມພິວເຕີສ່ວນບຸກຄົນ, ໂທລະສັບມືຖື ຫຼື ແທັບເລັດ.

ຂະບວນການປ້ອນຂໍ້ມູນ ADCA ປະກອບດ້ວຍ 7 ຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

(i) ຂັ້ນຕອນທີ 1: ຄລິກປຸ່ມ GPS ຈາກເມນູ GIS ເພື່ອສະແດງຕຳແໜ່ງປັດຈຸບັນ ຂອງຜູ້ໃຊ້ໃນແຜນທີ່ (ເບິ່ງຮູບທີ 24).⁴

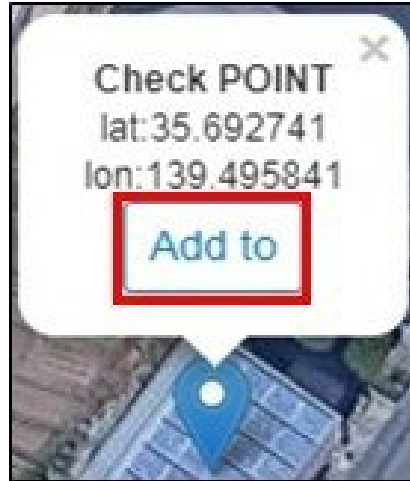
ຮູບທີ 24 ປຸ່ມ GPS

- (i) ຂັ້ນຕອນທີ 2: ກົດຂວາ (ສຳລັບຄອມພິວເຕີ) ຫຼື ກົດຄ້າງໄວ້ (ສຳລັບໂທລະສັບມືຖື/ແທັບເລັດ) ຢູ່ຈຸດທີ່ຕ້ອງການບັນທຶກຢູ່ໃນແຜນທີ່ ເພື່ອໃຫ້ປະກົດເຄື່ອງໝາຍຊົ່ວຄາວ (Temporary Marker) (ເບິ່ງຮູບທີ 23).
- ກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຕຳແໜ່ງທີ່ສະແດງ ດ້ວຍການປ່ຽນແຜນທີ່ພື້ນຖານເປັນ "Google Satellite" ເພື່ອເບິ່ງພາບຖ່າຍທາງອາກາດ
 - ກົດປຸ່ມ “Add to” ຈາກລາຍການປ້ອນອັບເຄື່ອງໝາຍຊົ່ວຄາວ (ເບິ່ງຮູບທີ 24).

ຮູບທີ 25 ການປະກົດຂຶ້ນ ຂອງເຄື່ອງໝາຍ (Pop-up marker)

⁴ ຂັ້ນຕອນນີ້ບໍ່ຈຳເປັນຖ້າຮູ້ວ່າຈຸດດັ່ງກ່າວ ແລະ ໝາຍໄວ້ລວງໜ້າໃນແຜນທີ່.

ຮູບທີ 26 ປຸ່ມ “Add to”

(iii) ຂັ້ນຕອນທີ 3: ໜ້າຕ່າງແບບຟອມການປ້ອນຂໍ້ມູນຈະເປີດຂຶ້ນ. ກະລຸນາຕື່ມຂໍ້ມູນທີ່ຕ້ອງການໃສ່ໃນຊ່ອງຂໍ້ມູນໃຫ້ຄົບຖ້ວນ (ເບິ່ງຮູບທີ 27).

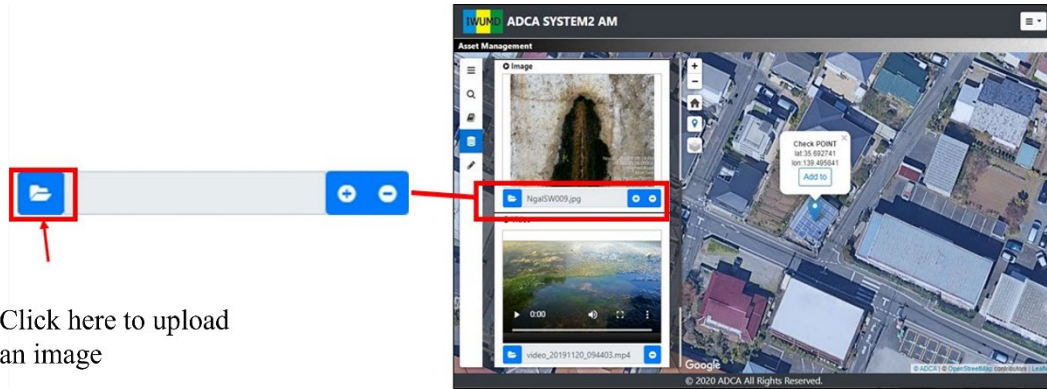
- ລາຍການຂໍ້ມູນ ທີ່ຕ້ອງປ້ອນໃສ່ ຄື: ວັນທີສ້າງຂໍ້ມູນ (Created date), ປະເພດໂຄງສ້າງ (Type), ວັດສະດຸໂຄງສ້າງ (Material), ລະດັບຄວາມສົມບູນ (Soundness), ຄວາມສຳຄັນ (Importance), ຊື່ຈຸດກວດກາ (ຊື່) ແລະ ຈຸດພິກັດ (Coordinates).
- ຂໍ້ມູນ "ວັນທີສ້າງ (Created date) " ແລະ "ຊື່" ແລະ "ປະສານງານ" ຈະຖືກຕື່ມໃສ່ໂດຍອັດຕະໂນມັດ.
- ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຜູ້ໃຊ້ສາມາດແກ້ໄຂ "ວັນທີສ້າງ" ແລະ "ຊື່(Name)" ໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ.

ຮູບທີ 27 ປ່ອງແບບຟອມປ້ອນຂໍ້ມູນ

(iv) ຂັ້ນຕອນທີ 4: ອັບໂຫຼດຮູບພາບ ແລະ/ຫຼື ວິດີໂອ (ເບິ່ງຮູບພາບທີ 28).

- ຮູບພາບ ແລະ ວິດີໂອ ສາມາດນຳເຂົ້າ ໃນຮູບແບບ “jpg, jpeg, png ແລະ mp4”
- ສາມາດນຳຮູບພາບເຂົ້າໄດ້ ພ້ອມກັນເຖິງ 3 ຮູບ.
- ສາມາດນຳ ວິດີໂອ ທີ່ມີຂະໜາດ ບໍ່ເກີນ 20 MB ເຂົ້າໄດ້ ຄ້ວລະ 1 ອັນ.
- ຖ້າວິດີໂອ ມີຂະໜາດໃຫຍ່ກວ່າ 20 MB ລະບົບຈະສະແດງຂໍ້ຄວາມເຕືອນ

ຮູບທີ 28 ອັບໂຫຼດໄຟລ໌ຮູບພາບ ແລະ ວິດີໂອ

(v) ຂັ້ນຕອນທີ 5: ປ້ອນບັນທຶກ (ກົດສຳພັນ) ເພີ່ມເຕີມ (Memo) (ເບິ່ງຮູບທີ 29).

- ຜູ້ໃຊ້ສາມາດບັນທຶກຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ໃນຮູບແບບຂໍ້ຄວາມ ໂດຍໃຊ້ພາສາທີ່ຕ້ອງການ
- ສິ່ງທີ່ປະສົງ ຄື ຂໍ້ມູນລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ເງື່ອນໄຂ ແລະ ສິ່ງທີ່ພົບເຫັນ ໃນໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແມ່ນໄດ້ບັນທຶກໄວ້ໃນໃບກົດສຳພັນ.

ຮູບທີ 29 ບັນທຶກຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ

(vi) ຂັ້ນຕອນທີ 6: ກົດປຸ່ມ “Submit” ເພື່ອສົ່ງຂໍ້ມູນ (ເບິ່ງຮູບທີ 30).

- ເມື່ອປ້ອນຂໍ້ມູນທັງໝົດຄົບຖ້ວນແລ້ວ ລະບົບຈະສະແດງໜ້າຕ່າງຢືນຢັນ ການປ້ອນຂໍ້ມູນສຳເລັດ. ໃຫ້ກວດກາເບິ່ງຂໍ້ມູນອີກຄັ້ງ ກ່ອນທີ່ຈະກົດປຸ່ມ “OK” (ເບິ່ງຮູບທີ 31).

Video

Memo

Send

Submit

ຮູບທີ 30 ປຸ່ມ “Submit”

Created date: 05/Jan/2022

Type: Dam Headworks Canal right Canal left Structure

Material: Earth Metal Concrete Block Wood

Soundness: S1 S2 S3 S4 S5

Importance: A B C

Name: EarthDam-S3

Coordinate: 35.691348 139.496777

Success

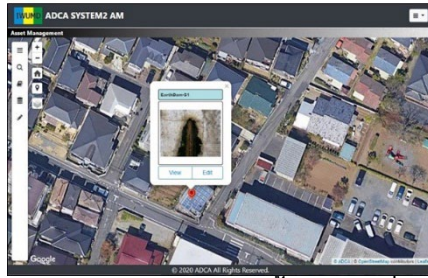
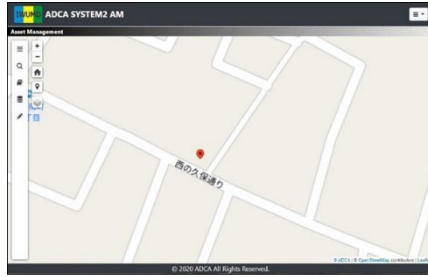
Image / video upload was successful.
Successful registration in the database.

Area	Vientiane Capital
Created date	05/Jan/2022
Type	Dam
Material	Earth
Soundness	S3
Importance	A
Name	EarthDam-S3
Latitude	35.691348
Longitude	139.496777
UTM zone	54
UTM X	363987.101142759
UTM Y	3950756.409293854
Image1	2019-06-04-10.JPG
Image2	2019-06-04-09.JPG
Image3	2019-06-04-05.jpg
Video(mp4)	
Memo	ຄວບກຮັດ ໄລຍະທີ່ສອບຄວບຄຸມນໍ້າຄວາມສູງ ສູງຂອງ2RN1 ແລະກຳລັງສູບດ້ານທີ່ສູງຂອງ ດ້ານ ມີຄວາມຍາວ 4 ມັດ

OK

ຮູບທີ 31 ປອງຍືນຢັນການປ້ອນຂໍ້ມູນສໍາເລັດ

- (vii) ຂັ້ນຕອນທີ 7: ສັນຍາລັກຂໍ້ມູນທີ່ປ້ອນເຂົ້າແລ້ວ ຈະປາກົດຢູ່ໃນແຜນທີ່ GIS (ເບິ່ງຮູບທີ 32).
- ຂໍ້ມູນທີ່ປ້ອນ ຈະເຊື່ອມຕໍ່ກັບ ສັນຍາລັກໃນແຜນທີ່ ແລະ ສາມາດເອິ້ນເບິ່ງ ຫຼື ດັດແກ້ເພີ່ມ ເຕີມໄດ້ ພາຍຫຼັງ.

ຮູບທີ 32 ສັນຍາລັກຂໍ້ມູນແຜນທີ່

3.6 ການຊອກຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນ

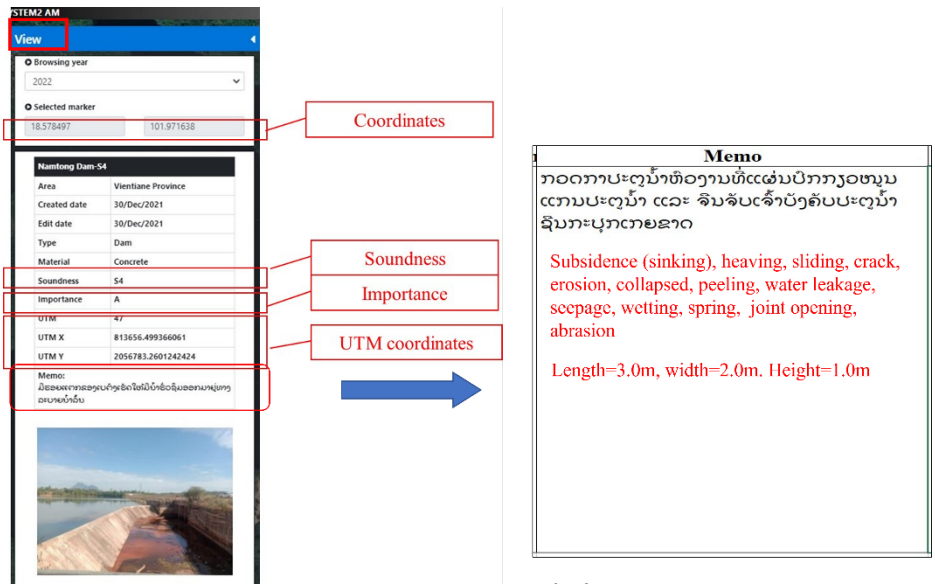
ຖ້າຕ້ອງການຊອກຄົ້ນເບິ່ງຂໍ້ມູນ ທີ່ປ້ອນເຂົ້າລະບົບໄວ້ກ່ອນໜ້ານີ້ ຜູ້ໃຊ້ສາມາດກົດໃສ່ເຄື່ອງໝາຍ (Marker) ໃນແຜນທີ່ ຫຼື ເລືອກເຄື່ອງໝາຍຈາກລາຍການຄົ້ນຫາ (Search Menu), ຈາກນັ້ນກົດທີ່ປຸ່ມ “View” ໃນລາຍການເຄື່ອງໝາຍ (ເບິ່ງຮູບທີ 33).

ໜ້າຈໍຈະສະແດງຜິນການຊອກຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນ (Data Browsing Screen) (ເບິ່ງຮູບທີ 34).

The screenshot shows the ADCA SYSTEM2 AM interface. On the left, there is a 'View' panel with a search menu. The search menu includes a 'Browsing year' dropdown set to '2022' and a 'Selected marker' field with coordinates '18.180837' and '102.468069'. Below the search menu is a list of markers, with '04 ຕາມ MC-S3' selected. The main map area shows a river and surrounding land. On the right, there is a 'Data Browsing Screen' for the selected marker, displaying the following information:

Area	Vientiane Capital
Created date	16/Dec/2021
Edit date	05/Jan/2022
Type	Canal-right
Material	Concrete
Soundness	S3
Importance	B
UTM	48
UTM X	232167.00786786218
UTM Y	2012040.1556722992
Memor:	ນ້ຳຮຸນ ຕາມນໍ້າຕົກ ໄລ່ໄປສູ່ທ່າແລະເປັນນ້ຳຮຸນຂອງ MC ຕາມທາງບໍລິເວນ

ຮູບທີ 33 ການຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນ

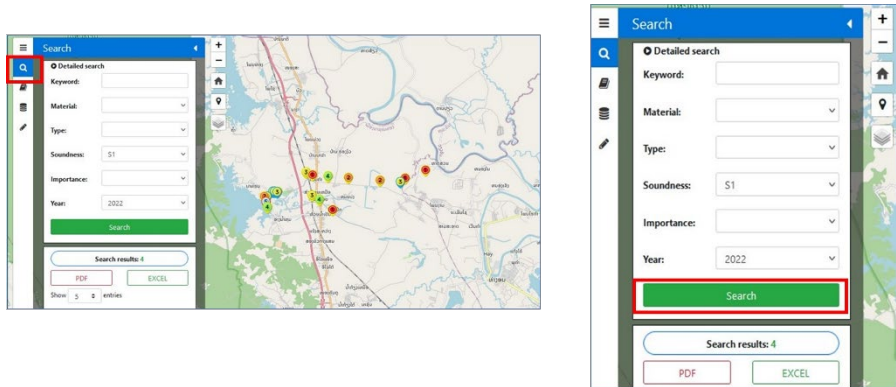

ຮູບທີ 34 ໜ້າຈໍຊອກເບິ່ງຂໍ້ມູນ

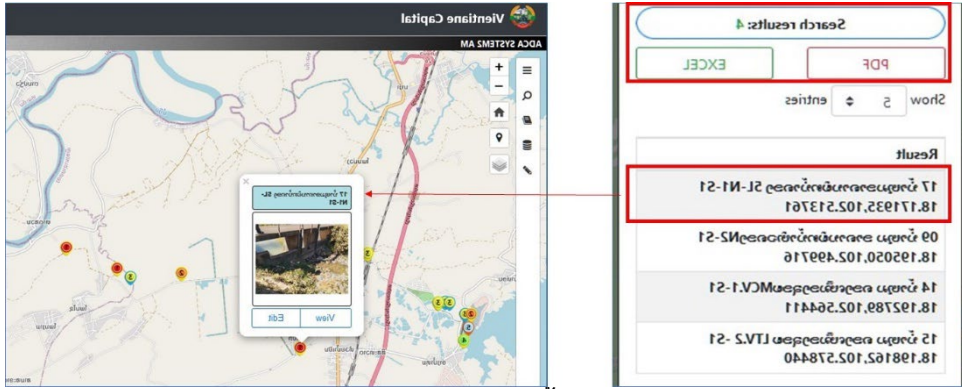
3.7 ການຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນ

ຖ້າຕ້ອງການຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນ, ໃຫ້ກົດໃສ່ໄອຄອນ “Search” ຈາກນັ້ນປ້ອນເງື່ອນໄຂການຄົ້ນຫາໃນຮູບແບບ ແລະ ກົດປຸ່ມ “Search” (ເບິ່ງຮູບ 35).

ເມື່ອກົດໃສ່ແຖວ ໃນຕາຕະລາງ ຜົນການຄົ້ນຫາທີ່ມີເຄື່ອງໝາຍ (Marker) ຂອງຈຸດເປົ້າໝາຍ ຈະປາກົດຢູ່ໃນແຜນທີ່ໂດຍອັດຕະໂນມັດ (ເບິ່ງຮູບທີ 36).

ຮູບທີ 35 ການຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນ

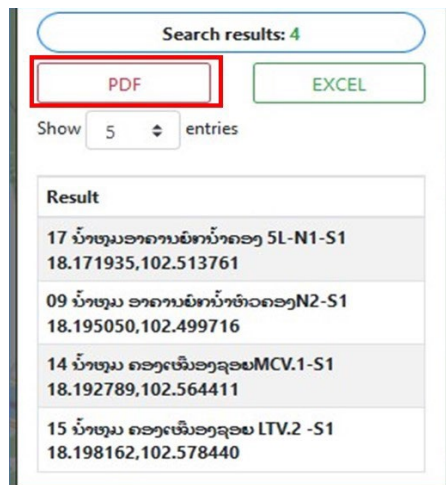

ຮູບທີ 36 ຜົນໄດ້ຮັບການຄົ້ນຫາສັນຍາລັກ

3.8 ການສົ່ງອອກຂໍ້ມູນເປັນ PDF

ເມື່ອກົດປຸ່ມ "PDF" ໃນໜ້າຈໍສະແດງຜົນການຄົ້ນຫາ, ລະບົບຈະດຶງຂໍ້ມູນຂອງທຸກຈຸດທີ່ຄົ້ນພົບ ໃນຮູບແບບໄຟລ໌ PDF (ເບິ່ງຮູບທີ 37).

ຮູບພາບທີ່ສະແດງຢູ່ໃນບົດລາຍງານ PDF ຈະສະແດງພຽງແຕ່ຮູບພາບທໍາອິດ ຈາກສູງສຸດຈໍານວນ 3 ຮູບພາບ ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນ. ຂໍ້ຄວາມໃນຊ່ອງກົດສໍາພັນ (Memo) ທີ່ປ້ອນໃສ່ໄວ້ ດ້ວຍພາສາທ້ອງຖິ່ນ ຈະເປັນຜົນລັບຕາມທີ່ໄດ້ປ້ອນເຂົ້າໄວ້ (ເບິ່ງຮູບທີ 38).

ຮູບທີ 37 ປຸ່ມ “PDF” ໃນໜ້າຜົນການຄົ້ນຫາ

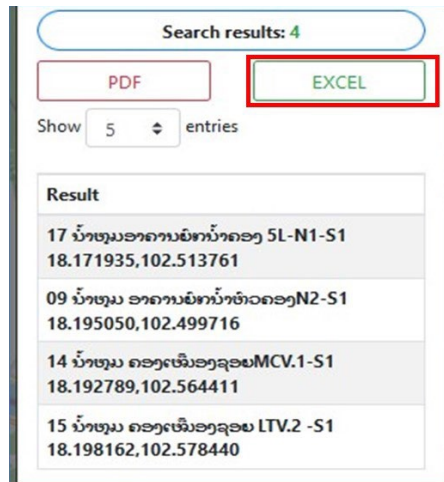
ADCA SYSTEM2 AM							
Created data + Edit date		Lati/Long+ UTM		Soundness+ Importance		Search results:4 Output date: 22/September/2022	
Date	Name	Coordinates	Type	Material	Priority	Memo	Image
Created date: 31/Dec/2021	Vientiane Capital 17 ນໍ້າທູນອາຄານພັກນໍ້າຄອງ 5L-N1-S1	Latitude & Longitude 18.171935 102.513761	Structure	Concrete	Soundness: S1 Importance: B	17 ນໍ້າທູນ ອາຄານພັກນໍ້າຄອງໄດ້ຕັດ ອອກ 5L-N1 ຄ່ອນໜຶ່ງດ້ວຍໝາ ແຕ່ ກໍຍັງຄົງມີເສັ້ນໄຟລັດພົບອາຄານ	
Edit date: 06/Jan/2022		UTM Zone: 48 X: 236989.53644 13382 Y: 2010989.3932939097					

ຮູບທີ 38 ຂໍ້ມູນເປັນໄຟລ໌ “PDF”

3.9 ຜົນລັບເປັນ Excel

ເມື່ອກົດປຸ່ມ "EXCEL" ໃນໜ້າຜິນການຄົ້ນຫາ ລະບົບຈະດຶງເອົາຂໍ້ມູນຂອງທຸກຈຸດທີ່ຄົ້ນພົບ ໃນຮູບແບບໄຟລ໌ Excel (ເບິ່ງຮູບທີ 39).

ສໍາລັບໄຟລ໌ຮູບພາບ ລະບົບຈະສະແດງພຽງຊື່ໄຟລ໌ຮູບພາບ ໃນຕາຕະລາງ Excel. ດັ່ງນັ້ນ, ຜູ້ໃຊ້ຈໍາເປັນຕ້ອງໃສ່ຮູບພາບດ້ວຍຕົນເອງ ຈາກກ່ອງເກັບຮູບພາບ ເຂົ້າໄປໃນ Excel (ເບິ່ງຮູບທີ 40).

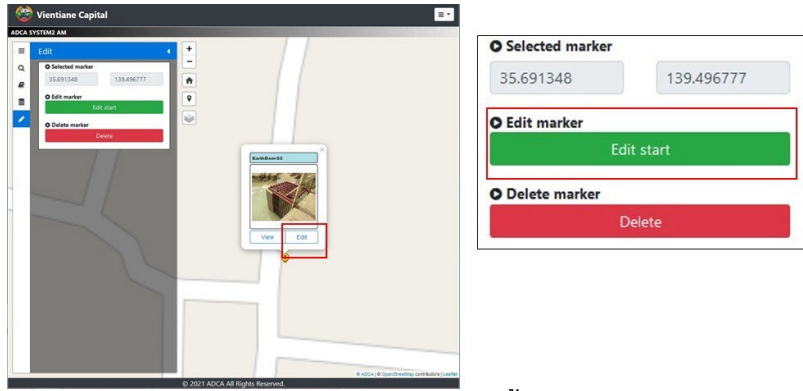
ຮູບທີ 39 ປຸ່ມການສະແດງຜິນແບບ “EXCEL”

Created date	Edit date	Capital/Province	Name	Latitude	Longitude	UTM zone	UTM X	UTM Y	Type	Material	Soundness	Importance	Memo	Image1	Image2	Image3
28/Dec/2021	28/Dec/2021	Vientiane Capital	EarthStructure-S1	18.198162	102.578440	48	243873.37377784058	2013800.702270486	Structure	Earth	S1	B	ຄວາມເໝາະສົມຂອງລູກໄຟລ໌ TV2 ຖືກຕົ້ນເຂັ້ມເປັນນໍ້າບໍ່ສາມາດນໍ້າໃຊ້ໄດ້	181981621025784400.jpg	181981621025784401.jpg	
28/Dec/2021	28/Dec/2021	Vientiane Capital	EarthStructure-S1	18.192789	102.564411	48	242380.91284889425	2013225.4707443	Structure	Earth	S1	B	ຄວາມເໝາະສົມຂອງລູກໄຟລ໌ MCV1 ຄວາມເໝາະສົມຂອງນໍ້າໃຊ້ບໍ່ໄດ້	181927891025644110.jpg	181927891025644111.jpg	
31/Dec/2021	31/Dec/2021	Vientiane Capital	ConcreteStructure-S1	18.171935	102.513761	48	236989.5364413382	2010988.3832939097	Structure	Concrete	S1	A	ອາຄານຍົກນໍ້າຄອງ N1 ຫ້ອງ 5L-N1 ເມັດຈຶ່ງແຕກຫັກຊຸບເຮັດໃຫ້ນໍ້າລອດພົ້ນອາຄານ	181719351025137610.jpg	181719351025137611.jpg	
31/Dec/2021	31/Dec/2021	Vientiane Capital	ConcreteStructure-S1	18.195050	102.499716	48	235537.8779956954	2013567.94782825	Structure	Concrete	S1	B	ອາຄານຍົກນໍ້າເຂົ້າຄວາມເໝາະສົມຂອງ N2 ຕັ້ງຢູ່ເທິງຊຸບເຮັດ	181950501024997160.jpg	181950501024997161.jpg	

ຮູບທີ 40 ຂໍ້ມູນໃນຮູບແບບໄຟລ໌ “EXCEL”

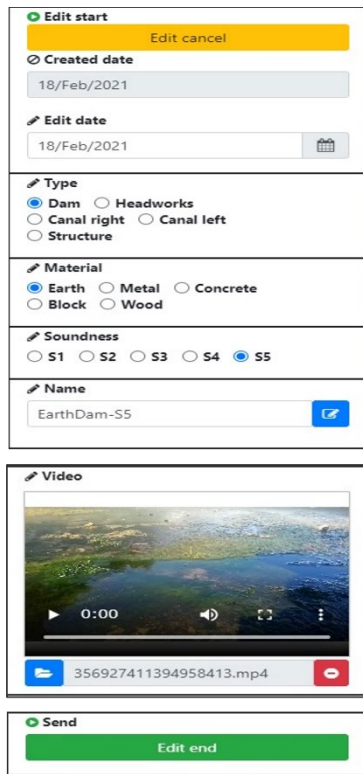
3.10 ການແກ້ໄຂຂໍ້ມູນ

ໃຫ້ກົດໃສ່ເຄື່ອງໝາຍຂອງຈຸດ ທີ່ທ່ານຕ້ອງການແກ້ໄຂ ແລ້ວກົດໃສ່ “Edit” ຈາກລາຍການ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ໃຫ້ກົດໃສ່ປຸ່ມ “Edit start” ເພື່ອເປີດແບບຟອມແກ້ໄຂຂໍ້ມູນ (ເບິ່ງຮູບທີ 41).

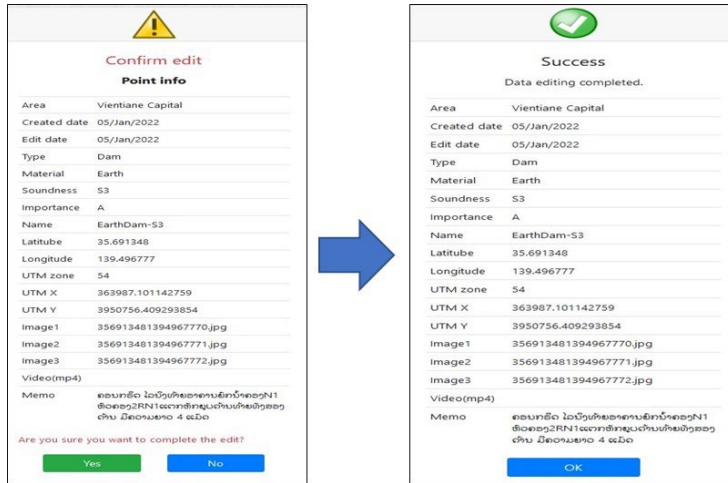
ຮູບທີ 41 ໜ້າຈໍແກ້ໄຂຂໍ້ມູນ

ໃນແບບຟອມແກ້ໄຂ, "ວັນທີແກ້ໄຂ (Edit date)" ຈະຖືກບັນທຶກໄວ້ເປັນວັນທີປະຈຸບັນ ໂດຍອັດຕະໂນ ມັດ ແລະ "ວັນທີສ້າງຂໍ້ມູນ (Created date)" ຈະຍັງຄົງເປັນວັນທີ ທີ່ບັນທຶກຂໍ້ມູນໄວ້ຄັ້ງທໍາອິດ. ທັງສອງວັນ ດັ່ງກ່າວນີ້ ບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຈຸດພິກັດ (Coordinates) ກໍບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ ເພາະວ່າຈຸດພິກັດ ແມ່ນໄດ້ຖືກກຳນົດ ແລະ ບັນທຶກເປັນຈຸດຄົງທີ່ ໃນເວລາປ້ອນຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນ. (ເບິ່ງຮູບທີ 42).

ຮູບທີ 42 ແບບຟອມແກ້ໄຂ

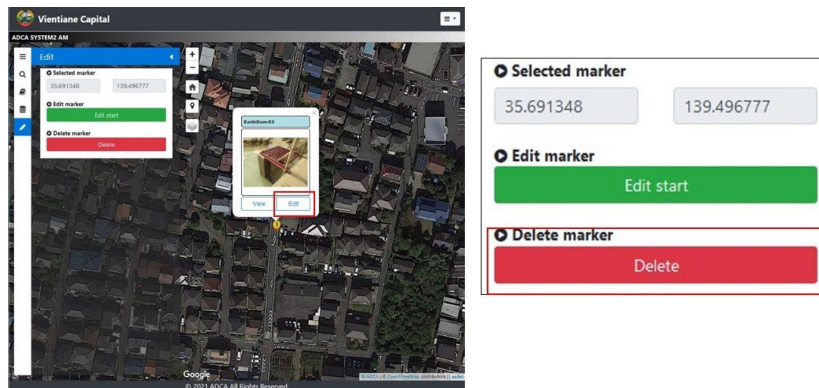
ເມື່ອກົດປຸ່ມ “Edit end” ລະບົບຈະເປີດໜ້າຈໍ "ຢືນຢັນການແກ້ໄຂ (Confirm edit) " ໂດຍຈະສະແດງສ່ວນທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ເປັນໂຕອັກສອນສີແດງ. ຖ້າຂໍ້ມູນທີ່ແກ້ໄຂຖືກຕ້ອງ ໃຫ້ກົດໃສ່ປຸ່ມ “Yes” ຈາກນັ້ນ ລະບົບຈະສະແດງໜ້າຈໍ "ແກ້ໄຂສໍາເລັດ (Success)" (ເບິ່ງຮູບທີ 43).

ຮູບທີ 43 ໜ້າຈຳນວນຢັ້ງການແກ້ໄຂ

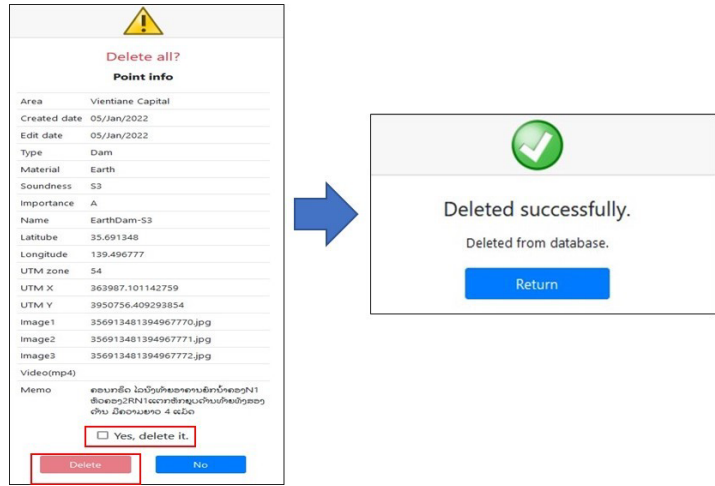
3.11 ການຫລືບຂໍ້ມູນ

ໃຫ້ກົດໃສ່ສັນຍາລັກຂອງຈຸດທີ່ທ່ານຕ້ອງການລຶບ ແລ້ວກົດໃສ່ “Edit” ຈາກລາຍການ ຫຼັງຈາກນັ້ນກົດໃສ່ປຸ່ມ “Delete” (ເບິ່ງຮູບທີ 44).

ຮູບທີ 44 ໜ້າຈຳການຫລືບຂໍ້ມູນ

ເມື່ອກົດປຸ່ມ “Delete” ລະບົບຈະສະແດງ “Delete all?” ໃຫ້ກົດໃສ່ “Yes, delete it” ແລ້ວກົດປຸ່ມ “Delete” ອີກເທື່ອໜຶ່ງ. ລະບົບຈະສະແດງຢູ່ໜ້າຈຳ “ລຶບສໍາເລັດ (Deleted Successfully.)” (ເບິ່ງຮູບ 45).

ຮູບທີ 45 ໜ້າຈຳຢືນຢັນ “ຫລືບສຳເລັດ”

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ II: ຮູບຕົວຢ່າງ ການຊຸດໂຊມ ຄວາມສົມບູນ ຂອງໂຄງຫຼ່າງ ພື້ນຖານຊົນລະປະທານ

(ແຫລ່ງທີ່ມາ: ADCA, 2022c)

ເຂື່ອນດິນ (Earth Dam)

ຮູບທີ 46 ຮອຍແຕກຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ຍາວບໍລິເວນສັນເຂື່ອນ

ຮູບທີ 47 ລະດັບ S-3: ຮູ ຫຼື ການຫຍຸບຢູ່ບໍລິເວນເປັນເນີນ ຂອງເຂື່ອນ

ຮູບທີ 48 ການເຊາະເຈື່ອນຕາມເປັນເນີນ ຂອງເຂື່ອນ

ຮູບທີ 49 ການຍຸບຂອງການປ້ອງກັນເປັນເນີນ ຂອງອ່າງເກັບນໍ້າ

ຮູບທີ 50 ການແຕກຂອງການປ້ອງກັນເປັນເນີນ ຂອງເຂື່ອນ

ຫົວງານ (Headworks)

ຮູບທີ 51 ລະດັບ S-1: ຄູຫົວງານຍຸບ

ຮູບທີ 52 ລະດັບ S-3: ຮອຍແຫງບໍລິເວນປະຕູລະບາຍນໍ້າລົ້ນ

ຮູບທີ 53 ຮອຍແຕກແຫງທີ່ໃຫຍ່ ແລະ ຍາວ ທີ່ຄູ່ກັນນ້ຳ

ຮູບທີ 54 ການແຕກຫັກ ທີ່ເຂື່ອນກັນນ້ຳ

ໂຄງສ້າງຄອນກຣີດ (Concrete Structures)

ຮູບທີ 55 ການແຕກແຫງຢ່າງຮຸນແຮງ ຂອງໂຄງສ້າງຄອນກຣີດເສີມເຫຼັກ

ຮູບທີ 56 ການແຕກຢ່າງຮ້າຍແຮງຢູ່ໃນຫໍສິ່ງນໍ້າ

ຮູບທີ 57 ລະດັບ S-3; ຮອຍແຕກ ແລະ ການເປັນໝໍ້ງຽງ ຂອງເຫຼັກເສັ້ນພາຍໃນຄອນກຣີດ

ຮູບທີ 58 ປະຕິກິລິຍາ ຄວາມເປັນດ່າງ-ຊີລິກາ (ASR) ໃນຄອນກຣີດ

ປະຕູລະບາຍນໍ້າ

ຮູບທີ 59 ລະດັບ S-3: ປະຕູລະບາຍນໍ້າເປັນໜັງ

ຮູບທີ 60 ລະດັບ S-2: ປະຕູເປັນໜັງ

ຮູບທີ 61 ລະດັບ S-3: ຊຸດຍົກປະຕູລະບາຍນໍ້າເປັນໜັງ

ຮູບທີ 62 ລະດັບ S-2: ການຮົ່ວຊຶມຂອງນໍ້າຈາກປະຕູ

ຄອງສິ່ງນໍ້າ (Canal)

ຮູບທີ 63 ການເຊາະເຈື່ອນຕາມຄອງສິ່ງນໍ້າ

ຮູບທີ 64 ລະດັບ S-2: ການເຊາະເຈື່ອນຢ່າງຮຸນແຮງຂອງຄອງສິ່ງນໍ້າ

ຮູບທີ 65 ລະດັບ S-1: ການພັງທະລາຍຂອງຄັນຄູຄອງສິ່ງນ້ຳ

ຮູບທີ 66 ລະດັບ S-3: ຮອຍແຕກຂອງຄອນກຣີດຕາມຄອງສິ່ງນ້ຳ

ຮູບທີ 67 ລະດັບ S-3: ຮອຍແຕກຢູ່ຄອນກຣີດຕາມຄອງສິ່ງນ້ຳ

ສະຖານີສູບນ້ຳ (Pump)

ຮູບທີ 68 ລະດັບ S-3: ການເກີດຂີ້ໜ້ຽງຢູ່ກັບລຸກບິນຂອງຈັກປ້ານໍ້າ

ຮູບທີ 69 ລະດັບ S-2: ການເກີດຂີ້ໜ້ຽງຢ່າງຮຸນແຮງຢູ່ກັບລຸກບິນຂອງປ້ານໍ້າ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ III: ເກນມາດຕະຖານ ໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ສຳລັບ ການປະເມີນ ລະດັບຄວາມສົມບູນ/ແງ່ແງ່ ຂອງ ຄອງສິ່ງນໍ້າ ຄອນກຣີດເສີມເຫຼັກ

ລະດັບຄວາມໜັ້ນຄົງ				S-5	S-4	S-3	S-2		
ປັດໃຈພາຍໃນ	ການປ່ຽນແປງຂອງໂຄງສ້າງ	ຮອຍແຕກ	ຄວາມກວ້າງຂອງຮອຍແຕກ	ຄວາມກວ້າງຂອງຮອຍແຕກສູງສຸດ: <0.2 mm	ຄວາມກວ້າງຂອງຮອຍແຕກສູງສຸດ: 0.2 mm <= & <1.0 mm	ຄວາມກວ້າງຂອງຮອຍແຕກສູງສຸດ: 1.0 mm <=	ລະດັບຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງຮອຍແຕກລະດັບ S-3 ໂດຍລວມ		
			ຖ້າຫາກພົບເຫັນຮອຍແຕກລູກລາມ ຄວນຫຼຸດລະດັບລົງອີກ 1 ລະດັບ						
			ຮອຍແຕກ ແລະ ການຮົ່ວຊຶມ	/			ຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງຮອຍແຕກ: 0.2 > =): >=50 ຊມ/ມ 2 ແລະ ການຮົ່ວຊຶມ ຫລື ນໍ້າຂີ້ໜັງ	ພົບຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງຮອຍແຕກລະດັບ S-3 ໂດຍລວມ ຫລື ມີນໍ້າຟຸ່ງອອກມາ	
	ຄວາມຕ່າງລະດັບຂອງຮອຍແຕກ			ພົບເຫັນ					
	ການເລື່ອມສະພາບທີ່ບໍ່ແມ່ນຮອຍແຕກ	ການສ້າງສະພາບທີ່ບໍ່ແມ່ນຮອຍແຕກ	ການພອງໂຕຂອງພື້ນຜິວ	ບໍ່ພົບເຫັນ	ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	/		
			ການລອກຂອງຜິວຄອນກຣີດ	ບໍ່ພົບເຫັນ	ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	/		
			ການຕົກພລິກ/ເກີດເຈວ	ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	/			
			ຄາບຂີ້ໜັງ	ບໍ່ພົບເຫັນ	ພົບເຫັນ	/			
			ການສຶກຫລໍ່ຂອງຜິວ	ການເປີດເຜີຍລວມທີ່ດີ	ການເປີດເຜີຍລວມ ຫຍາຍໆ	ຜິວລອກອອກ ຫຍາຍໆ	/		
			ຖ້າພົບເຫັນການສຶກກ່ອນໂດຍລວມ ຄວນຫຼຸດລະດັບລົງອີກ 1 ລະດັບ						
ເຫລັກເສີມໂຟອອກ			ບໍ່ພົບເຫັນ	/		ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ		
ກຳລັງອັດຂອງຄອນກຣີດ	ຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການອອກແບບ	>=100%	100% > and >=75%	75% >	/				
ຄວາມເປັນກາງ	ຄວາມໜ້າທີ່ບໍ່ເປັນກາງ	>=10 mm	/		10 mm >	/			
ປັດໃຈພາຍນອກ	ການປັດບັງວ/ການປ່ຽນຮູບຂອງໂຄງສ້າງ	ການປັດບັງວ/ການປ່ຽນຮູບຂອງໂຄງສ້າງ		ບໍ່ພົບເຫັນ	/		ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	
		ຄວາມເສຍຫາຍ/ວັດສະດຸສູນເສຍ		ບໍ່ພົບເຫັນ	/		ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	
		ການຊຸດໂຕບໍ່ສະໜ້າສະເໝີ		ບໍ່ພົບເຫັນ	/		ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	
	ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບແວດລ້ອມອ້ອມຂ້າງ	ການເສຍຮູບຂອງພື້ນດິນ	Hollow ground	ບໍ່ພົບເຫັນ	ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	/		
			Cave-in/Cracks in surrounding ground	ບໍ່ພົບເຫັນ	ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	/		
Ground uplift			ບໍ່ພົບເຫັນ	<20cm	20 cm <= & <50 cm	>=50 cm	/		
ປັດໃຈອື່ນໆ	ການປ່ຽນແປງອຸປະກອນອ້ອມຮອບໂຄງສ້າງ	ການເສຍຮູບຂອງຮອຍຕໍ່	ຮອຍຕໍ່ຈິກຂາດ	ບໍ່ພົບເຫັນ	ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	/		
		ການເຫລື່ອມລະດັບຂອງຮອຍຕໍ່	ບໍ່ພົບເຫັນ	ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	/			

			ແຖບກັນຊິມຈິກຂາດ	ບໍ່ພົບເຫັນ		ພົບເຫັນ	
			ການຮົ່ວຊິມຂອງນໍ້າ	ບໍ່ພົບເຫັນ	ນໍ້າຊິມເລັກໜ້ອຍ	ນໍ້າພຸ່ງອອກມາ	
			ການສູນເສຍ/ການເສຍຫາຍຂອງຄອນກຣີດບໍລິເວນອ້ອມຮອບ	ບໍ່ພົບເຫັນ	ພົບເຫັນບາງສ່ວນ	ພົບເຫັນໂດຍລວມ	

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: MAFF, 2015

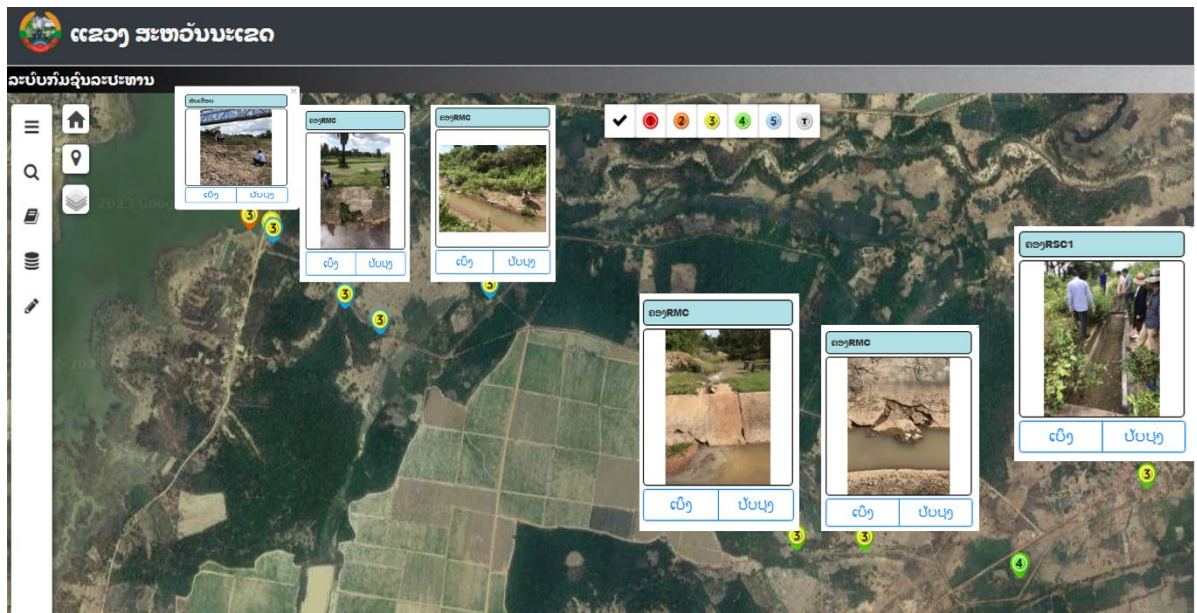
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ IV: ການທົດລອງນໍ້າຮ່ອງ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນ ດ້ານຊົນລະປະທານ ໃນ ສປປ ລາວ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມຊົນລະປະທານ, 2023)

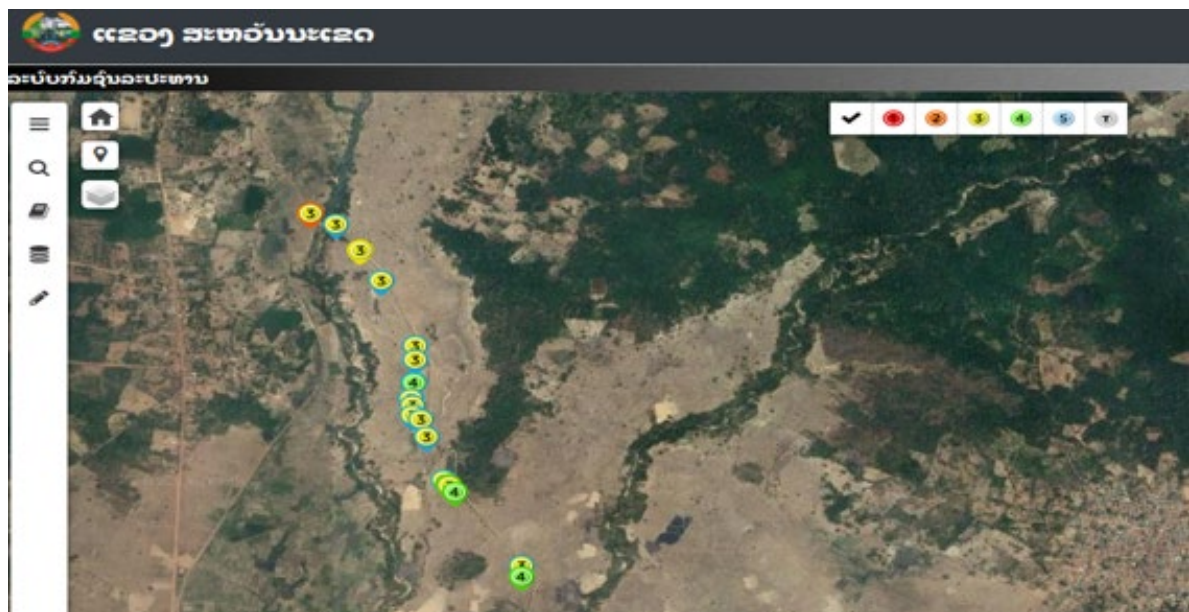
ກົມຊົນລະປະທານ (DOI) ຂຶ້ນກັບກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ທົດລອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຕົວແບບ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນດ້ານຊົນລະປະທານ (IAM) ໃນປີ 2023 ອີງຕາມຮ່າງບົດແນະນໍາ IAM ຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ. ຈຸດປະສົງຂອງການທົດລອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຕົວແບບ ແມ່ນເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນໃນ ສປປ ລາວ ເພື່ອປັບປຸງຮ່າງບົດແນະນໍາ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບສິນຊົນລະປະທານ ຂອງ ຄມສ. ກົມຊົນລະປະທານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ດໍາເນີນການວິເຄາະຄຸນນະພາບ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ໃນຂອບເຂດໂຄງການ ກມ 35, ທີ່ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ.

ໂຄງການ ກມ 35 ກໍ່ສ້າງສໍາເລັດ ໃນປີ 1996 ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານຍີ່ປຸ່ນ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວປະກອບດ້ວຍລະບົບຊົນລະປະທານຕົ້ນຕໍ 2 ລະບົບ ຄື: ໂຄງການຊົນລະປະທານຫ້ວຍບັກ ແລະ ໂຄງການຊົນລະປະທານຫ້ວຍຊາຍ. ຂອບເຂດຊົນລະປະທານຫ້ວຍບັກ ກວມເອົາເນື້ອທີ່ປູກຝັງ ລະດູຝົນ 1,000 ເຮັກຕາ ແລະ ເນື້ອທີ່ປູກຝັງ ລະດູແລ້ງ 450 ເຮັກຕາ ສາລັບຊາວກະສິກອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈານວນ 7,255 ຄົນ. ຂອບເຂດຊົນລະປະທານຫ້ວຍຊາຍ ມີເນື້ອທີ່ປູກຝັງ ລະດູຝົນ 410 ເຮັກຕາ ແລະ ລະດູແລ້ງ 50 ເຮັກຕາ, ສໍາລັບຊາວກະສິກອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທັງໝົດ 323 ຄົນ.

ຜົນການວິເຄາະຄຸນນະພາບ ໄດ້ຖືກບັນທຶກໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ ຂອງກົມຊົນລະປະທານ, ສປປ ລາວ ແລະ ເກັບຮັກສາໄວ້ໃນລະບົບ ADCA System (ເບິ່ງຮູບທີ 70, 71 ແລະ 72)

ຮູບທີ 70 ຈຸດກວດວິເຄາະປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງການຊົນລະປະທານຫ້ວຍບັກ ໃນລະບົບ ADCA

ຮູບທີ 71 ຈຸດກວດວິເຄາະປະສິດທິພາບ ຂອງໂຄງການຊົນລະປະທານຫ້ວຍຊາຍ ໃນລະບົບ ADCA

TMP No.	ວັນທີສ້າງ	ຊື່	ປະເພດ	ວັດສະດຸ	ຄວາມສົມບູນ	ຄວາມສຳຄັນ	ບັນທຶກ	ຮູບທີ່ 1	ຮູບທີ່ 2	ຮູບທີ່ 3
1	11/Jul/2023	ຄອງRMC	ຄອງເໝືອງແມ່	ເປດຸງ	S3	A	ໂຄງການຍອດຫ້ວຍຍົກ ຄອງRMC ດົນໄລນຄອງເໝືອງຢູ່ໃກ້ເຮັດໃຫ້ໄລນຄອງແຕກແຫຼງ ຂະໜາດຄວາມຍາວ 10m, ເປັນເປັນ2.2m			
2	11/Jul/2023	ຄອງRMC	ຄອງອື່ນໆ	ເປດຸງ	S3	A	ໂຄງການຍອດຫ້ວຍຍົກ ຄອງRMC ຜາຄອງເໝືອງຂ້າງຖ້າຍທ້ວຍມີເຮັດໃຫ້ມີນ້ຳຖ້ວຍຊ້າງຄອງຄວາມຍາວມີໄດ້ 5mແບ່ງ 10m			
3	11/Jul/2023	ຄອງRMC	ຄອງອື່ນໆ	ເປດຸງ	S3	A	ໂຄງການຍອດຫ້ວຍຍົກ ຄອງRMC ຄອງມີຮອຍແຕກເປັນຈຸດຂະໜາດຄວາມຍາວ 108m, ເປັນເປັນ 2.20m+ໄລນ0,5m			
4	12/Jul/2023	ຄອງLMC	ຄອງອື່ນໆ	ເປດຸງ	S3	A	ໂຄງການຫ້ວຍຊາຍ ຄອງLMC ແຕກຍຸດຂະໜາດໃຫຍ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການຮັບແປງ (ເພື່ອຮັບປະກັນການກັດເຊາະຂະໜາດຄວາມຍາວ 5m			
5	12/Jul/2023	ຄອງLMC	ຄອງເໝືອງແມ່	ເປດຸງ	S3	B	ໂຄງການຫ້ວຍຊາຍ ຄອງLMC ແຕກຍຸດຂະໜາດຄວາມຍາວ 10mx5m			
6	11/Jul/2023	ຄອງRSC1	ຄອງອື່ນໆ	ເປດຸງ	S3	B	ໂຄງການຍອດຫ້ວຍຍົກ ຄອງRSC1 ແຕກຕ້ອງໄດ້ຮັບການຮັບແປງເພື່ອຮັບປະກັນໃນການກັດເຊາະ ຂະໜາດ 1m			

ຮູບທີ່ 72 ຕົວຢ່າງຜົນການວິເຄາະປະສິດທິພາບ ທີ່ບັນທຶກໃນລະບົບ ADCA

ບົດຮຽນສຳຄັນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການທົດລອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຕົວແບບ ສ່ວນໃຫຍ່ ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ເພື່ອໃຫ້ສາມາດວິນິດໄສເງື່ອນໄຂ ຂອງໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ, ຄວນກຳຈັດຫຍ້າອອກ ຈາກພື້ນທີ່ກ່ອນດຳເນີນການວິນິດໄສ ຫຼື ການສຳຫຼວດຄວນດຳເນີນໃນລະດູແລ້ງ ໃນເວລາຂອບເຂດຂອງໂຄງສ້າງແຫ່ງດີ. ຖ້າພົບເຫັນຄວາມຜິດປົກກະຕິ ຫຼື ການເສື່ອມສະພາບ ຄວນບັນທຶກລະດັບຄວາມສົມບູນ ແລະ ລະດັບຄວາມສຳຄັນ ຄວນບັນທຶກເຂົ້າໃນລະບົບ ADCA ໂດຍການນຳໃຊ້ໂທລະສັບ. ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງປ້ອນຂໍ້ມູນຂອງໂຄງສ້າງ ໃນລະດັບ S-4 ແລະ S-5 ເນື່ອງຈາກວ່າ ຍັງບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງດຳເນີນການສ້ອມແປງ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກເຫຼົ່ານີ້.
- ລາຍລະອຽດຂອງຄວາມຜິດປົກກະຕິ ຫຼື ການເສື່ອມສະພາບ ຄວນຖືກບັນທຶກໄວ້ ຊ່ອງບັນທຶກກິດສຳພັນ (Memo) ຂອງລະບົບ ADCA ເພື່ອໃຊ້ປະກອບເປັນເຫດຜົນ ສຳລັບການຕັດສິນ ລະດັບຄວາມສົມບູນ ແລະ ຂໍ້ມູນອ້າງອີງໃນອະນາຄົດ. ຖ້າຫາກໂຄງສ້າງມີຄວາມຜິດປົກກະຕິຂະໜາດໃຫຍ່ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ວັດແທກ: ຄວາມຍາວ, ຄວາມກວ້າງ ແລະ ຄວາມເລິກ/ຄວາມສູງ ແລ້ວບັນທຶກເພີ່ມເຕີມໃນຊ່ອງກິດສຳພັນ (Memo) ເນື່ອງຈາກວ່າຊ່ອງກິດສຳພັນ Memo ບໍ່ມີຂໍ້ຈຳກັດຈຳນວນຕົວອັກສອນ, ຈຶ່ງແນະນຳໃຫ້ບັນທຶກຂໍ້ມູນທຸກຢ່າງ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງ, ເຊິ່ງຈະເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍ ໃນອະນາຄົດ.
- ໃນລະບົບ ADCA ຈະມີການປ້ອນຈຸດພິກັດ ແລະ ຊື່ຂອງຈຸດສາຫຼວດ ໂດຍອັດຕະໂນມັດ ເມື່ອ ຈຸດສາຫຼວດໄດ້ຖືກລົງທະບຽນ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຊື່ທີ່ໄດ້ນຳເຂົ້າສູ່ລະບົບໂດຍອັດຕະໂນມັດນັ້ນ ອາດຈະເປັນຊື່ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງເໝາະສົມ ສຳລັບການອ້າງອີງ ສະເໝີໄປ, ຈຶ່ງແນະນຳໃຫ້ປ່ຽນຊື່ ເປັນຊື່ທີ່ເໝາະສົມກວ່າ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຂອງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ເປັນທີ່ເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍ ສຳລັບຄົນອື່ນໆ.

- ແນະນຳໃຫ້ຖ່າຍຮູບຈຸດສຳຫຼວດ ຈຳນວນ 3 ຮູບຕໍ່ຈຸດ ໂດຍໃຊ້ໂທລະສັບ ແລະ ນຳເຂົ້າໃນລະບົບ ADCA. ໃນເວລາຖ່າຍຮູບ ແມ່ນຢາກໃຫ້ມີຮູບພາບ 3 ປະເພດ ເຊັ່ນ: ຮູບພາບມຸມກວ້າງ (ຮູບໄລຍະໄກ), ຮູບພາບໄລຍະໃກ້ ແລະ ຮູບພາບທີ່ມີການວັດແທກ ເພື່ອໃຫ້ສະພາບຄວາມຜິດປົກກະຕິ ຂອງຈຸດນັ້ນ ສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍ.

Mekong River Commission Secretariat

P. O. Box 404, 4th Floor, Road, United Nations Building
29th Floor, D. M. J. Y. Building, 01000, Laos PDR
Tel: +856 21 268 268 Fax: +856 21 268 264
mrc.mekong.org

© Mekong River Commission 2024